

Archív v roku 2007

Minulý rok sa v archíve niesol v duchu verejných prezentácií, ktoré podnietilo 15. výročie udelenia štatútu špecializovaného archívu. Využili sme všetky formy zviditeľnenia, od klasickej publikácie až po internet. V prvom štvrtroku sme zaktualizovali údaje na portáli www.pamiatky.sk, na ktorom sme sprístupnili všetky archívne pomôcky v elektronickej forme a zaviedli sme službu e-mailového objednávaného dokumentov na štúdium. Zároveň sme zintenzívnili budovanie archívneho informačného systému, ktorý sme predstavili na 11. archívnych dňoch v Žiline. Výročie archívu sme pripomenuli aj čitateľom Pamiatok a múzeí. V druhom polroku sme sa sústredili na zostavenie publikácie *Sprievodca po Archíve PÚ SR*. Šťastnou zhodou okolností sa nám podarilo pripraviť a vydať publikáciu aj mimo edičného plánu Pamiatkového úradu SR. Vyvrcholením roka bol Deň otvorených dverí 23. októbra 2007, keď sme širokej verejnosti predstavili archív i prácu jednotlivých pracovníkov. Zároveň sme pokrstili prvého Sprievodcu po našom archíve a rozposlali ho všetkým spolupracujúcim inštitúciám. Akciu sme doplnili o panelovú výstavu na tému pražskej výstavy starého slovenského umenia. Samozrejme, nezabudli sme ani na tradičné dve čísla Informátora. Všetky tieto práce sme vykonávali počas plnenia hlavného harmonogramu prác, popri výskumoch a tvorbe inventárov, zabezpečovaní bádateľských služieb a predarchívnej starostlivosti, fotografovaní pamiatok a digitalizovaní dokumentov.

Spracovávanie archívnych fondov a zbierok

Základným poslaním každého archívu je sprístupňovanie fondov a zbierok pre účely bádania. Preto aj v našom archíve dávame hlavný dôraz na odborné archívne činnosti. Ich ťažiskom sú úlohy identifikácie, systemizácie a inventarizácie archívnych dokumentov. Úlohu inventarizácie archívnych dokumentov v zbierke Uhorskej pamiatkovej komisie v Budapešti (Műemlékek országos bizottsága) plní priebežne PhDr. Henrieta Žažová. V roku 2007 spracovala zväzky č. 62 – 68 z roku 1913. Paleograficky i jazykovo náročné maďarské, príp. nemecké texty prekladá do slovenčiny a tvorí ich registry. Informácie, ktoré sa v spisoch nachádzajú, zároveň zadáva do príslušných registrov. Súčasťou úlohy je aj priebežný archívny a bibliografický výskum k dejinám Uhorskej pamiatkovej komisie v Úrade pre záchranu kultúrneho dedičstva v Budapešti. Zároveň pokračuje aj sprístupňovanie archívnych fondov Slovenského pamiatkového ústavu (1951 – 1958) a Slovenského ústavu pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody (1958 – 1981). Inventáre k týmto fondom sa spracovávajú v programe JANUS. Veľmi náročná je najmä tvorba registrov, ktoré sú jednou z hlavných podmienok komplexného vyhľadávania informácií ukrytých v archívnych dokumentoch. Na úlohách pracoval Mgr. Miroslav Čovan a Lukáš Svěchota. Je nutné priznať, že spracovanie spisovej agendy o ochrane pamiatok v posledných desaťročiach 20. storočia stále nie je ukončené a je potrebné sústrediť naň zvýšenú pozornosť. Čoskoro do archívu pribudnú registratúry najnovšieho obdobia a nároky bádateľov na ich sprístupnenie budú stále narastať aj v súvislosti so zintenzívnením obnovy pamiatok.

Systematicky pokračuje aj inventarizácia a katalogizácia zbierok, v ktorej hrajú najdôležitejšiu úlohu dokumentácie Projektového ústavu kultúry. PhDr. Viera Plávková a Anna Žilinčíková spracovali v minulom roku 308 archívnych jednotiek týkajúcich sa miest Košice, Žilina, Zvolen a Nitra. Do Zbierky výskumných správ pribudlo 92 dokumentov a do Zbierky reštaurátorských dokumentácií štyri dokumenty.

Fotografická dokumentácia

Ochrana pamiatok sa nezaobíde bez kvalitných fotografií. A. Žilinčíková a Katarína Horková venujú množstvo času príprave negatívov pre externých pracovníkov. Vlni od

Archív

Informátor Archívu Pamiatkového úradu SR

nich prevzali 14 400 ks negatívov. V rámci plnenia hlavnej úlohy Pamiatkového úradu SR, Revízie Ústredného zoznamu pamiatkového fondu, bolo prevzatých a zaevidovaných 8 963 ks negatívov. Klasickej a digitálnej fotografickej dokumentácii kultúrnych pamiatok sa intenzívne venujú fotografi Juraj Müller a Peter Fratrič. Na služobných cestách v teréne strávili 93 dní, počas ktorých vyhotovili 7 709 klasických fotografií a 3 323 digitálnych fotografií. Zároveň realizovali 41 objednávok na fotolaboratórne práce a 24 objednávok na fotografovanie reštaurátorských akcií. V súvislosti so spracovávaním negatívov z medzivojnového obdobia bolo vyhotovených 1 802 čiernobielych fotografií. Ku koncu roku dosiahla Zbierka negatívov 217 062 inventárnych jednotiek, teda za rok 2007 pribudlo 8 963 nových záberov. Úspešne budujeme aj zbierky elektronických dokumentov. Do zbierky CD, ktorých pôvodcom je PÚ SR, pribudlo 35 nových nosičov a do Zbierky digitálnych fotografií 43 CD a DVD nosičov. Do zbierky CD, ktorých pôvodcom nie je PÚ SR, bolo zaevidovaných 33 CD a DVD, ktoré obsahujú najmä digitálne kópie historických katastrálnych máp z Ústredného archívu geodézie a kartografie a kópie archívnych dokumentov z iných archívov.

Tvorba archívnych pomôcok

Záverečným výstupom spracovaných fondov a zbierok sú archívne pomôcky. Počítačová technika nám umožňuje tvoriť aj špeciálne druhy pomôcok, ktoré sú pre bádateľov vítaným uľahčením štúdia. Vlni bola úspešne ukončená inventarizácia máp 1., 2. a 3. vojenského historického mapovania v elektronickej forme. Autorkou inventára je Bronislava Porubská. Tvorí ho nielen register obcí a miest, ktoré sú zachytené na mapách, ale po prvýkrát sú v slovenskom jazyku sprístupnené aj kompletne legendy vojenského mapovania. V prvom polroku 2007 sa archív výrazne podieľal na príprave výstavy a konferencie Alfred Piffel – navzdory času. V súvislosti s vyhľadávaním dokumentov tejto osobnosti spracovala Mgr. Lucia Porubská výberový inventár a zároveň predstavila prácu A. Piffela na rovnomennej konferencii. V tlačenej forme boli sprístupnené aj inventáre Zbierky projektov a plánov (1843 – 2005) a Zbierky malých diapozitívov (1955 – 2005). Autorkou oboch archívnych pomôcok je V. Plávková.

Archívny informačný systém

S tvorbou archívnych pomôcok úzko súvisí archívny informačný systém, keďže nové inventáre sú v podstate elektronickými databázami. V minulom roku sa nám podarilo uskutočniť prvú fázu práce s programom JANUS. Po zakúpení licencií sme v tomto programe vytvorili databázy tých fondov a zbierok, ktorých inventáre boli spracované v programe Excel. Do databáz sme potom importovali údaje vo forme xml dát. Zároveň sme vytvorili nové databázy tých fondov a zbierok, ktoré sa aktuálne spracovávajú a v ktorých bude pokračovať inventarizácia. V súčasnosti obsahuje náš JANUS 17 rôznych databáz. Archivári tak konečne majú v rukách profesionálny nástroj na tvorbu moderných archívnych pomôcok. V ďalšej fáze je potrebné vytvoriť prehľadaciu formu elektronických inventárov, ktorá bude určená pre bádateľov. Bude prístupná na internetovej stránke archívu a umožní vyhľadávať dokumenty v rámci všetkých fondov a zbierok.

Digitalizácia

V snahe priblížiť verejnosti archívne dokumenty čo najmodernejšou formou, a zároveň zabezpečiť ich ochranu pred fyzickým ničením, sa posledné dva roky intenzívne venujeme ich digitalizácii. Napriek verejným proklamáciám štátu o podpore digitalizácie pamäťových inštitúcií sa na pôde Pamiatkového úradu SR dosiaľ nepodarilo realizovať projekt zameraný špeciálne na digitalizáciu. Preto tento problém riešime čiastkovými akciami a využívame všetky reálne možnosti bežného rozpočtu Pamiatkového úradu SR. Spoluprácou s externým dodávateľom sme zdigitalizovali plány a zamerania zo Zbierky projektov a plánov z rokov 1939 – 1950 (cca 300 archívnych dokumentov, čo je cca 2 000 kusov výkresov formátu A0 – A3.) Výkresy sa skenovali v rozlíšení 600 dpi vo formáte tif, a zároveň sa vytvárali náhľady z každého záberu vo formáte jpg. V spolupráci s Ústavom dejín umenia SAV bolo v rámci projektu elektronickej encyklopédie umenia zdigitalizovaných 408 negatívov zo Zbierky negatívov. Túto zbierku sme začali digitalizovať aj vlastnými skenovacími zariadeniami. Neskenujeme však negatívy, ale len pozitívy fotografií z rokov 1919 – 1949. Zároveň tvoríme elektronickeú databázu týchto negatívov. V priebehu roka 2007 sa V. Plávkovej a Lenke Višváderovej podarilo spracovať touto formou 2 700 negatívov. V rámci priprav výstavy Staré umenie na Slovensku sme naskenovali 1 078 fotografií z roku 1937, ktoré sú uložené v Zbierke základných výskumov. Samotné skenovanie je len jednou časťou procesu digitalizácie. Jej úspešnosť závisí aj od spôsobu dlhodobej archivácie digitálnych dát. Je to celosve-

tový problém, na ktorý zatiaľ neexistuje jednoznačná odpoveď. Naše momentálne možnosti nám dovoľujú zálohovať dáta duplicitne na DVD nosičoch a externých diskoch. Program JANUS umožňuje vkladáť do databázy aj elektronickú formu archívnych dokumentov. Táto činnosť je však opäť závislá od kapacity centrálného úložiska veľkého objemu dát. Vzhľadom na terajšie možnosti nášho servera sme túto funkciu ešte nemohli využiť. Na databázové prehliadanie obrázkov si tak musia bádatelia ešte počkať. Moderné technológie sa dotkli aj Zbierky starých filmov. V spolupráci s Archívom Slovenskej televízie bolo zdigitalizovaných päť filmov venovaných kultúrnym pamiatkam.

Výskumná činnosť

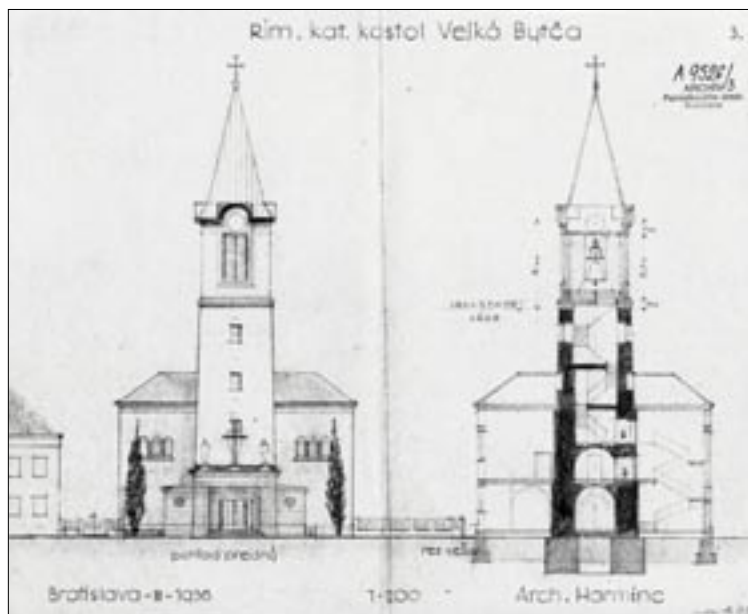
Samozrejmovou prácou archívárov je výskumná činnosť. Dejinám ochrany pamiatok na území Slovenska sa venuje Mgr. Martina Orosová. Predmetom jej výskumu v minulom roku bolo mimoriadne dramatické obdobie pamiatkovej starostlivosti po skončení druhej svetovej vojny. Pre správu pamiatkových objektov vyhlásených za štátny kultúrny majetok bola zriadená špeciálna inštitúcia – Národná kultúrna komisia (NKK). Jej činnosť v rokoch 1946 – 1951 zrekonštruovala M. Orosová na základe štúdia archívnych dokumentov vo fondoch Slovenského národného archívu (SNA) a Archívu PÚ SR. Ďalší odborní pracovníci archívu sa sústredili na výskumy konkrétnych pamiatok. H. Žažová spracovala pramene k stavebným dejinám premonštrátskeho kláštora v Lelese, nachádzajúce sa vo fondoch SNA. Výskumom zameraným najmä na dobovú tlač sa jej podarilo objasniť okolnosti vzniku pamätníkov venovaných Antonovi Bernolákovi. Obe práce prezentovala na odborných konferenciách. V súvislosti s problematikou obnovou domu Jozefa Könyökiho-Ellenboga operatívne spracovala profil tejto osobnosti. Pri dopĺňaní ikonografického materiálu k pripravovanej publikácii *Národné kultúrne pamiatky, okres Ružomberok* sa jej podarilo v slovenských a maďarských archívoch nájsť zaujímavé, doteraz nepublikované dokumenty. M. Čovan sa venoval výskumu prameňov ku kaštieľu v Humennom, ktoré aj publikoval. Zároveň pokračoval vo výskume epigrafických pamiatok, ktorým boli venované aj dva špeciálne workshopy v rámci projektu *Výskum epigrafického kultúrneho dedičstva v regióne stredného Dunaja*.

Bádateľňa

Ak je meradlom kvality archívnych služieb aj počet bádateľov, môžeme uspokojivo konštatovať, že naša bádateľňa je z roka na rok väčšmi využívaná. Vlni sme zaznamenali 1 188 bádateľských návštev, pri ktorých bolo vyplnených 310 nových bádateľských listov. Pracovníčky bádateľne A. Žilinčíková, K. Horková a L. Višváderová sprístupnili 3 272 archívnych jednotiek. K tradičným službám vyhotovovania kópií archívnych dokumentov pribudla služba skenovania, ktorá si okamžite našla miesto v požiadavkách bádateľov.

Komunikáčna štúdia, Bratislava, 1923, A. Balán, J. Grossmann, Zbierka projektov a plánov, sign. A 1115.

Prístavba Kostola Všetkých svätých, Bytča, 1936, M. Harminc, Zbierka projektov a plánov, sign. A 9526.

Predarchívna starostlivosť

K závažným povinnostiam archívu patrí aj predarchívna starostlivosť. Vznik Pamiatkového úradu SR ako rozhodovacieho orgánu špecializovanej štátnej správy výrazne zasiahol aj správu registratúry. Jej neustále sledovanie a zdokonaľovanie leží práve na pleciah archívárov. V rámci kontrolnej a metodologickej činnosti sme sa sústredili na príručné registratúry jednotlivých úsekov a registratúrne stredisko Pamiatkového úradu SR, ako aj na registratúry krajských pamiatkových úradov v Bratislave a Prešove. V rámci vyradovacieho konania sme MV SR predložili štyri návrhy na vyradenie registratúrnych záznamov. Zároveň sme do depozitu prevzali archívne dokumenty vyradené v týchto konaniach. Predarchívna starostlivosť prináša nesmierne problémy, ktoré je nutné riešiť čo najrýchlejšie a najefektívnejšie. Každý nedostatok v správe registratúry sa totiž následne prejaví aj v archívnej práci.

Knižnica

Všetky knižničné činnosti zabezpečuje Mgr. Halina Mojžišová. V roku 2007

identifikovala a katalogizovala 388 knižničných jednotiek, ktoré sa premietli do 1 340 katalogizačných lístkov. Všetky nové prírastky boli aj elektronicky spracované v databáze knižničného fondu. Z ich celkového počtu sme 111 kusov publikácií získali kúpou, 192 darom a 79 publikácií je výsledkom výmenných aktivít. Z publikácií, ktoré vydal Pamiatkový úrad SR, bolo zaevidovaných šesť kusov. Záujem o prezenčné a riadne výpožičky kníh a periodík malo 506 bádateľov a realizovaných bolo 947 knižničných výpožičiek. V rámci úlohy *Spracovanie bibliografických záznamov o ochrane pamiatkového fondu za rok 2005* bolo spracovaných 98 titulov zborníkov, ročníkov časopisov a ostatných

periodík. Skončila sa tak posledná fáza bibliografického výskumu a ďalší diel bibliografie bude pripravený do tlače.

Rok 2008 sa už láme do svojej polovice, a činnosť archívu v roku 2007 tak môžeme hodnotiť s odstupom a z pohľadu nových úloh. Veľa vecí sa nám podarilo dotiahnuť do úspešného konca a ďalšie sú zdarne rozbehnuté. Zvýšený záujem verejnosti o archív a spokojnosť s poskytovanými službami je príslubom, že sme zvolili správny smer. Pri hlbšom pohľade na činnosť archívu sa vyskytnú aj miesta, ktoré nepriniesli výrazný zlom. Na všetky nedostatky je možné nájsť objektívne i subjektívne dôvody. Tie objektívne sú často zviazané s pojmom „štát“. Pre všetky štátne inštitúcie na celom svete je príznačné, že sú akési spomalenejšie, menej novátorské a ťažko opúšťajú zabehané koľaje. O archívoch to platí dvojnásobne. Už dávno sme si uvedomili, že archívna práca je hlavne o koncepcnej a systematickej činnosti. Možno neprináša okamžité

úspechy, ale len ona dokáže v daných podmienkach zabezpečiť neustále napredovanie. Vyžaduje si nielen adekvátne finančné a technické zabezpečenie, ale aj kvalitné personálne obsadenie a vysoké pracovné nasadenie. Možno tam sa skrývajú subjektívne dôvody nevyriešených problémov. Možno nie vždy dokážeme akceptovať, že každá činnosť, ktorá má byť úspešná, si vyžaduje nielen profesionalitu, zručnosť a precíznosť, ale aj osobnú angažovanosť a schopnosť obetovania. Svojou prácou pomáhame chrániť kultúrne dedičstvo slovenského národa. Takýmto poslaním sa nemôže pýšiť každé povolanie. V našom osobnom postoji sa skrýva veľké percento úspešnosti tohto poslania. Aj keď dokážeme nájsť množstvo dôkazov o nedocenení našej práce, musíme si priznať, že „všetko je o ľuďoch“, teda aj o nás.

Martina Orosová
Archív PÚ SR Bratislava

Okres Žiar nad Hronom, foto P. Fratrič, Zbierka digitálnych fotografií, sign. DF 130

ARCHÍVNA BURZA

Archív literatúry a umenia Slovenskej národnej knižnice

Potrebujete sa dozvedieť viac o stavebnom vývine pamiatky? Potrebujete vedieť, ako vyzerala zástavba sídla či ulice koncom 19. a začiatkom 20. storočia? Aká tam bola industriálna architektúra či pamätná tabuľa, ktorú ktosi nevedno kam odložil? Chcete vedieť, či pamätný dom je naozaj domom, v ktorom sa dotyčná osobnosť narodila, pôsobila atď.? Už ste pozreli naozaj všetky zbierky Archívu PÚ SR a žiaden výsledok? Nemáte čas, chuť a trpezlivosť na návštevu štátneho alebo národného archívu? Skúste kliknúť na stránku www.snk.sk a navštívte Archív literatúry a umenia Slovenskej národnej knižnice v Martine.

Vo fondoch Oddelenia fotodokumentačných pamiatok nájdete fotografie, ktoré dokumentujú život a dielo predstaviteľov slovenskej literatúry, kultúry a vedy, činnosť spolkov a spoločností, dejiny slovenských miest a obcí, kultúrnohistorických pamiatok a pamätných izieb. Najväčšiu časť fotodokumentačných zbierok tvoria **osobné fondy**. Prinášajú prierezy životom jednotlivých osobností od ich narodenia až po úmrtie, vrátane fotografií rodných domov, miest štúdií a pôsobenia, fotografií diel, náhrobných pomníkov, pamätných tabulí, záberov z výročí

narodenia alebo úmrtia. **Fondy miest** prinášajú rôzne historické pohľady na slovenské mestá vrátane fotografií významných architektonických pamiatok, hradov, hradieb, kaštieľov, bášť, kostolov, múzeí, škôl, ale aj rytiny miest, národopisné fotografie a pod. V **zbierke albumov** okrem rodinných albumov z rôznych známych fotografických ateliérov takmer z celého Slovenska, napr. ateliér K. Divalda, P. Socháňa, S.

Ružomberok na dobovej pohľadnici

Letzera, P. Wittmanna a i., nájdeme aj národopisné albumy obsahujúce fotografie historických objektov, napr. Album turčianskych kaštieľov a kúrií od Karola Plicku.

Archív poskytuje informačné a konzultačné služby o zbierkach priamo v študovni, ale aj telefonicky či písom-

ne, rešeršné služby, reprografické a reprodukčné služby. Archívne fondy a zbierky sú sprístupnené bádateľskej verejnosti prezenčne v špecializovanej študovni, kde majú bádatelia k dispozícii archívne pomôcky (lístkové katalógy, inventárne súpisy) a odborné publikácie z príručnej knižnice. Necenniteľnou pomôckou sú najmä veľmi prehľadné inventáre sprístupnené na internetovej stránke archívu. Z archívnych dokumentov je možné vyhotoviť xerografické kópie, pozitívy, mikrofilmy, možné je aj skenovanie vlastným skenerom či digitálnym fotoaparátom. My sme využili najmä službu skenovania a napálenia CD, ktoré nám zaslali poštou, ale je možné si nechať zaslať naskenované dokumenty aj mailom. Cenník služieb je sprístupnený na internete. Súhlas s publikovaním archívnych dokumentov je automatický pri zachovaní autorských práv a zodpovedajúcim citovaním.

Lubica Szerdová
Úsek výkonu štátnej správy a
odborných činností PÚ SR Bratislava

*Nápisané s využitím stránky www.snk.sk.

Kópie archívnych dokumentov z maďarských archívov v Archíve PÚ SR

V tomto roku si pripomíname 15 rokov od podpísania prvej Dohody o spolupráci medzi Pamiatkovým ústavom (PÚ) v Bratislave a Štátnym ústavom ochrany pamiatok (Országos Műemlékvédelmi Hivatal – OMH)¹ v Budapešti. Pracovníci Archívu PÚ hneď v prapočiatkoch od podpísania dohody začali úspešnú spoluprácu s pracovníkmi archívu OMH. Cieľom prvých stretnutí bolo informovanie o archíve v Budapešti, o jeho archívnych fondoch, o možnostiach štúdia a o spôsobe získavania kópií archívnej dokumentácie. Práve archív OMH vlastní kompletný materiál Uhorskej pamiatkovej komisie, ktorá stála na začiatku pamiatkovej starostlivosti v druhej polovici 19. storočia. Približne tretina záznamov z tejto komisie sa týka slovenských pamiatok.

V roku 1996 PhDr. Viera Plávková, PhDr. Katarína Pachanská a Ing. arch. Silvia Gojdičová absolvovali prvú pracovnú cestu do Budapešti. Jedným z hlavných cieľov od začiatku spolupráce bolo, aby Archív PÚ systematicky sprístupnil slovenským bádateľom čo najviac dokumentov týkajúcich sa slovenských pamiatok. Veľká pozornosť sa venovala najmä zbierke historickej plánovej dokumentácie. Prvými úspechmi sme sa mohli pochváliť už v roku 1998. Získali sme 158 kresieb slovenských pamiatok (nasnímané na negatívy a kópie aj v papierovej forme), ktorých autorom je J. Könyöki, a ktorých kópie sa stali súčasťou Zbierky schematického zamerania (signatúry V 10314 – V 10328, V 10487 – V 10653, V 10663, V 10882 – V 10894). Ide o kresby hradov, kaštieľov, kláštorov, kostolov, kúrií a meštianskej architektúry – pôdorysy, pohľady, rezy, architektonické detaily, interiéry, rôzne sakrálne predmety a drobnú architektúru. V zbierke nechýbajú ani kópie plánov od V. Miškovského, K. Luxa, Trenovského a iných korešpondentov a členov komisie. Zároveň sme získali podklady na spracovanie katalógu historickej dokumentácie slovenských pamiatok, ktorá sa nachádza v budapeštianskej zbierke. Lokálny katalóg je prístupný v Archíve PÚ SR. V roku 2004 archív KÖH získal veľkoplošný skener na spracovávanie svojich zbierok. Odvtedy už získavame od maďarských kolegov kvalitné kópie v digitálnej podobe na CD a DVD nosičoch. Takto sa náš archív obohatil o naskenované dokumentácie k pamiatkam v lokalitách: Ružomberok, Liptovská Teplá, Liptovské Sliache, Liptovský Michal, Ludrová, Liptovská Štiavnica, Spišská Kapitula, Spišský Štvrtok, Spišská Nová Ves, Hrabušice, Bratislava, Kremnica, Beckov a Markušovce, ako aj vzácné akvarelové kópie stredovekých nástenných malieb od známych reštaurátorov z lokalít: Kocel'ovce, Rákoš, Kraskovo, Ochtiná, Necpaly, Poruba, Rimavské Brezovo, Sazdice, Žehra, Banská Bystrica, Čečejevce, Štítnik, Turíčky, Chrasť nad Hornádom, Chyžné, Krížová Ves, Leles, Levoča, Luboreč, Trnava, Svinica, Podolíneč, Bratislava, Banská Štiavnica, Šivetice, Smrečany, Vítkovce, Žehňa, Želiezovce, Červený Kláštor, Radvaň, Zvolen (uložené v Zbierke elektronických dokumentov, ktorých pôvodcom nie je Pamiatkový úrad - CD č. 72, 76, 77, 82, 103, 104, 127).

Na tomto mieste je potrebné spomenúť, že už v 60. rokoch minulého storočia dr. Vendelín Jankovič intenzívne spolupracoval s

Beckov, J. Könyöki, Archív KÖH Budapešť, sign. K 1069

maďarskými archívami – pamiatkarmi a jeho pracovné cesty na pamiatkový ústav v Budapešti boli zúročené získaním kópií písomností (na filmových záznamoch) Uhorskej pamiatkovej komisie, spisov, ktoré vznikali v procese ochrany pamiatok v rokoch 1872 – 1919 a sú súčasťou spisového archívu právnych predchodcov OMH Budapešť. Dr. Jankovičom vybraný neúplný materiál k slovenským pamiatkam z rokov 1872 – 1919 je vyvolaný na dokumentačnom papieri a knižne zviazaný do 80 zväzkov. K záznamom z rokov 1872 – 1903 je vypracovaný inventár.² V súčasnosti sa materiál spracováva v elektronickej podobe v programe JANUS. V tomto roku bude ukončený rok 1914.

V rámci spolupráce sa pracovníci archívu podieľajú aj na vedecko-výskumných úlohách, ktoré sú zakotvené v Dohodách o spolupráci. V roku 2004 sa PhDr. H. Žažová zúčastnila študijných pobytov v Budapešti s cieľom vedeckého výskumu k témam vitráže, historické mapy sídiel, dejiny kultúrnych pamiatok na Slovensku. V roku 2005 bola do zmluvy zakotvená úloha o systematickom výskume premonštrátskych kláštorov v Maďarsku a na Slovensku. Za slovenskú stranu bola do pracovného tímu za archív navrhnutá PhDr.

H. Žažová.

Okrem archívárov – pamiatkarov sme nadviazali spoluprácu aj s inými maďarskými organizáciami, ktoré vo svojich zbierkach vlastní historickú dokumentáciu k slovenským pamiatkam. Vojský historický ústav a múzeum v Budapešti (Hadtörténeti Intézet és Múzeum) nám poskytlo v elektronickej forme kompletné prvé, druhé a tretie historické vojenské mapovanie územia dnešného Slovenska.³ Z Maďarského národného archívu v Budapešti (Magyar Országos Levéltár) postupne získavame kópie historickej plánovej dokumentácie (Tervtár, T1 - T60, 416 strán) v digitálnej podobe.

V prílohe na strane 36 ponúkame čitateľom výberový inventár získaných kópií z archívu KÖH a MOL v Budapešti, ktoré sú uložené v Archíve PÚ SR v Zbierke schematického zamerania. Tieto kópie sa sprístupňujú na štúdium výlučne v bádateľni Archívu PÚ SR. Ich ďalšia reprografia nie je prípustná.

Viera Plávková
Archív PÚ SR Bratislava

¹ Dnes Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) Budapest – Úrad pre záchranu kultúrneho dedičstva v Budapešti.

² Pachanská, K.: Uhorská dočasná pamiatková komisia a Štátna pamiatková komisia, 1872 – 1903. Inventár, zv. 1. Bratislava : Archív PÚ SR, 1994, 121 s.

³ Porubská, B.: Mapy prvého, druhého a tretieho vojenského mapovania, 1769 – 1883. Výberový inventár. Bratislava : Archív PÚ SR, 2007, 219 s.

Prírastky knihnice v roku 2007

1. Bibliografie, encyklopédie, slovníky

- A műemlékvédelem első ötven évfolyamák : repertóriuma 1957-2006. Zost. Bardoly István. Budapest : KÖH, 2007. 225 s. **Sign. 29.590.**
- Bibliografie památkové péče za roky 1999. Zost. Jiřina Dejmková. Praha : Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2006. 239 s. **Sign. 29.343.**
- Encyklopédia ľudovej kultúry Slovenska. Zv. 1 – 2. Bratislava : Veda, 1995. 484 s., 448 s. **Sign. 29.362-29.363.**
- Mały słownik kultury dawnych Słowian. Warszawa : Wiedza Powszechna, 1972. 674 s. **Sign. 29.384.**
- Passion in der Landschaft : deutschsprachige Bibliographie. Zost. Harald Quietzsch. Ponzano Monferato : Dokumentationzentrum für Sacri Monti, Kalvarienberge und europäische Andachtstätten, 2007. 157 s. **Sign. 29.675.**
- PhDr. Marta Remiašová : osobná bibliografia. Zost. Ondrej Čiliak. Prievidza : Občianske združenie Benedikt, 2006. 72 s. **Sign. 29.676.**
- PLÁČEK, Miroslav – BÓNA, Martin: Encyklopédia slovenských hradov. Praha; Bratislava : Naklad. Libri; SLOVART, 2007. 391 s. **Sign. 29.637.**
- Slovník súčasného slovenského jazyka. Zv. 1, A – G. Bratislava : Vydav. Veda, 2006. 1134 s. **Sign. 29.476.**
- STRZEBONSKA, Anna: Bibliografia zawartości publikacji Międzynarodowego Centrum Kultury 1991 – 2005. Kraków : Międzynarodowe Centrum Kultury, 2006. 367 s. **Sign. 29.652.**
- Register Nových obzorov : ročníky 11 – 20, 31 – 32. Zost. Michal Socha. Prešov : Štátna vedecká knižnica, 2007. 220 s. **Sign. 29.580.**

2. Zborníky

- A Debreceni Déri Múzeum : évkönyve 2004. Edit. Magyari Márta. Debrecen : Debreceni Déri Múzeum, 2005. 500 s. **Sign. 29.499.**
- A Debreceni Déri Múzeum : évkönyve 2005. Edit. Magyari Márta. Debrecen : Debreceni Déri Múzeum, 2006. 527 s. **Sign. 29.500.**
- Acta Historica Neosoliensia 9/2006 : odborný časopis Katedry histórie Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Zost. R. Kožiak, I. Nagy. Banská Bystrica : Katedra histórie FHV UMB, 2006. 438 s. **Sign. 29.640.**
- Agria XLII : Annales Musei Agriensis. Eger : Dobó István Vármúzeum, 2006. 706 s. **Sign. 29.607.**
- Archaeologica historica 32/07 : zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie archeológie stredoveku s hlavným zameraním na archeológiu stredovekého mesta. Bardejov – Zlatné, 18. – 22. 9. 2006. Edit. Pavel Kouřil, Zdeněk Měřinský. Brno : Muzejní a vlastivědná společnost, 2007. 535 s. **Sign. 29.696.**
- Ars Hungarica, 2002, roč. 30, č. 2 : Bulletin of the Research Institute for Art History of the Hungarian Academy of Sciences. Budapest : MTA, 2002. s. 237 – 451. **Sign. 29.614.**
- Ars Hungarica, 2003, roč. 31, č. 1 : Bulletin of the Research Institute for Art History of the Hungarian Academy of Sciences. Budapest : MTA, 2003. 217 s. **Sign. 29.615.**
- Ars Hungarica, 2003, roč. 31, č. 2 : Bulletin of the Research Institute for Art History of the Hungarian Academy of Sciences. Budapest : MTA, 2003. s. 225 – 476. **Sign. 29.616.**
- Ars Hungarica, 2004, roč. 32, č. 2 : Bulletin of the Research Institute for Art History of the Hungarian Academy of Sciences. Budapest : MTA, 2004. s. 217 – 454. **Sign. 29.617.**
- Ars Hungarica, 2005, roč. 33, č. 2 : Bulletin of the Research Institute for Art History of the Hungarian Academy of Sciences. Budapest : MTA, 2005. s. 241 – 529. **Sign. 29.618.**
- Ars naturam adiuvens : sborník k počtĕ prof. PhDr. Miloše Stehlíka. Brno : Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště; FF Masarykovy univerzity, 2003. 211 s. **Sign. 29.401.**
- Bratislava, 2001, roč. 13 : zborník Mestského múzea v Bratislave. Bratislava : Mestské múzeum, 2001. 146 s. **Sign. 29.460.**
- Bratislava, 2002, roč. 14 : zborník Mestského múzea v Bratislave. Bratislava : Mestské múzeum, 2002. 132 s. **Sign. 29.461.**
- Bratislava, 2003, roč. 15 : zborník Mestského múzea v Bratislave. Bratislava : Mestské múzeum, 2003. 182 s. **Sign. 29.462.**
- Bratislava, 2004, roč. 16 : zborník Mestského múzea v Bratislave. Bratislava : Mestské múzeum, 2004. 173 s. **Sign. 29.463.**
- Bratislava, 2005, roč. 17 : zborník Mestského múzea v Bratislave. Bratislava : Mestské múzeum, 2005. 163 s. **Sign. 29.464.**
- Bratislava, 2006, roč. 18 : zborník Mestského múzea v Bratislave. Bratislava : Mestské múzeum, 2006. 178 s. **Sign. 29.465.**

- Budapest Régiségei XXXIX. Edit. Hanny Erzsébet. Budapest : Budapesti Történeti Múzeum, 2005. 207 s. **Sign. 29.473, 29.609.**
- Bulletin Nara National Research Institute for Cultural Properties 2007. Nara : National Research Institute for Cultural Properties, 2007. 155 s. **Sign. 29.695.**
- Cezhraničná spolupráca regiónov Záhorie (Slovensko) – Marchfeld (Rakúsko) v oblasti turistického ruchu so zameraním na jazdeckú turistiku : konferencia. Kopčany : Obec, 2005. 30 s. **Sign. 29.726.**
- Communicationes Archaeologicae Hungariae 2005. Zost. Fodor István. Budapest : Magyar Nemzeti Múzeum, 2005. 597 s. **Sign. 29.598.**
- Communicationes Archaeologicae Hungariae 2006. Zost. Fodor István. Budapest : Magyar Nemzeti Múzeum, 2006. 308 s. **Sign. 29.599.**
- Dějiny staveb 2006 : sborník vybraných referátů z konference v Nečtinech konané ve dnech 31. 3. – 2. 4. 2005. Plzeň : Klub Augusta Sedláčka, 2006. 236 s. **Sign. 29.512.**
- DenkMal! : Zeitschrift für Denkmalpflege in Schleswig-Holstein, 2007, roč. 14. Kiel : Landesamt für Denkmalpflege, 2007. 168 s. **Sign. 29.643.**
- Denkmalpflege in Westfalen-Lippe. Ausgabe 02.07. 13. Jahrgang, Heft 1/07. Münster : Ardex-Verlag, 2007. 48 s. **Sign. 29.555.**
- Dokument końcowy i propozycje delegacji państw uczestniczących w Sympozjum KBWE poświęconym dziedzictwu kulturowemu, Kraków 28. maja – 7. czerwca 1991. Edit. J. Purchla, T. Leśniak. Kraków : Miedzynarodowe Centrum Kultury, 2006. 124 s. **Sign. 29.655.**
- Epigraphica a sepulcralia 1 : sborník příspěvků ze zasedání k problematice sepulkrálních památek pořádaných Ústavem dějin umění AV ČR v letech 2000 až 2004. Edit. Dalibor Prix, Jiří Roháček. Praha : Artefactum, 2005. 287 s. **Sign. 29.466.**
- Fons Tyrnaviensis I : k dejinám Trnavskej univerzity. (Konferencie, sympóziá, správy.) Edit. Jozef Šimončič. Trnava : Ústav dejín Trnavskej univerzity, 2006. 131 s. **Sign. 29.626.**
- Fons Tyrnaviensis II : k dejinám Trnavskej univerzity. (K 15. výročiu obnovenia Trnavskej univerzity.) Edit. J. Šimončič. Trnava : Ústav dejín Trnavskej univerzity, 2007. 116 s. **Sign. 29.689.**
- Historická strešná krajina na Slovensku : zborník z vedeckej konferencie. Zost. Pavel Gregor. Bratislava : STU, 2006. 90 s. **Sign. 29.576-29.577.**
- Historické štúdie, 1997, roč. 38 : ročenka Historického ústavu SAV v Bratislave. Bratislava : Historický ústav SAV vo vydav. Veda, 1997. 197 s. **Sign. 29.477.**
- Historické štúdie, 1999, roč. 40 : ročenka Historického ústavu SAV v Bratislave. Bratislava : Historický ústav SAV vo vydav. Veda, 1999. 227 s. **Sign. 29.478.**
- Historické štúdie, 2002, roč. 42 : ročenka Historického ústavu SAV v Bratislave. Bratislava : Historický ústav SAV vo vydav. Veda, 2002. 275 s. **Sign. 29.479.**
- Historické štúdie, 2004, roč. 43 : ročenka Historického ústavu SAV v Bratislave. Bratislava : Historický ústav SAV vo vydav. Veda, 2004. 276 s. **Sign. 29.480.**
- Historické štúdie, 2006, roč. 44 : ročenka Historického ústavu SAV v Bratislave. Bratislava : Historický ústav SAV vo vydav. Veda, 2006. 270 s. **Sign. 29.481.**
- Hmotné pamiatky maďarského etnika na Slovensku a ich múzejná dokumentácia : zborník príspevkov konferencie MUSAEUM HUNGARICUM. Zost. I. Danterová. Boldog : Muzeologická spoločnosť na Matúšovej zemi, 2006. 141 s. **Sign. 29.435.**
- Chronica : Annual of the Institute of History University of Szeged, 2004, vol. 4. Edit. Hunyadi Zsolt. Szeged : Institute of History University, 2004. 142 s. **Sign. 29.584, 29.588.**
- Independet Administrative Institution Nariional Institutes for Cultural Heritage – Nara National Research Institute for Cultural Properties 2007. Nara : National Research Institute for Cultural Properties, 2007. 66 s. **Sign. 29.694.**
- International Cultural Centre Cracow : january-december 2006, roč. 15. Edit. Jacek Purchla. Kraków : Miedzynarodowe Centrum Kultury, 2007. 197 s. **Sign. 29.645.**
- Južné vplyvy a ich odraz v kultúrnom vývoji mladšieho praveku na strednom Dunaji : zborník referátov z konferencie z 9. novembra 2004 v Bratislave. Zost. E. Studeníková. Bratislava : FF Univerzity Komenského, 2005. 144 s. **Sign. 29.353.**
- Kriminalita, bezpečnosť a súdnicstvo v minulosti miest a obcí na Slovensku : zborník z rovnomennej vedeckej konferencie konanej 1. – 3. októbra 2003 v Lučenci. Zost. Leon Sokolovský. Bratislava : Univerzita Komenského, 2007. 359 s. **Sign. 29.673.**
- Lednice na Moravě : zámecký palmový skleník. (Sborník příspěvků) Brno : Státní památkový ústav, 2002. 217 s. **Sign. 29.402.**
- Magyar műemlékvédelem XIV. Edit. Bardoly István. Budapest : KÖH, 2007. 295 s. **Sign. 29.610, 29.641.**
- Mlyny a mlynárske remeslo : zborník príspevkov z celoslovenského odborného seminára konaného v dňoch 10. – 12. októbra 2006 vo Vlastivednom múzeu v Galante. Zost. Izabela Danterová. Galanta : Vlastivedné múzeum, 2006. 160 s. **Sign. 29.444.**
- Monumentorum tutela – Ochrana pamiatok 18. Bratislava : Pamiatkový úrad SR, 2007. 128 s. **Sign. 29.656-29.657.**
- Okná a dvere pri obnove pamiatok : medzinárodný kurz pre remeselníkov a odborný

Glosy

odbornej literatúry v maďarskom a nemeckom jazyku

SZALAI, Béla: Magyar várak, városok, falvak metszeteken 1515 – 1800. I. A mai Magyarország. Budapest : Múzeum antikvárium, 2006, 156 s. + 334 obr. príloh. ISBN-10: 963-87346-1-2. [Uhorské hrady, mestá, dediny na rytinách. 1515 – 1800. I. Dnešné Maďarsko] Sign. 29.867

Toto dielo je prvou časťou trojdielnej publikácie, v ktorej sa B. Szalai a L. Szántai pokúsili o súpis rytín uhorských hradov, miest a dedín z rokov 1515 – 1800. Boli si vedomí faktu, že ich zoznam rytín môže byť ešte stále neúplný. Súhlasíme však s ich názorom, že je lepšie publikovať nedokončené dielo, ako sa večne pokúšať o dokonalý zoznam, ktorého zrod by bol v nedohľadne. Práve prvý diel je dôkazom neustáleho dopĺňania jestvujúceho zoznamu rytín. B. Szalai už v roku 2001

SZALAI BÉLA
MAGYAR VÁRAK, VÁROSOK, FALVAK
METSZETEKEN
1515-1800

I. A MAI MAGYARORSZÁG

2006

vydal súpis rytín maďarských lokalít a neskôr jeho doplnok. Vďaka úspechu diela a novým údajom, ktoré sa podarilo autorovi získať, sa zrodilo toto druhé doplnené vydanie, ktoré vyšlo v trilógii s ďalšími dvoma dielmi. Obsahuje katalóg 2 200 rytín hradov, miest a dedín nachádzajúcich sa na území súčasného Maďarska.

Po úvode nasleduje abecedný zoznam lokalít so stručným heslom o dejinách vyobrazovania danej lokality na rytinách. Po zozname zaradil autor bibliografiu, vysvetlivky na užívanie katalógu (aj v angličtine a nemčine), miestne registre a menný index. Jadro publikácie tvorí miestny katalóg s heslami o rytinách, na (pokr. na ďalšej str.)

ktorých je zachytená lokalita alebo objekt. Stavba katalógového hesla je nasledovná:

názov lokality

rok vydania rytiny (v prípade niekoľkonásobného vydania prvé vydanie, resp. rok uvedený na rytine; skratka **én** /év nélkül/ znamená bez vročenia)

poradové číslo (v rámci diel vydaných v jednom roku alebo bez vročenia)

pôvodnosť rytiny (abecedné označenie **a/**, **b/**... vyjadruje originalitu rytiny, pričom **a/** znamená originál, prvotlač, **b/** druhé vydanie atď.)

(1) typ vyobrazenia

(2) charakter vyobrazenia

(3) rozmery

(4) drevené rytiny

(5) jazyk

(6) názov rytiny

(7) označenie

(8) identifikačný znak

(9) legenda

(10) opis vyobrazenia na rytine

(11) bibliografický údaj publikácie, v ktorej bola rytina uverejnená

(12) miesto uloženia zdroja napr. knihy, v ktorej bola rytina publikovaná

(13) autor rytiny, vydavateľ

(14) odkaz na literatúru, v ktorej už bola rytina publikovaná

(15) pozmenené varianty rytiny

(16) údaj o tom, či je daná rytina v knihe uverejnená a číslo príslušnej obrázkovej prílohy.

Po katalógu nasleduje čiernobiela obrazová príloha. V prvom dieli je publikovaných 700 rytín. Medzi maďarskými lokalitami čitateľ nájde aj dve slovenské: Komárno (Komárom) a hrad Šomoška (Somoskö).

SZALAI, Béla, SZÁNTAI, Lajos: Magyar várak, városok, falvak metszetein 1515 – 1800. II. A történelmi Magyarország. Budapest : Múzeum antikvárium, 2006, 164 s. + 341 obr. príloh. ISBN-10: 963-87346-2-0. [Uhorské hrady, mestá, dediny na rytinách. 1515 – 1800. II. Historické Uhorsko] Sign. 29.868

Predmetom druhej časti je súhrn rytín miest, hradov a dedín, ktoré boli súčasťou historického Uhorska a dnes sa nachádzajú na územiach Rakúska, Chorvátska, Rumunska, Srbska, Slovenska, Slovinska a Ukrajiny. V knihe je publikovaných 1 986 rytín, na ktorých je vyobrazených 152 lokalít. Pri zrode myšlienky vytvoriť toto veľkolepé dielo okrem Bélu Szalaja stál aj Lajos Szántai, ktorý v roku 1956 emigroval do Paríža. Tam zbieral a spracovával rytiny lokalít nachádzajúcich sa mimo súčasného (*pokr. na ďalšej str.*)

seminár. Banská Štiavnica, 16. – 23. 9. 2006. Banská Štiavnica : Spolok Banskej Štiavnice '91, 2007. 159 s. **Sign. 29.593-29.594.**

P. Alfred Delp SJ 1907-1954 : zborník z medzinárodnej konferencie ku 60. výročiu jeho popravu. Bratislava, 3. 2. 2005. Edit. Jozef Šimončič. Trnava; Bratislava : Teologická fakulta TU; Filozofická fakulta TU, 2005. 177 s. **Sign. 29.703.**

Památková péče na Moravě – Monumentorum Moraviae tutela 11/2006. Brno : Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště, 2006. 138 s. **Sign. 29.408.**

Památková péče na Moravě – Monumentorum Moraviae tutela 12/2006 : archeologie. Brno : Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště, 2006. 125 s. **Sign. 29.575.**

Pamiatky Trnavy a Trnavského kraja 9 : zborník zo seminára konaného dňa 8. 12. 2005. Zost. Jaroslava Žuffová. Trnava : Krajský pamiatkový úrad, 2006. 57 s. **Sign. 29.428 – 29.429.**

Pamiatky Trnavy a Trnavského kraja 10 : zborník zo seminára konaného dňa 5. 12. 2006. Zost. Jaroslava Žuffová. Trnava : Krajský pamiatkový úrad, 2007. 50 s. **Sign. 29.714 – 29.715.**

Pečate a ich používatelia : zborník príspevkov z konferencie 12. – 13. 9. 2006 v Martine. Zost. J. Ragačová. Bratislava : Ministerstvo vnútra SR – odbor archívov a registratúr, 2007. 188 s. **Sign. 29.677.**

Pohľady do minulosti VI. Acta Musaei Scepusiensis 2006. Zost. Mária Novotná. Levoča : SNM-Spišské múzeum, 2006. 242 s. **Sign. 29.547.**

Pomezí Čech, Moravy a Slezska – 6. Litomyšl : Regionální muzeum, 2005. 255 s. **Sign. 29.602.**

Postup pri zabezpečovaní programu obnovy dediny : medzinárodný seminár, Bratislava, Slovensko, 8. - 9. 6. 1993. Bratislava : Dom techniky ZSVTS, 1993. 202 s. **Sign. 29.388.**

Přehled výzkumů Archeologického ústavu AV České republiky v Brně. Svazek 47. Edit. Pavel Kouřil. Brno : Archeologický ústav AV ČR, 2006. 306 s. **Sign. 29.572.**

Ružomberký historický zborník 1 vydaný pri príležitosti životného jubilea doc. PhDr. Ivana Chalupeckého. Edit. Peter Zmátló. Ružomberok : Katolícka univerzita, 2007. 381 s. **Sign. 29.489.**

Slovenské rozhľady, 2005, roč. 9, č. 14 : revue pre vedu a umenie. Praha : Zväz Slovákov v Českej republike, 2005. 312 s. **Sign. 29.447.**

Středověké a novověké zdroje tradiční kultury : sborník příspěvků ze semináře konaného 30. listopadu 2005 v Ústavu evropské etnologie. Zost. Alena Křižanová, Miroslav Válka. Brno : Ústav evropské etnologie FF Masarykovy univerzity, 2006. 265 s. **Sign. 29.509.**

Studia archaeologica Slovaca mediaevalia, 2007, roč. 6 : kostol ako stred sídliskovej jednotky. Zost. Michal Slivka. Levoča : Kláštorisko, n. o., 2007. 274 s. **Sign. 29.654.**

Studia Historica Tyrnaviensia VI : národnosti v minulosti Slovenska. (K životnému jubileu prof. PhDr. Vincenta Sedláka, CSc.) Edit. Marta Dobrotková, Vladimír Rábik. Trnava : Trnavská univerzita, 2006. 288 s. **Sign. 29.699, 29.624.**

Svorník 2/2004 : sborník příspěvků z 2. konference stavebněhistorického průzkumu 3. - 6. 6. 2003 v klášteře servitů v Nových Hradech v jižních Čechách. Okna a dveře. Praha : Unicornis, 2004. 271 s. **Sign. 29.513.**

Technologia Artis 2006 : sborník 1. semináře ALMA „Nové metody a témata v analýze malířských výtvarných děl“ konané dne 7. 11. 2006 na Akademii výtvarných umění v Praze. Praha : Akademie výtvarných umění, 2006. 104 s. **Sign. 29.649.**

Umenie na Slovensku v historických a kultúrnych súvislostiach 2006 : zborník príspevkov z vedeckej konferencie konanej v Trnave 26. – 27. 10. 2006. Zost. Ivan Gojdič, Lucia Rakovanová. Bratislava : Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2007. 200 s. **Sign. 29.688.**

Varstvo spomenikov 41. / Journal for the Protection of Monuments. Ljubljana : Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, 2006. 187 s. **Sign. 29.713.**

Vývinové súvislosti výtvarnej kultúry na Slovensku : zborník príspevkov z vedeckej konferencie Problémy a perspektívy filozofických, humanitných a sociálnych vied organizovanej FH Trnavskej univerzity v Trnave v dňoch 29. a 30. apríla 2002 v Modre. Trnava : FH Trnavskej univerzity, 2002. 130 s. **Sign. 29.623.**

Z dejín pivovarníctva, sladovníctva a chmeliarstva na Slovensku : zborník z prvej celoslovenskej konferencie. Západoslovenské múzeum v Trnave, 3. – 4. november 1992. Zost. Milan Petráš. Trnava : Západoslovenské múzeum, 1993. 114 s. **Sign. 29.636.**

Z Bardejova do Prešporoku : spoločnosť, súdnicstvo a vzdelanosť v mestách v 13. – 17. storočí. Edit. Csukovits Enikő, Tünde Lendyelová. Prešov; Bratislava : FF Prešovskej univerzity; Historický ústav SAV, 2005. 308 s. **Sign. 29.672.**

Zborník Filozofickej fakulty Univerzity Komenského : Historica XLI. Bratislava : Univerzita Komenského, 1995. 215 s. **Sign. 29.436.**

Zborník Filozofickej fakulty Univerzity Komenského : Historica XLII. Bratislava : Univerzita Komenského, 1996. 213 s. **Sign. 29.437.**

Zborník Filozofickej fakulty Univerzity Komenského : Historica XLIII. Bratislava : Univerzita Komenského, 1997. 212 s. **Sign. 29.438.**

Zborník Filozofickej fakulty Univerzity Komenského : Historica XLIV. Bratislava : Univerzita Komenského, 2000. 197 s. **Sign. 29.439.**

Zborník prednášok VI. medzinárodného seminára o reštaurovaní. Bardejov, hotel Šariš,

27. – 29. 9. 2006. Bratislava : Obec reštaurátorov Slovenska, 2006. 114 s. **Sign. 29.718.**
 Zborník Slovenského národného múzea v Martine : Etnografia 47. Martin : Slovenské národné múzeum, 2006. 208 s. **Sign. 29.697.**
 Zborník Tekovského múzea v Leviciach, 1992, roč. 1. Zost. Karol Sándor. Levice : Tekovské múzeum, 1992. 179 s. **Sign. 29.660.**
 Zborník Tekovského múzea v Leviciach, 2004, roč. 5. Zost. J. Dano, V. Smetana. Levice : Tekovské múzeum, 2004. 132 s. **Sign. 29.679.**
 Zborník Tekovského múzea v Leviciach, 2006, roč. 6. Zost. V. Smetana. Levice : Tekovské múzeum, 2006. 149 s. **Sign. 29.680, 29.661.**

3. Výročné správy

- Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, 2005, 2006, č. 29, 30. Edit. Jasen Mesić. Zagreb : Ministarstvo kulture Uprava za zaštitu kulturne baštine, 2007. 182 s. **Sign. 29.612.**
 Ročenka 2005 Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze. (Příloha časopisu Památky středních Čech, 2006, roč. 20, č. 2.) Praha : Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech, 2006. 140 s. **Sign. 29.359.**
 Rozbor hospodárskej činnosti za rok 2006 – Pamiatkový úrad SR v Bratislave. Bratislava : Pamiatkový úrad SR, 2007. 135 s. **Sign. 29.487.**
 Výročná správa za rok 2005 – Ústredie ľudovej umeleckej výroby. Bratislava : ÚĽUV, 2006. 44 s. **Sign. 29.568.**
 Výročná správa za rok 2006 – Ústredie ľudovej umeleckej výroby. Bratislava : ÚĽUV, 2007. 44 s. **Sign. 29.569.**
 Výročná správa za rok 2006 – Pamiatkový úrad SR. MK – 985/2007-102/1565. Bratislava : Pamiatkový úrad SR, 2007. 133 s. **Sign. 29.486.**
 Výroční zpráva za rok 1996. Brno : Památkový ústav, 1997. 33 s. **Sign. 29.394.**
 Výroční zpráva za rok 1997. Brno : Památkový ústav, 1998. 76 s. **Sign. 29.396.**
 Výroční zpráva za rok 1999. Brno : Památkový ústav, 2000. 85 s. **Sign. 29.397.**
 Výroční zpráva 2001 – Státní památkový ústav v Brně. Brno : Státní památkový ústav, 2002. 95 s. **Sign. 29.398.**
 Výroční zpráva 2002 – Státní památkový ústav v Brně. Brno : Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště, 2003. 159 s. **Sign. 29.399.**
 Výroční zpráva 2005 – Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze. Edit. Z. Dragoun, P. Vaňous. Praha : Zdeněk Cibulka, 2006. 95 s. **Sign. 29.377.**
 Zpráva o činnosti v roce 2004 – Národní památkový ústav. Praha : Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2005. Nestr. **Sign. 29.458.**
 Zpráva o činnosti za rok 2005 – Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně. Praha : Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2006. 62 s. **Sign. 29.395.**

4. Archeológia

- Hungarian Archaeology at the Turn of the Millennium. Edit. Zsolt Visy. Budapest : Ministry of National Cultural Heritage, 2003. 496 s. **Sign. 29.592.**
 KLANICA, Zdeněk: Nechvalín, Prušánky : čtyři slovanská pohřebiště. Díl 1. Brno : Archeologický ústav AV ČR, 2006. 293 s. **Sign. 29.573.**
 KLANICA, Zdeněk : Nechvalín, Prušánky : čtyři slovanská pohřebiště. Díl 2. Katalog. Brno : Archeologický ústav AV ČR, 2006. 290 s. **Sign. 29.574.**
 NOVÁK, Petr: Archeologický výskum halštatského hradiska na Tlstej hore v Prašniku. Trnava : Západoslovenské múzeum, 1996. 31 s. + obrazová príloha. **Sign. 29.633.**
 Rímsky vojenský tábor Gerulata, Bratislava-Rusovce. Bratislava : Múzeum mesta Bratislavy, b.r.v. Nestr. **Sign. 29.608.**
 STAŇA, Čeněk: Velkomoravská pohřebiště v Rajhradě a Rajhradcích : katalog. Brno : Archeologický ústav AV ČR, 2006. 236 s. **Sign. 29.727.**
 STUHLÍK, Stanislav: Borotice : mohylové pohřebiště z doby bronzové. Brno : Archeologický ústav AV ČR, 2006. 297 s. **Sign. 29.728.**
 TAMÁSI, Judit: Verwandte Typen im schweizerischen und ungarischen Kachelfundmaterial in der zweiten Hälfte des 15. Jahrhunderts : Vergleichsuntersuchungen zu den Werkstattbeziehungen zwischen dem Oberrheinischen Raum und Ungarn. Budapest : Ungarisches Landesdenkmalamt, 1995. 179 s. + obrazová príloha. **Sign. 29.591.**

5. Architektúra a urbanizmus

- DULLA, Matúš: Slovenská architektúra od Jurkoviča po dnešok. Bratislava : Vydav. PERFEKT, 2007. 196 s. **Sign. 29.663.**
 DVOŘÁKOVÁ, Eva – FRAGNER, Benjamin – ŠENBERGER, Tomáš: Industriál – paměť – východiska. Praha : Naklad. Titanic, 2007. 243 s. **Sign. 29.687.**
 HURNAS, Hertha – KONRAD, Benjamin – NOVOTNY, Maik: Eastmodern : architecture and design of the 1960s and 1970s in Slovakia. Wien; New York : Vydav. Sprin-

Maďarska. Druhý diel je predovšetkým výsledkom jeho práce. Rok pred uverejnením diela však podľahol zákernej chore. Jeho dedičia sprístupnili rukopis B. Szalaiovi, ktorý ho dokončil. Zbierku nebohého L. Szántaia sa podarilo vcelku získať Maďarskej akadémii vied.

Po úvode opäť nasleduje abecedný zoznam lokalít (podľa maďarských názvov) so stručným heslom o dejinách vyobrazenia danej lokality na rytinách. Nasleduje bibliografia, vysvetlivky na užívanie katalógu (aj v angličtine a nemčine), miestne registre a menný index. V katalógu sú zoradené lokality abecedne opäť podľa maďarského ekvivalentu názvu lokality. Po katalógu s rovnakou stavbou ako v prvom zväzku nasleduje čiernobiela obrazová príloha.

V publikácii sa nachádzajú údaje k rytinám nasledujúcich slovenských hrádov a lokalít:

Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Bardejov, Beckov, Bernolákovo, Branč, Bratislava, Bytča, Červený Kameň, Čičava, Demänová, Devín, Dobrá Niva, Domaniža, Filákov, Galanta, Hlohovec, Hričov, Hronský Beňadik, Hrušov okr. Rožňava (*Körtvélyes*), Ilava, Jasov, Svätý Jur, Kolárovo, Košice, Krásna Hôrka, Kremnica, Krupina, Leopoldov, Levice, Levoča, Lietava, Likavka, Marianka, Modra, Modrý Kameň, Muráň, Nitra, Nové Zámky, Oravský hrad, Ostrý Kameň, Pezínok, Považská Bystrica, Prešov, Rajecké Teplice, Rozhanovce, Ružomberok, Sabinov, Skalica, Sklené Teplice, Smolenice, Smolník (Szomolnok), Sobotište, Spišský hrad, Strečno, Šarišský hrad, Šaštín, Šintava, Špania Dolina, Spišský Štiavnik ? (*Savnik, Schloss Schaweneck*), Teplička nad Váhom, Trenčín, Trnava, Veľké Vozokany, Víglaš, Vranov nad Topľou, Vráble, Vyhnianske Teplice, časť Vyhní, Zvolen, Žarnovica. (*pokr. na ďalšej str.*)

SZALAI, Béla: Magyar várak, városok, falvak metszeteiken 1515 – 1800. III. Összefoglalás. Budapest : Múzeum antikvárium, 2006, 184 s. + 99 obr. príloh. ISBN-10: 963-87346-3-9. [Uhorské hrady, mestá, dediny na rytinách. 1515 – 1800. III. Zhrnutie] Sign. 29.869

Posledný diel obsahuje sumárne štúdie k problematike tvorby a vydávania rytín v skúmanom období. Prvá kapitola sa zaoberá rytinami všeobecne, teda ich prípravou, vierohodnosťou, nápismi a označeniami, ktoré sa na nich nachádzajú a ich zverejňovaním. Dejiny uhorských rytín sú predmetom ďalšej kapitoly, ktorá pojednáva o vzniku rytín vo svetle uhorských dejín. Zvláštne kapitoly sú venované dielam významných au-

torov. Menovite sú to: Domenico Zenoi, Paolo Forlani, Giacomo Franco, Wilhelm Dilich, Hans Sibmacher, Jacob Sandrart, Gaspar Bouttats, Vincenzo Coronelli.

Textová časť je bohato ilustrovaná čiernobielymi fotografiami (aj so slovenskými lokalitami). Nasleduje abecedný zoznam lokalít vyskytujúcich sa v trojdielnom katalógu (246) s počtom vyobrazení na rytinách (spolu 4 220 rytín), miestne a menné registre, zoznam najznámejších publikovaných súborov rytín, ilustrovaných kníh, letákov a máp. Obrazová príloha v treťom zväzku obsahuje aj vyobrazenia nasledovných slovenských objektov, resp. lokalít: Bardejov, Beckov, Branč, Bratislava, Bytča, Čičava, Domaniža, Filákov, Galanta, Hričov, Hrušov okr. Rožňava (*Körtvélyes*), Komárno, Košice, Leopoldov, Levice, Levoča, Lietava, Likavka, Modrý Kameň, Nitra, Nové Zámky, Oravský hrad, Ostrý Kameň, Prešov, Rozhanovce, Sobotište, Strečno, Šintava, Šomoška, Teplička nad Váhom, Vígfaš, Vranov nad Topľou, Vrable, Zborov, Zvolen. (pokr. na ďalšej str.)

ger, 2007. 238 s. Sign. 29.719.

Industriál Libereckého kraje : technické stavby a priemyslová architektúra. (Průvodce) Zost. Lukáš Beran, Vladislava Valchářová. Praha : ČVUT, Výzkumné centrum průmyslového dědictví, 2007. 281 s. Sign. 29.669.

Industriál pražský : technické stavby a priemyslová architektúra Prahy. (Průvodce) Zost. Lukáš Beran, Vladislava Valchářová. Praha : ČVUT, 2007. 303 s. Sign. 29.670.

MAKOWSKI, Mariusz: Šlechtická sídla na Těšínském Slezsku. = Szlacheckie siedziby na Śląsku Cieszyńskim. Český Těšín: Vydav. Regio, 2005. 350 s. Sign. 29.706.

NIŽŇANSKÁ, Andrea – CHOVANOVÁ, Iveta: Tajomstvá štiavnických domov. = Mysteries of the Houses in Štiavnica. Banská Štiavnica : OZ KRUIH, OZ Spolok Banskej Štiavnice '91, 2007. 69 s. Sign. 29.570-29.571.

KULIK, Adam Wieslaw: Miasta polskie : najpiękniejsze zespoły zabytkowe. Warszawa : Wydaw. ARKADY, 2007. 263 s. Sign. 29.704.

MATUŠÍK, Ivan: Kamenné námestie. Bratislava : Vydav. A21, 2007. 166 s. Sign. 29.720.

Tugendhatova vila v Brně od architekta Ludwiga Miese van der Rohe. Brno : Památkový ústav; Muzeum města Brno, 1995. 49 s. Sign. 29.425.

ZATLOUKAL, Pavel: Brněnská architektura 1815 – 1915. (Průvodce) Brno : Obecní dům; NPÚ, územní odborné pracoviště, 2006. 248 s. Sign. 29.403.

ZATLOUKAL, Pavel: A Guide to the Architecture of Brno 1815 – 1915. Brno : Obecní dům; NPÚ, územní odborné pracoviště, 2006. 248 s. Sign. 29.653.

6. Ľudová architektúra

GERAMB, Viktor von: Die Rauchstuben im Lande Salzburg : ein Beitrag zur Hausforschung der Ostalpenländer. Salzburg : Otto Müller Verlag, 1950. 49 s. Sign. 29.376.

IRŠA, Rudolf – PROCHÁZKOVÁ, Mária: Habáni vo Veľkých Levároch : sprievodca habánskym dvorom. Skalica : Záhorské múzeum, 1987. 64 s. Sign. 29.390.

KOVÁRU, Věra: Obnova roubeného domu. (Skripta ke stejnojmenné videokazetě.) Ed. Lidová řemesla a lidová umělecká výroba v ČR. II. řada, díl 1. Technologie lidového stavitelství. Strážnice : Ústav lidové kultury, 2002. 31 s. Sign. 29.416.

KURIAL, Antonín: Katalog lidové architektury. Část 1, okres Gottwaldov. Brno : Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody, 1978. 77 s. Sign. 29.419.

KURIAL, Antonín: Katalog lidové architektury. Část 2, okres Brno-město. Brno : Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody, 1979. 45 s. Sign. 29.423.

KURIAL, Antonín: Katalog lidové architektury. Část 3, okres Brno-venkov. Brno : Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody, 1979. 78 s. Sign. 29.424.

KURIAL, Antonín: Katalog lidové architektury. Část 4, okres Blansko. Brno : Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody, 1979. 59 s. Sign. 29.420.

KURIAL, Antonín: Katalog lidové architektury. Část 5, okres Uherské Hradiště. Brno : Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody, Muzejní a vlastivědná společnost, 1986. 85 s. Sign. 29.422.

KURIAL, Antonín: Katalog lidové architektury. Část 6, okres Vyškov. Brno : Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody, Muzejní a vlastivědná společnost, 1989. 80 s. Sign. 29.421.

Lidová stavební kultura v československých Karpatech a přilehlých územích. Zost. V. Frolec. Brno : Naklad. Blok, 1981. 371 s. Sign. 29.372.

Múzeum oravskej dediny : sprievodca po expozícii. Martin : Osveta pre Oravské múzeum v Dolnom Kubíne, 1986. 135 s. Sign. 29.392.

SALAMON, Dieter: Altenburgský roľnícky dom, jeho historický a architektonický vývoj so zvláštnym zreteľom na sociálno-ekonomické zvláštnosti. (Strojopis, preklad z nemčiny J. Ušak. Prednesené na seminári o Pamiatkovej ochrane ľudového staviteľstva na Slovensku v dňoch 20. – 23. 10. 1992 v Plaveckom Petri.) 16 s. + obrazová príloha. Sign. 29.484.

ŠVECOVÁ, Soňa: Lazy v 19. a 20. storočí : vývoj roľníckych chotárných sídiel v oblasti Krupinskej planiny. Praha : Univerzita Karlova, 1984. 146 s. Sign. 29.382.

Tradičné hospodárenie v Podunajskej nížine : Neded, Vlčany. Zost. Izabela Danterová. Galanta : Vlastivedné múzeum, 2006. 296 s. Sign. 29.445.

UŠAK, Jozef: Weinbaugebäude und Kelter in der Slowakei. Kassel : ECOVAST, 2000. 18 s. Sign. 29.374.

VÁŘEKA, Josef – JIŘIKOVSKÁ, Vanda: Středočeská náves. Třebíz : MNV, 1979. 55 s. Sign. 29.378.

VÁŘEKA, Josef: Lidové stavitelství Slánska. Třebíz : MNV, 1976. 46 s. Sign. 29.389.

Vlkolínec skvost ľudovej architektúry na Slovensku. = Vlkolínec Kleinod der Volksarchitektur in der Slowakei. Mitteilunger Nr. 28. Dresden : Sächsischer Verein für Volksbauweise, 1994. 9 s. Sign. 29.375.

ZATLOUKAL, Pavel: Příběhy z dlouhého století : architektura let 1750 – 1918 na Moravě a ve Slezsku. Olomouc : Muzeum umění; Státní památkový ústav, 2002. 702 s. Sign. 29.427.

7. Sakrálna architektúra

BRYKOWSKI, Ryszard – KORNECKI, Marian: Drewniane kościoły w Malopolsce Poludniowej. Wrocław : Wydaw. Ossolińskich, 1984. 176 s. + obrazová príloha. **Sign. 29.391.**

DUDÁŠ, Miloš – GOJDIČ, Ivan – ŠUKAJLOVÁ, Margita: Drevené kostoly. Bratislava : Vydav. DAJAMA, 2007. 127 s. **Sign. 29.354.**

Kostel sv. Mikuláše pod Krudumem : prezentace archeologického výzkumu zaniklého středověkého kostela sv. Mikuláše pod Krudumem. Karlovy Vary : Krajské muzeum, 2006. 45 s. **Sign. 29.511.**

L'anima felice : parole e immagini del visuto quotidiano nel Cammino di Santiago e nei Sacri Monti. Ponzano Monferrato : Centro di Documentazione dei Sacri Monti, Calvari e Complessi devozionali europei, 2007. 271 s. **Sign. 29.686.**

LUDIKOVÁ, Zuzana – MIKÓ, Árpád – PÁLFFY, Géza: A löcsei Szent Jakab-templom reneszánsz és barokk síremlékei, epitáfiumai és halotti címerai (1530-1700). In: Művészettörténeti Értesítő, 2006, roč. 55, s. 327-410. **Sign. 29.683.**

Rímskokatolícky farský Kostol Narodenia Panny Márie v Michalovciach. Zost. Pavel Kaminský, Jozef Vagaš. Michalovce : Rímskokatolícka cirkev – Farnosť Narodenia P. Márie, 2007. 174 s. + obrazová príloha. **Sign. 29.698.**

ROŽMBERSKÝ, Petr: Dvory plaských cisteriáků. Edícia Zapomenuté hrady, tvrže a místa, zv. 21. Plzeň : Naklad. České hrady, 1999. 46 s. **Sign. 29.508.**

S radostou půjdeme do domu Pánovho : nové kostoly v Banskobystrickej diecéze. Banská Bystrica-Badín : Kňazský seminár sv. Františka Xaverského, 2006. 175 s. **Sign. 29.682.**

STEHLÍK, Miloš: Refektář františkánského kláštera v Uherském Hradišti. = Refektorium im Franziskanerkloster zu Ungarisch-Hradisch. Brno-Uherské Hradiště : Státní památkový ústav, Státní okresní archiv, 2002. 47 s. **Sign. 28.519, 29.413.**

SZILÁGYI, István: Banskóstiavnická kalvária a jej zobrazenia. Budapešť : METEM, 2007. 76 s. **Sign. 29.684.**

TETTAMANTI, Sarolta – BATIZI, Zoltán: Téböl térre – A Szent Mihály-templom régészeti kutatásának eredményeiről. (Z námestia na námestie – výsledky archeologického výskumu kostola sv. Michala.) Vác : Vác Város Önkormányzata, b.r.v. Nestr. **Sign. 29.494.**

8. Hrady, zámky, pevnosti, paláce

BERECZ, Ágnes – LÁNGI, József: Aranyidők a péceli Ráday-kastélyban. Budapest : Műemlékek Állami Gondnoksága, 2003. 142 s. + obrazová príloha. **Sign. 29.619.**

CSORBA, Csaba: Felvidéki várak története : a honfoglalástól a mohácsi vészig. Dunajská Streda : Lilium Aurum, 2006. 267 s. **Sign. 29.471.**

DERCSÉNYI, Dezső: The Royal Palace of Esztergom. Budapest : Corvina Press, 1965. 36 s. **Sign. 29.386.**

DUPLANČIĆ, Arsen: Splitské zidine u 17. i 18. stojeću. Zagreb : Ministarstvo kulture Uprava za zaštitu kulturne baštine, 2007. 76 s. **Sign. 29.611.**

FIC, Vladimír: Československá opevnění v lednicko-valtickém areálu 1936 – 1938. Brno : Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště, 2006. 42 s. **Sign. 29.410.**

GRÁFEL, Ludovít: Nec arte nec marte : Komárňanský pevnostný systém. 2. vydanie. Komárno : Mestský úrad a NEC ARTE, 2006. 112 s. **Sign. 29.644.**

JAN, Libor: Obléhání hradu Pernštejna v roce 1645. Brno : Památkový ústav, 1995. 27 s. **Sign. 29.418.**

JEŘÁBEK, Tomáš – KROUPA, Jiří a kol.: Brněnské paláce : stavby duchovní a světské aristokracie v raném novověku. Brno : Barrister-Principal; NPÚ, územní odborné pracoviště, 2005. 247 s. **Sign. 29.405.**

KOLLÁR, Daniel – NEŠPOR, Jaroslav: Hrady : najkrajšie zrúcaniny. Edícia: Kultúrne krásy Slovenska. 1. vyd. Bratislava : DAJAMA, 2007. 142 s. **Sign. 29.724.**

LUKÁČ, Gabriel: Spišský hrad : vreckový sprievodca pamiatkami Spiša č. 3. Spišská Nová Ves : R. S. U. – vydavateľstvo, 1994. 28 s. **Sign. 29.387.**

PIFFL, Alfred: Zápas o Bratislavský hrad : denník 1948 – 1972. Bratislava : Albert Marenčin – Vydav. PT, 2007. 213 s. **Sign. 29.582.**

Sál předků na zámku ve Vranově nad Dyjí. Edit. Bohumil Sanek. Brno : Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště, 2003. 143 s. **Sign. 28.863, 29.407.**

SAMEK, Bohumil: Brno – Kleinův palác. Brno : Památkový ústav, 2000. 38 s. **Sign. 29.417.**

SISA, József: A Dégi Festetics-kastély. Budapest : Műemlékek Állami Gondnoksága, 2005. 151 s. **Sign. 29.622.**

SISA, József: A Nádasdladány Nádasdy-kastély. Budapest : Műemlékek Állami Gondnoksága, 2004. 167 s. **Sign. 29.621.**

Státní hrady a zámky. = Casteles and Chateaux. = Burgen und Schlösser. Brno : Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště, b. r. v. 25 voľných listov. **Sign. 29.659.**

VAŠEK, Leoš – KONEČNÝ, Michal: Erbovní galerie Dubských z Třebomyšlic na zám-

V miestnych indexoch sa vyskytli nedostatky pri identifikácii súčasných slovenských názvov lokalít, na ktoré upozorňujeme vyššie. Napriek tejto drobnosti je publikácia obrovským prínosom pre štúdium dejín slovenských pamiatok a urbanistických celkov.

HEGYI, Klára: A török hódoltság várai és várkapitányai. I. kötet. Oszmán védelmi rendszer Magyarországon. Budapest : História, MTA Történettudományi intézete, 2007, 403 s. ISBN 978 963 9627 079. [Hrady a hradní kapitáni obdobia osmanskej expanzie. I. zväzok. Osmanský obranný systém v Uhorsku] Sign. 29.871

Základným dielom v doterajšej maďarskej historiografii o hradných posádkach na Osmanmi obsadených hradoch v 16. – 17. storočí bola práca Antala Velicsa a Ernő Kammerera: Magyarországi török kincstári defterek, I. a II. zv. z rokov 1886 a 1890. V úvode autorka vysvetľuje, aké dôvody ju viedli k zrevizovaniu tejto práce. Predovšetkým to boli nové pramene, ktoré autori nepoznali. K. Hegyiová preštudovala takmer 150 osmanských daňových súpisov – defterov, o ktorých podrobne informuje v prvej kapitole o prameňoch. Základné otázky budovania obranného systému, organizácie hradného vojska, príjmu a životných podmienok vojakov, ich vierovyznania a pôvodu, osobitosti obrany na Balkáne a finančné náklady Uhorskej komory súvisiace s vojenskými operáciami sú hlavné tematické okruhy, ktorými sa autorka zaoberá v prvom zväzku.

HEGYI, Klára: A török hódoltság várai és várkapitányai. II. kötet. A budai vilájet várainak adattára. Budapest : História, MTA Történettudományi intézete, 2007, s. 409 – 1333. ISBN 978 963 9627 086. [Hrady a hradní kapitáni obdobia osmanskej expanzie. II. zväzok. Súpis hradov Budínskeho vijáletu] Sign. 29.872

Súpis hradov v jednotlivých vijáletoch vytvorených na území Uhorska počas osmanskej expanzie a podrobná analýza údajov z osmanských daňových súpisov týkajúcich sa hradnej posádky a pod. je výsledkom dlhoročnej práce Kláry Hegyiovej. Druhý zväzok prináša sumárne údaje z osmanských daňových súpisov k hradom nachádzajúcim sa na území Budínskeho vijáletu, ktorý tvorilo 15 menších jednotiek – sandžakov. Na Slovensko (pokr. na d'alšej str.)

zasahovali Ostrihomský sandžak (Štúrovo), sandžak s centrom v Széchény (Modrý Kameň) a Fiľakovský sandžak (Fiľakovo, Divín, Hajnáčka, Šomoška, Sobôtka).

Najrozsiahljší pramenný materiál je zachovaný vďaka grófovi Luigimu Ferdinandovi Marsiglimu k Budínskeho sandžaku. Z horiaceho budínskeho hradu oslobodeného habsburskými vojskami od Osmanov zachraňoval staré tlače a písomnosti. Tie sa dostali do Viedne, menšia časť je v Istanbule. Deftery k ostatným výjätom sa zachovali len v Istanbule a v obmedzenom rozsahu.

HEGYI, Klára: A török hódoltság várai és várkapitányai. III. kötet. A temesvári, győri, pápai, kanizsai, váradi és ujbíri vilájet várainak adattára. Budapest : História, MTA Történettudományi intézete, 2007, s. 1341 – 1631. ISBN 978 963 9627 09 3. [Hrady a hradní kapitáni obdobia osmanskej expanzie. III. zväzok. Súpis hradov Temešvárskeho, Rábskeho, Jágerskeho, Varadínskeho, Novozámockého výjätu a výjätov s centrami v Pápe a Kaniži] Sign. 29.871

O Temešvárskom, Rábskom, Jágerskom, Varadínskom, Novozámockom výjätu a výjätov s centrami v Pápe a Kaniži sa zachovalo najmenej informácií. Na Slovensku bola v poslednej tretine 17. storočia po obsadení novozámockej pevnosti Osmanmi v roku 1663 vytvorená Novozámocká provincia. Nečlenila sa na sandžaky, ale menšie náhije. Vo výjätu sa okrem novozámockej pevnosti vyskytoval aj ďalší hrad v neďalekých Šuranoch. (pokr. na ďalšej str.)

ku v Lysicích jako projev historismu a její genealogické zdůvodnění. Brno : Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště, 2006. 62 s. **Sign. 29.409.**

9. Mestá a obce

- Ad similitudinem Sanctae Jerusalem. Ponzano Monferrato : Centro di Documentazione dei Sacri Monti, Calvari e Complessi devozionali europei, 2007. 72 s. **Sign. 29.685.**
- Alekšince 1156-1996 : k 840. výročiu prvej písomnej zmienky o obci. Alekšince : Obecný úrad, 1996. 96 s. **Sign. 29.349.**
- BARTA, Vladimír – BARTA, Vladimír ml.: Tatry a Spiš. Banská Bystrica : AB ART press, b. r. v. Nestr. **Sign. 29.448.**
- BARÁTHOVÁ, Nora – JURDÍK, Dušan – ŠLEBODA, Jaroslav: Kežmarok – oko dejín = das Auge der Geschichte = Eye of History. Kežmarok : Vydav. JADRO, 2006. 127 s. **Sign. 29.600.**
- BELLAN, Stano – ŠÍP, Vladimír – YUKOVIC, Vladimír: Malacky 1206 – 2006. Malacky : Mesto, 2006. 140 s. **Sign. 29.632.**
- BOHUŠ, Ivan ml.: Vysoké Tatry na starých pohľadniciach. Zost. Daniel Kollár, Ivan Bohuš ml. Bratislava : DAJAMA, 2007. 95 s. **Sign. 29.722.**
- BOLERÁZSKY, Andrej: Maharadžovia v Piešťanoch. = Maharajahs at Piešťany. Edícia Bibliotheca Pescana III. Piešťany : Balneologické múzeum, 2004. 142 s. **Sign. 29.725.**
- Bratislava mešťana Wocha 1243 – 1291 : katalóg expozície. Zost. P. Baxa, V. Ferus. Bratislava : MÚ Bratislava-Staré Mesto vo vydav. Pallas, 1991. 64 s. **Sign. 29.455.**
- Ciagwa, Józef: Dzieje i współczesność Jurgowa 1546 – 1996. = Dejiny a súčasnosť Jurgova. Kraków : Towarzystwo Słowaków w Polsce, 1996. 71 s. **Sign. 29.701.**
- CSUKOVITS, Enikő - MAJOROSSY, Judit: Pozsonyi peregrinusok : végrendeleti zárandoklatok a középkori városi gyakorlatban. (Bratislavskí slobodní cudzinci : testamentárne pútnictvo v praxi stredovekého mesta.) Budapest-Pilisbaba : Várak, templomok, ispotályok, 2004. S. 29-69. **Sign. 29.585, 29.589.**
- Čajkov spomína a ďakuje 1276 – 2001 : monografia obce. Zost. J. Muráni, M. Valachyová. Čajkov : Obecný úrad, 2001. 177 s. **Sign. 29.678.**
- DLUGOSZ, Alfons: Zabytki wielicckie – przewodnik. Wieliczka : Muzeum Zup Krakowskich, 1966. 41 s. **Sign. 29.379.**
- DUCHONĚ, Michal: Povýšenie Modry na slobodné kráľovské mesto Rudolfom II. Habsburským. 18. júl 1552, Viedeň – 20. január 1612, Praha. Modra : Mesto, 2007. 18 s. **Sign. 29.691.**
- DVOŘÁK, Pavel: Prvá kniha o Bratislave : stopy dávnej minulosti. Budmerice : Vydav. RAK; Mestské múzeum Bratislava, 2006. 278 s. **Sign. 29.434.**
- DVOŘÁK, Pavel: Druhá kniha o Bratislave : stopy dávnej minulosti. Budmerice : Vydav. RAK, 2007. 232 s. **Sign. 29.709.**
- DVOŘÁKOVÁ, Viera – KOLLÁR, Daniel: Najkrajšie mestá : mestské pamiatkové rezervácie. Edícia Kultúrne krásy Slovenska. 1. vydanie. Bratislava : DAJAMA, 2007. 127 s. **Sign. 29.723.**
- GALLO, Ján: Muráň. Prešov : Vydav. Dominanta, 2001. 240 s. **Sign. 29.350.**
- Hajdúböszörmény : városi útikalauz. Szabadhajdú füzetek 1. (Mestský sprievodca.) Hajdúböszörmény : A Szabadhajdú városi hetilap, b.r.v. 61 s. **Sign. 29.492.**
- HANÁK, Jozef: Bratislavskí fotografi 1840 – 1920. Bratislava : Albert Marenčín – Vydav. PT, 2006. 172 s. **Sign. 29.341.**
- HOLČÍK, Štefan: Korunovačné slávnosti : Bratislava 1563 – 1830. Bratislava : Vydav. Ikar, 2005. 95 s. **Sign. 29.452.**
- HRADSKÝ, Juraj – MALLINERITS, Jozef: Rusovce. = Oroszvár. = Karlburg. Bratislava : Albert Marenčín – Vydav. PT, 2007. 255 s. **Sign. 29.662.**
- HROMNÍK, Milan: Z dejín farnosti Konská. Konská : Rímskokatolícka farnosť, 1995. 64 s. **Sign. 29.345.**
- Huncovce v zrkadle času. Zost. Vladimír Labuda. Huncovce : Obecný úrad vo vydav. ViViT, 2006. 264 s. **Sign. 29.671.**
- JANOTA, Igor: Slávni ľudia v Bratislave. Bratislava : Albert Marenčín – Vydav. PT, 2007. 150 s. **Sign. 29.710.**
- KAZIMÍR, Milan – ZACHAROVÁ, Daniela: Trnava na starých pohľadniciach. Bratislava : DAJAMA, 2007. 99 s. **Sign. 29.667.**
- KOVÁČ, Dušan: Bratislava 1939 – 1945 : mier a vojna v meste. Bratislava : Albert Marenčín – Vydav. PT, 2006. 189 s. **Sign. 29.342.**
- KRČMÁR, Alojz: Nitra na starých pohľadniciach. Bratislava : DAJAMA, 2006. 95 s. **Sign. 29.355.**
- Levoča a okolie : klenotnica pamiatok na Spiši. Fotografie : L. Jiroušek. Spišská Nová Ves : L. Jiroušek, 2005. 127 s. **Sign. 29.451.**
- LIPTÁK, Mikuláš – ISENBERG, Madelaine R.: Židia na Spiši – 1. Kežmarok a okolie. = Jews in the Spiš Region – 1. Kežmarok and its Surroundings. Kežmarok : Vydav. ViViT, b. r. v. 80 s. **Sign. 29.601.**

- LUKÁČ, Miroslav a kol.: Krupina : monografia mesta. Krupina : Mesto vo Vydav. Štúdio Harmony, Banská Bystrica, 2006. 254 s. **Sign. 29.690.**
- Mesto Žilina a okolie. = The City of Žilina and its Surroundings. Žilina : Vydav. Knižné centrum, b. r. v. Nestr. **Sign. 29.597.**
- Modrová 1157 – 2007. Modrová : Obecný úrad, 2007. 243 s. **Sign. 29.635.**
- ORTVAY, Tivadar: Ulice a námestia Bratislavy – Nové Mesto / Neustadt / Ujváros. Bratislava : Albert Marenčin – Vydav. PT, 2007. 171 s. **Sign. 29.613.**
- POTOČNÁ, Eva: Slovensko : pohľadnice s charizmou času. = Slovakia : Picture Postcards with the Charisma of Time. Poprad : Vydav. Region Poprad, 2007. 288 s. **Sign. 29.631.**
- SEDLÁK, Jan: Brno secesní. Brno : Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště, 2004. 207 s. **Sign. 29.426.**
- STEHLÍK, Miloš: Brno historické. Brno : Památkový ústav; Úřad města, 1992. 48 s. **Sign. 29.414.**
- SULAČEK, Jozef: Nová Dedina v 20. storočí : monografia obce. Nová Dedina : Obecný úrad vo vydav. Judita Bubáková-Štúdio Judita, Levice, 2006. 245 s. **Sign. 29.674.**
- TKÁČ, Marián: Bratislavské banky. Bratislava : Albert Marenčin – Vydav. PT, 2006. 174 s. **Sign. 29.551.**
- TOLNAI, Csaba: Levice na starých pohľadniach. Bratislava : DAJAMA, 2006. 95 s. **Sign. 29.474.**
- TOMČÍK, Vladimír: Bratislavské dni a noci. Bratislava : Ikar, 2006. 125 s. **Sign. 29.453.**
- VAJDAI, Ágnes – VARGA, Kálmán: Mária Terézia Gödöllőn. = Maria Theresia in Gödöllő. Budapest : Műemlékek Állami Gondnoksága, 2001. 48 s. **Sign. 29.620.**
- Veľká Čalomija : pozoruhodnosti. Malá vlastivedná knižnica č. 216. Komárno : Vydav. KT, 2003. 16 s. **Sign. 29.658.**
- VÍTEK, Peter a kol.: Lisková 1252 – 2002 : vydal Obecný úrad v Liskovej pri príležitosti 750. výročia prvej písomnej zmienky o obci Lisková. Poprad : Marmota Press, vydav. Družstvo Poprad pre Obecný úrad Lisková, 2002. 240 s. **Sign. 29.711.**
- ZRUBEC, Laco : Šurany 1138 – 1998. Šurany : Mestský úrad, 1998. 250 s. **Sign. 29.351.**

10. Archívy

- A kalocsai érseke levéltár : levéltárismertető. (Arcibiskupský archív v Kolocsi : sprievodca po archíve.) Kalocsa : Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár, 2002. 341 s. **Sign. 29.497.**
- A Magyar Országos Levéltár : levéltárismertető. Zost. Lakos János. Budapest : Magyar Országos Levéltár, 1996. 296 s. **Sign. 29.482.**
- BERNÁTOVÁ-MORIŠOVÁ, Viera: Poklady z trenčianskeho archívu. Trenčín : Štátny okresný archív, 2001. 22 s. **Sign. 29.627.**
- Címereslevelek jegyzéke : második, javított, bővített kiadás. (Zoznam erbových listín Uhorska.) Zost. Nyulásziné Straub Éva. Budapest : Magyar Országos Levéltár, 2000. 149 s. **Sign. 29.470.**
- Kisebb családi és személyi fondok. IV. kötet, repertórium. Zost. I. Fazakes. Budapest : Magyar Országos Levéltár, 1999. 189 s. **Sign. 29.483.**
- MAJOROSSY, Judit: Archives of the Dead : Administration of Last Wills in Medieval Hungarian Towns. In: Medium Aevum Quotidianum, 2003, roč. 48, s. 13-28. **Sign. 29.583.**
- NAGY, Istvan – KISS, F., Erzsébet: A magyar kamara és egyéb kincstári szervek. Budapest : Magyar Országos Levéltár, 1995. 575 s. **Sign. 29.469.**
- RÁBIK, Vladimír: Mestská kniha příjmov trnavské farnosti sv. Mikuláša z roku 1495. Trnava : FF Trnavskej univerzity, 2006. 366 s. **Sign. 29.625.**
- Sprievodca po Archíve Pamiatkového úradu Slovenskej republiky : vydané pri príležitosti 15. výročia vzniku archívu. Zost. Martina Orosová. Bratislava : Pamiatkový úrad SR, 2007. 111 s. **Sign. 29.700.**
- ŠEDIVÝ, Juraj: Mittelalterliche Schriftkultur im Pressburger Kollegiatkapitel. Bratislava : Vydav. Chronos, 2007. 283 s. + CD. **Sign. 29.666.**

11. Dejiny

- A középkori pécsi egyetem jelentősége és helyreállításának problémái. (Problémy rekonštrukcie stredovekej univerzity v Pécsi a jej význam.) Pécs : Kiadja a Középkori Egyetem Alapítvány, b. r. v. 56 s. **Sign. 29.493.**
- A magyar kultúra követei : kulturális intézetek a világhon. / Ambassadors of Hungarian Culture : Cultural Institutes in the World. Budapest : Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, 2006. 115 s. **Sign. 29.498.**
- BLAHA, Anton a kol.: Osobnosti Kysúc. Bratislava : Kysucká kultúrna nadácia v Bratislave, 2004. 390 s. **Sign. 29.665.**
- Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť : kňazi Banskobystrickej diecézy perze-

JÁVOR, Anna: Johann Lucas Kracker. Ein Maler des Spätbarock in Mitteleuropa. Budapest : Enciklopédia Verlag, 2005, 395 s. ISBN 963 8477 85 7. [Ján Lukáš Kracker. Neskorobarokový maliar v strednej Európe] Sign. 29.883

Anna Jávor, historička umenia Maďarskej národnej galérie v Budapešti, erudovaná znalkyňa neskorobarokového umenia v krajinách rakúskej monarchie, je autorkou vynikajúcej monografie o živote a diele jedného z najvýznamnejších predstaviteľov barokového maliarstva v stredoeurópskom priestore – Jána Lukáša Krackera (1719 – 1779). Pochádzal z českej dynastie umeleckých sochárov, ktorí sa do Viedne presťahovali v polovici 17. storočia.

Študoval na akadémii výtvarných umení vo Viedni a bol aj žiakom maliarskeho majstra Antona Herzoga. Po pracovných pobytoch v Štajersku a Slovinsku odišiel na Moravu, kde pôsobil v dielni Josefa Tadeuša Rottera v Brne. V roku 1749 sa oženil, presťahoval sa do Znojma a osamostatnil sa. V 50. rokoch 18. storočia pracoval na východnom Slovensku – v roku 1752 v Jasove a v roku 1754 začal pracovať na výmalbe pavlínskeho kláštora vo Vranove nad Topľou. Namaľoval aj dva obrazy s tematikou založenia konventu pre leleských premonštrátov, ktoré sa nezachovali. S jeho dielami sa možno stretnúť aj v Nižnej Šebastovej a na západnom Slovensku v Bazilike Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne. Na začiatku 60. rokov pracoval v Prahe na výzdobe Kostola sv. Mikuláša. Do Jasova sa vrátil v lete roku 1762 a o dva roky neskôr sa hlásil do služieb jágerského biskupa Karola Esterháziho. Množstvo jeho prác sa nachádza v Jágri a jeho okolí. J. L. Kracker však naďalej prijímal aj zákazky od cirkevných mecénov z Čiech a Moravy. Reštauroval aj fresky (*pokr. na ďalšej str.*)

Františka Antona Maulbertscha v jezuitskom kostole v Komárne, ktoré boli poškodené zemetrasením. Z jeho dielne pochádza aj hlavný oltár farského kostola v Banskej Bystrici. V roku 1776 zavŕšil prácu na výmalbe kláštorného komplexu v Jasove. Umrel v Jágri o tri roky neskôr.

Kniha je členená na 6 hlavných kapitol. Prvá sa zaoberá pôvodom J. L. Krackera, jeho štúdiami a ranými dielami. Druhá mapuje jeho tvorbu počas pôsobenia v Znojme. Vrcholné diela – Kostol sv. Mikuláša v Prahe a kláštor premonštrátov v Jasove sú predmetom tretej kapitoly. Na ňu nadväzujú maľby vytvorené na zákazku pre štedrého mecena – jágerského biskupa Karola Esterháziho. V piatej kapitole Anna Jávor rozoberá posledné Krackerove fresky. V záverečnom epilógu komplexne hodnotí dielo J. L. Krackera. Nasleduje farebná obrazová príloha, katalóg 279 diel s čiernobielymi ilustráciami, s ďalšími katalógmi, a to bližšie neurčených prác pripisovaných J. L. Krackerovi a zoznamom diel, ktoré s určitosťou nepatria medzi Krackerove práce. Veľmi cennou je príloha 72 archívnych prameňov súvisiacich s Krackerovou tvorbou a životom. Samozrejme nechýba ani zoznam literatúry, archiválií so skratkami a indexy (osôb, lokalít, zdrojov fotografii).

Na mnohé otázky súvisiace so životným osudom J. L. Krackera nenašla v archívoch odpoveď ani Anna Jávor. Publikácia v nemeckom jazyku (v maďarčine vyšla už v roku 2004) je obrovským prínosom pre výskum nielen Krackerovho diela, ale neskorobarokového maliarstva v Habsburskej monarchii vôbec.

SISA, József: Kastélyépítészet és kastélykultúra Magyarországon. A historizmus kora. Budapest : Vince Kiadó, 2007, 388 s. ISBN 978 963 9731 31 8 [Architektúra a kultúra kaštieľov v Uhorsku. Obdobie historizmu.] Sign. 29.874

Autor, Dr. József Sisa, vedúci Ústavu dejín umenia Maďarskej akadémie vied, patrí aj na Slovensku k známym odborníkmi na kultúru kaštieľov a dejiny architektúry 19. storočia v bývalom Uhorsku. Už niekoľko desaťročí zhromažďuje archívny materiál, plány a fotografie k danej téme, ktoré spolu s terénnym prieskumom tvoria piliere tejto publikácie o kaštieľoch z obdobia historizmu, z rokov 1840 – 1914. Nepribližuje len príbehy budov, zbierok a parkov, ale príbehy tu žijúcich ľudí. Vierohodne a citlivo (*pokr. na ďalšej str.*)

- kvovaní totalitným režimom. Zost. G. Brendza, Z. Baláž, R. Lacko. Banská Bystrica-Badin : Kňazský seminár sv. Františka Xaverského, 2006. 159 s. **Sign. 29.681.**
- Denník grófa Jozefa Zičiho z cesty po východnej Ázii v rokoch 1875 – 1876. Trnava : Trnavský samosprávny kraj – Západoslovenské múzeum, 2006. 243 s. **Sign. 29.634.**
- Dějiny Česko-Slovenska do roku 1437. Zv. 1. Edícia: Učebnice pro vysoké školy. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1971. 380 s. **Sign. 29.360.**
- Dějiny Česko-Slovenska 1437 – 1781. Zv. 2. Edícia: Učebnice pro vysoké školy. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1965. 343 s. **Sign. 29.361.**
- Dom zahraničných Slovákov 1995 – 2005 : pamätnica. Zost. L. Čáni, M. K. Hrkľová. Bratislava : Dom zahraničných Slovákov, 2005. 108 s. **Sign. 29.567.**
- FURRER, Daniel: Kam aj kráľ chodí pešo : malá kultúrna história záchodu. Bratislava : Kalligram, 2006. 206 s. **Sign. 29.552.**
- Hospodárske dejiny Slovenska 1526 – 1848. Edit. M. Kohútová, J. Vozár. Bratislava : Veda vydav. SAV, 2006. 160 s. **Sign. 29.475.**
- Istoriya Podkarpatskoj Rusi. Zost. O. Irinej Mich. Kondratovič. Užhorod : Knigopečatnaja Svoboda, 1930. 108 s. **Sign. 29.393.**
- KARTOUS, Peter – VRTEL, Ladislav: Heraldický register Slovenskej republiky. Zv. 5. Bratislava; Martin : Ministerstvo vnútra SR, Matica slovenská, 2006. 288 s. **Sign. 29.603.**
- KAVULJAK, Andrej: Historický miestopis Oravy. Bratislava : Vydav. SAV, 1955. 308 s. **Sign. 29.364.**
- Knížnica Mateja Beňa. Zost. J. Šelepec. Prešov : Štátna vedecká knihnica, 2006. 108 s. **Sign. 29.578.**
- KONEČNÝ, Michal: Stručné dějiny knížat ze Salm-Reifferscheidtu. Brno : Naklad. Gloriet; Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště, b. r. v. Nestr. **Sign. 29.415.**
- LUBOŠINSKÁ, Viera: Indický denník. Piešťany: Balneologické múzeum; Mesto, 2006 – 2007. 293 s. **Sign. 29.729.**
- LUTOVSKÝ, Michal – BRAVERMANOVÁ, Milena: Hroby a hrobky našich knížat, kráľu a prezidentů. Praha : Naklad. Libri, 2007. 223 s. **Sign. 29.707.**
- Magyarország védelme - Európa védelme. Zost. Petercsák T., Berecz M. Edícia: Studia Agriensia 24. Eger : Dobó István Vármúzeum, 2006. 337 s. **Sign. 29.605.**
- MAJOROSSY, Judit: A város közepén - a társadalom peremén : a szegények helye a középkori Sopron élelétén. In: Soproni Szemle, 2003, s. 216 – 233. **Sign. 29.586.**
- MATUNÁK, Michal: Krupinský krajský snem v novembri – decembri roku 1605 : vydané pri príležitosti 400. výročia zasadania uhorského snemu v Krupine. Preklad: Alexander Adam. Krupina : Mesto Krupina, 2005. 39 s. **Sign. 29.639.**
- MÚČSKA, Vincent: Uhorsko a cirkevné reformy 10. a 11. storočia. Edícia: Acta Historica Posoniensia 4. Bratislava : Stimul, 2004. 139 s. **Sign. 29.441.**
- MÚČSKA, Vincent – DANÍŠ, Miroslav – ŠEVČÍKOVÁ, Zuzana: Dejiny európskeho stredoveku : I. raný stredovek (od 5. storočia do polovice 11. storočia.) Prešov : Vydav. Michala Vaška, 2006. 388 s. **Sign. 29.442.**
- NACERADSKÁ, Petra: Nápisys okresu Kutná Hora. Edícia: Corpus Inscriptionum Bohemiae II. Praha : Artefactum, vydav. Ústavu dějin umění AV ČR, 2002. 537 s. **Sign. 29.468.**
- NEMEŠ, Jaroslav: Nitriansky kódex a jeho posolstvo : Aachen – Óbuda – Nitra. Ružomberok : Katolícka univerzita, 2006. 143 s. **Sign. 29.443.**
- Papképzés Esztergom városában : „Sapientia aedificavit sibi domum“. Esztergom : Kiadja az Érseki Papnevelő Intézet, b. r. v. 84 s. **Sign. 29.648.**
- Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov. VII. Turci v Uhorsku, časť II. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2006. 447 s. **Sign. 29.433.**
- RÁBIK, Vladimír: Nemecké osídlenie na území východného Slovenska v stredoveku : Šarišská župa a slovenské časti žúp Abovskej, Zemplínskej a Užskej. Bratislava : Karpatskonemecký spolok na Slovensku, 2006. 433 s. **Sign. 29.440.**
- ROHÁČEK, Jiří: Nápisys města Kutné Hory. Edícia: Corpus Inscriptionum Bohemiae I. Praha : Artefactum, vydav. Ústavu dějin umění AV ČR, 1996. 297 s. **Sign. 29.467.**
- Starý národ – mladý štát : prehľad slovenských dejín pre školy. Bratislava : Národná banka Slovenska vo vydav. Litera, 1994. 143 s. **Sign. 29.383.**
- Száz év a magyar-olasz kapcsolatok szolgálatában 1895-1995. (100 rokov v službách maďarsko-talianskych vzťahov.) Budapest : HG és Társa Kiadó, b. r. v. 150 s. **Sign. 29.502.**
- SZLUHA, Márton: Árva, Trencsén, Zólynom : vármegye nemes csaladjai, felvidéki családok. Zv. 1. Budapest : Heraldika Kiadó, 2006. 720 s. **Sign. 29.472.**
- Tlače 16. storočia vo fonde ŠVK Prešov. Zost. M. Domenová. Prešov : Štátna vedecká knihnica, 2007. 68 s. **Sign. 29.579.**
- Z minulosti a súčasnosti knižnej kultúry Prešova. Zost. M. Domenová. Prešov : Štátna vedecká knihnica, 2007. 180 s. **Sign. 29.581.**

12. Dejiny umenia

- A magyar üvegművészet : alkotók, adatok. = Hungarian Glass Art : artists, facts 1945 – 2005. Budapest : Képző- és Iparművészet Lektorátus, 2006. 443 s. **Sign. 29.548.**
- Bludní Holanďania : majstrovské diela nizozemského umenia na Slovensku, 14. 12. 2006 – 18. 3. 2007. (Katalóg) Edit. Zuzana Ludiková. Bratislava : Veda vydav. SAV, 2007. 95 s. **Sign. 29.553.**
- BÖRTITZ, Siegfried: Alte Wetterfahnen. Leipzig : E. A. Seemann Verlag, 1991. 95 s. **Sign. 29.385.**
- ČARNÁ, Daniela: Z mesta von : umenie v prírode. Bratislava : Galéria mesta Bratislavy, 2007. 143 s. **Sign. 29.693.**
- Die Pieta aus Jihlava / Iglau und die heroischen Vesperbilder des 14. Jahrhunderts. Zost. M. Bartlová. Brno : Výzkumné středisko pro dějiny střední Evropy v naklad. Matice moravské, 2007. 144 s. **Sign. 29.712.**
- FRIEDLÄNDER, Max J.: Martin Schongauer. Leipzig : E. A. Seemann Verlag, 1922. 10 s. + obrazová príloha. **Sign. 29.587.**
- Gotické umenie z bratislavských zbierok : katalóg výstavy Mestského múzea a SNG v Bratislave. Zost. Anton C. Glatz. Bratislava : Mestské múzeum; SNG, 1999. 170 s. **Sign. 29.456.**
- GRAJCIAROVÁ, Želmíra: Sochár Robert Kühmayer a Bratislava, Galéria mesta Bratislavy, Mirbachov palác, 27. 9. – 25. 11. 2007. (Katalóg) Bratislava : Galéria mesta Bratislavy, 2007. 55 s. **Sign. 29.702.**
- KLIMČÁK, Mikuláš: Výber z tvorby 1950 – 1993. (Katalógy – 4 ks) **Sign. 29.356.**
- KOVAČEVIČOVÁ, Soňa: Človek a jeho svet na obrazoch od stredoveku až na prah súčasnosti : ikonografia Slovenska. Budmerice : Vydav. Rak, 2006. 141 s. **Sign. 29.432.**
- Mariánské, trojiční a ďalší svätecké sloupy a pilíře v Karlovarském kraji. Praha : Národní památkový ústav, 2004. 216 s. **Sign. 29.514.**
- RUSINA, Ivan: Majstrovské diela nizozemského umenia na Slovensku. = Masterpieces of Netherlandish Art in Slovakia. Bratislava : SNG, Vydav. Slovart, s. r. o., 2006. 214 s. **Sign. 29.554.**
- Sny na priesečníku s realitou : slovenskí výtvarníci vlastnými slovami. Text: Lee Karpisak. Bratislava : Galéria mesta Bratislavy, 2007. 110 s. **Sign. 29.692.**
- STEHLÍK, Miloš: Barok v soše : výber statí. Brno : Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště; FF Masarykovy univerzity, 2006. 260 s. **Sign. 29.400.**
- Vitráže na Slovensku. Zost. I. Cónová, I. Gajdošová, D. Lacková. Bratislava : Pamiatkový úrad SR vo vydav. Slovart, 2006. 359 s. **Sign. 29.430-29.431.**
- Vitrážnický ateliér Jozefa Palku (1894 – 40. roky 20. storočia) : vzorkovník firmy. 32 voľných listov. **Sign. VF 29.357.**
- WOCH, Joanna: Biedermeier : przewodnik dla kolekcjonerów. Warszawa : Wydaw. Arkady, 2007. 291 s. **Sign. 29.705.**
- ZÁBORSKÝ, Ladislav: Dialógy s večnosťou : život a tvorba akademického maliara Ladislava Záborského. Martin : Turčianska galéria, 2000. 48 s. **Sign. 29.344.**

13. Pamiatky

- BREEZE, David – JILEK, Sonja – THIEL, Andreas: Frontiers of the Roman Empire. = Grenzen des Römischen Reiches. = Frontières de L'Empire Romain. Edinburgh; Esslingen; Wien : Historic Scotland UK; Deutsche Limeskommission, 2005. 72 s. **Sign. 29.651.**
- DUDÁŠ, Miloš: Historické budovy evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku : základná starostlivosť, ochrana a obnova. Kežmarok : Evanjelická cirkev a. v. na Slovensku vo vydav. ViViT, 2006. 120 s. **Sign. 29.664.**
- ĎURIŠKA, Zdenko: Národný cintorín v Martine : pomníky a osobnosti. Martin : Matica slovenská; mesto Martin; SNK, 2007. 331 s. **Sign. 29.550.**
- JUNEK, Jiří: Vôňa dymu a ihličia : putovanie za kúzlom lesných železníc. Zvolen : Ústav pre výchovu a vzdelávanie pracovníkov lesného a vodného hospodárstva SR, 2002. 252 s. **Sign. 29.668.**
- KLENOVSKÝ, Jaroslav: Židovské památky Třebíče. Brno; Třebíč : Židovská náboženská obec, 1995. 55 s. **Sign. 29.380.**
- KUBIŠTA, Richard: Historické parky a záhrady : Nitriansky kraj. Bratislava : Veda, vydav. SAV; Forum Sapientiae, 2006. 175 s. **Sign. 29.503-29.504.**
- KUČA, Karel – ZEMAN, Lubomír: Památky Karlovarského kraje : koncepce památkové péče v Karlovarském kraji. Karlovy Vary : Karlovarský kraj, 2006. 592 s. **Sign. 29.515.**
- Magyarország műemlékjegyzéke : Tolna megye. Budapest : KÖH, 2006. 127 s. **Sign. 29.495.**
- Magyarország műemlékjegyzéke : Zala megye. Budapest : KÖH, 2006. 151 s. **Sign. 29.496.**
- Pamiatky histórie okresu Zvolen. Zvolen : Vlastivedné múzeum, b. r. v. 55 s. **Sign. 29.373.**
- PROCHÁZKA, Zdeněk – OULÍK, Jan: Historické náhrobníky Tachovska. = Die histo-

zobrazuje stratený svet obyvateľov kaštieľov.

Pojem kaštieľ definuje na základe vymenovaných kritérií:

- vlastníkom budovy (kaštieľa) bol príslušníkom vyššieho spoločenského statusu a budova odrzkadľovala tento stav
- budova bola minimálne jednoposchodová, veľká a reprezentatívna
- nachádzali sa v nej miestnosti s rozličnými funkciami a luxusne zariadené sály slúžiace na slávnostné účely
- okolo kaštieľa sa rozprestieral park alebo záhrada
- obvykle sa budova nachádzala mimo miest a spájala sa s vidieckym životom

Pre Uhorsko bola v rokoch 1840 – 1914 typická staviteľská konjunktúra. Platilo to aj pre výstavbu kaštieľov.

Počet v tomto období postavených kaštieľov ďaleko presiahol počet barokových a klasicistických kaštieľov v Uhorsku. Tomuto počtu je priamo úmerná aj kvalita architektúry, zariadenia interiérov a parková úprava s vlastnými charakteristickými znakmi. Tento kvantitatívny aj kvalitatívny rozvoj súvisel so spoločenskými zmenami v Uhorsku v druhej polovici 19. storočia. Okrem aristokracie budovali kaštiele aj noví zbohatlíci – priemyselní a agrárni podnikatelia. Kaštiele spĺňali nielen obytnú funkciu, boli aj ideálnym prostriedkom zhmotnenia osobných nárokov, vkusu, vzdelania, zahraničných skúseností a finančných možností stavebníka. Obdobie historizmu, štýlového pluralizmu v architektúre tomu úplne vyhovovalo. Preto sa môže stridať anglická gotika s francúzskou renesanciou či rakúskym barokom. Nároky a predstavy stavebníka kaštieľa neboli obmedzované stavebnými predpismi (*pokr. na ďalšej str.*)

či umeleckými prvkami jedného štýlu. Reprezentačnú funkciu malo aj zariadenie, spolu s architektonickým stvárnením totiž symbolizovalo moc vlastníka.

Po predslove a úvode zaradil autor nasledovné všeobecné podkapitoly:

Svet stavebníkov

Plánovanie – objednávateľia a stavitelia

Výstavba a technické vybavenie

Štýl

Kompozícia

Pôdorys, priestor, funkcia

Interiér

Okolie – vedľajšie budovy, park, sídlo

Život v kaštieli

Veda a umenie

Reprezentácia a verejnosť.

Druhú kapitolu tvoria samotné heslá 83 vybraných kaštieľov. Autor registruje zo skúmaného obdobia v Uhorsku viac ako 600 kaštieľov. Zo slovenských objektov sú medzi heslá zaradené nasledovné kaštiele:

Abrahám, kaštieľ Esterháziocov

Betliar, kaštieľ Andrášiocov

Bojnice, kaštieľ Pálfiocov

Budmerice, kaštieľ Pálfiocov

Galanta, kaštieľ Esterháziocov

Gemerská Poloma, poľovnícky kaštieľ

Andrášiocov

Horné Lefantovce, kaštieľ Edelsheimovcov-Gyulaiocov

Kolta, kaštieľ Mésárošovcov

Komjatice, kaštieľ Wodianerovcov

Parchovany, kaštieľ Andrášiocov

Prievoz, časť Bratislavy, kaštieľ Čákiocov

ovcov

Rusovce, kaštieľ Zičiocov-Ferrarisovcov

ovcov

Skýcov, kaštieľ Odescalchiocov

Sládkovičovo, kaštieľ Kuffnerovcov

Spišský Hrhov, kaštieľ Čákiocov

Starý Smokovec, letohrádok arcikniežaťa Jozefa

Tesárske Mlyňany, kaštieľ Ambróziovcov-Migaziovcov

ovcov

Veľké Uherce, kaštieľ Keglevičovcov

Žitavce, kaštieľ Dörriocov.

Po závere nasleduje abecedný zoznam kaštieľov, zoznam kaštieľov podľa žúp, krátke heslá o staviteľoch kaštieľov, bibliografia, zoznam obrazovej prílohy a indexy. Textová časť vyvážená doplní dobový fotografický materiál a nechýba ani farebná obrazová príloha.

*Henrieta Žažová
Archív PÚ SR*

rischen Grabmäler der Tachauer Region. Domažlice : Naklad. Českého lesa, 1995. 168 s. **Sign. 29.507.**

RIEDL, Dušan: O obnově historických zahrad : zámecká zahrada v Miloticích. Brno : Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště, 2005. 27 s. **Sign. 29.411.**

Sluneční hodiny na pevných stanovištích – Čechy, Morava, Slezsko a Slovensko. Edit. M. Brož, M. Nosek, J. Trebichavský, D. Pecinová. Praha : Academia, 2004. 403 s. **Sign. 29.638.**

STEHLÍK, Miloš: Kašna Parnas od Johanna Bernharda Fischera z Erlachu. Brno : Památkový ústav, 1996. 47 s. **Sign. 29.412.**

Towards Future Heritage Management : the Swedish National Heritage Board's – Environmental Scanning Report. B. m. v. : Swedish National Heritage Board, 2006. 86 s. **Sign. 29.650.**

VÁROŠ, Milan: Stratené slovenské poklady (1) : osudy umeleckých pamiatok šľachty a panovníkov. Martin : Matica slovenská, 2006. 360 s. **Sign. 29.340.**

VÁROŠ, Milan: Stratené slovenské poklady (2) : osudy našich umeleckých diel a pamiatok (najmä v maďarských múzeách a galériách). Martin : Matica slovenská, 2007. 559 s. **Sign. 29.708.**

Welterbe in Ungarn. Budapest : Ungarisches Tourismusamt, b. r. v. 35 s. **Sign. 29.646.**

World Heritage Reports - 20 : Periodic Report and Action Plan Europe 2005 – 2006. Paris : World Heritage Centre UNESCO, 2007. 137 s. **Sign. 29.647.**

ŽILINČÍK, Ivan: Klapot kolies v údoliach Bystrice a Bielej Oravy. Čadca : Kysucké múzeum, 2006. 72 s. **Sign. 29.717.**

14. Katalógy

Banská Štiavnica : premeny historických okien a dverí. (Katalóg výstavy, ktorá sa uskutočnila od 18. 9. – 30. 11. 2006 na Starom zámku v Banskej Štiavnici.) Banská Štiavnica : OZ Spolok Banskej Štiavnice '91, 2006. 55 s. **Sign. 29.595-29.596.**

DUFKOVÁ, Ludmila: Osobní hygiena na šlechtických sídlech. Brno : Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště, 2003. 91 s. **Sign. 29.406.**

Muzeum stavebních dějin a řemesel v Českém Krumlově. Český Krumlov : Muzeum stavebních dějin a řemesel, 2006. 130 s. **Sign. 29.510.**

Schicksalsjahr 907 : die Schlach bei Pressburg und das frühmittelalterliche Niederösterreich. (Katalog zur Ausstellung des Niederösterreichischen Landesarchivs, 3. Juli bis 28. Oktober 2007 in der Kulturfabrik Hainburg. St. Pölten : Niederösterreichische Landesarchiv, 2007. 222 s. **Sign. 29.642.**

Tradiície a hodnoty : Maďari na Slovensku. Bratislava : SNM; Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku, 2003. 98 s. **Sign. 29.501.**

15. Remeslá

BARTL, Ján: Technologია skla. Bratislava : Vysoká škola výtvarných umení, 1984. 162 s. **Sign. 29.358.**

CSIFFÁRY, Gergely: Magyarország üvegipara 1920-ig. Edícia: Studia Agriensia 25. Eger : Dobó István Vármúzeum, 2006. 373 s. **Sign. 29.604.**

MAKÝŠ, Oto: Rekonštrukcie budov : technológia. Bratislava : Jaga Group, 2000. 174 s. **Sign. 29.506.**

MAKÝŠ, Oto: Technologie renovace budov. Bratislava : Jaga Group, 2004. 263 s. **Sign. 29.505.**

MIKULÁŠ, Marián – OLÁH, Jozef – MIKULÁŠOVÁ, Dana: Kreslenie stavebných konštrukcií. 3. vyd. Bratislava : Jaga Group, 2006. 214 s. **Sign. 29.488.**

Stavebnícka ročenka 2007. Zost. Jana Vršanská. Bratislava : Jaga Group, 2006. 167 s. **Sign. 29.457.**

16. Ostatné

Atlas krajiny Slovenskej republiky. Bratislava : Ministerstvo životného prostredia; Slovenská agentúra životného prostredia v Banskej Bystrici, 2002. 342 s. **Sign. VF 29.730.**

KANUŠČAK, Pavel: Vtáky širšieho okolia Piešťan. Piešťany : Balneologické múzeum, 2007. 175 s. **Sign. 29.721.**

Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2005. Edit. J. Klinda, Z. Lieskovská a kolektív. Bratislava; Banská Bystrica : Ministerstvo životného prostredia SR; Slovenská agentúra životného prostredia, 2006. 252 s. **Sign. 29.485.**

Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze. = Academy of Arts, Architecture and Design in Prague 1885 – 2005. Edit. M. Pachmanová, M. Pražanová. Praha : Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2005. 339 s. **Sign. 29.716.**

*Halina Mojžišová
Knižnica PÚ SR Bratislava*

Pamiatkové výskumy a ich spôsob realizácie v rokoch 2003 – 2005

Vyhodnotenie pamiatkových výskumov na základe činnosti Odborno-metodickej komisie PÚ SR – klady, problémy a nedostatky (2. časť)

Z doterajšieho pôsobenia Odborno-metodickej komisie PÚ SR (OMK), ktorá bola zriadená v súčasnej podobe dňa 3. 3. 2003, vyplývajú niektoré poznatky, ktoré môžu mať širší dosah pre hodnotenie činnosti v oblasti pamiatkových výskumov. V priebehu rokov 2003 – 2005 komisia posúdila spolu 179 výskumných dokumentácií pamiatkových architektonicko-historických, umeleckohistorických a archeologických výskumov. Ich množstvo v rámci pôsobenia jednotlivých krajov dokladá nasledovná tabuľka:

Kraj	Počet predložených pamiatkových výskumov na posúdenie OMK			Spolu	Vyhodnotenie stanovísk OMK k výskumom za r. 2003–2005		
	r. 2003	r. 2004	r. 2005		Schválené	Schválené s pripomienkami	Neschválené
Bratislava	24	28	24	76	39	25	12
Trnava	1	1	6	8	5	2	1
Nitra	2	3	1	6	4	1	1
Trenčín	0	4	9	13	6	5	2
Žilina	4	7	2	13	4	6	3
Banská Bystrica	3	5	5	13	5	5	3
Košice	6	14	16	36	16	13	7
Prešov	3	6	5	14	7	6	1
Spolu:	43	68	68	179	86	63	30

Najviac výskumov je realizovaných v krajoch s najväčšími sídlami, kde je aj najväčšie množstvo pamiatok a zvýšená investorská činnosť, t. j. v Bratislave a Košiciach. Oproti tomu prekvapuje relatívne nízky počet realizovaných pamiatkových výskumov v Prešove, kraji s najväčším počtom pamiatok v rámci celého územia Slovenska, ale aj v Nitre, či Trnave, kde je v súčasnosti značne zvýšená investorská činnosť.

Pozitívom činnosti OMK v uplynulých rokoch je dosiahnutie určitej štandardnej kvality architektonicko-historických a umeleckohistorických výskumov a jej postupné zvyšovanie. Najčastejšími dôvodmi neschválenia výskumnej dokumentácie, resp. najčastejšími pripomienkami sú:

- dokumentácia neobsahuje po formálnej a obsahovej stránke požiadavky stanovené vo verejnej vyhláške MK SR. č. 16/2003 Z. z.;
- výsledky výskumu, zhodnotené v textovej časti, nie sú dostatočne aplikované v grafickej dokumentácii;
- návrh na obnovu skúmanej veci nezodpovedá pamiatkovým hodnotám pamiatky vyplývajúcim z výskumu, napr. keď sa v praxi pri spracovaní návrhu na obnovu pamiatky príliš zohľadňujú požiadavky

a záujmy investora na úkor možnosti samotnej pamiatky, čím sú ohrozené jej pamiatkové hodnoty, pre ktoré je pamiatka chránená;

- návrh na obnovu pamiatky nie je dostatočne spracovaný, resp. málo vychádza z reálnych možností v praxi, čím stráca uplatnenie a nie je použiteľný.
- Pri zásadách na ochranu pamiatkových území sa najčastejšie opakovali pripomienky charakteru:
- štruktúra dokumentu nezodpovedá Usmerneniu PÚ SR;
 - časté opakovanie tých istých faktov;
 - použité veľmi všeobecné state, málo konkrétne pre dané pamiatkové územie;
 - nedostatočné definovanie pamiatkových hodnôt územia;
 - nutnosť jednoznačného a striktného vyjadrovania požiadaviek, ktoré sú často formulované veľmi všeobecne a málo konkrétne;
 - nepreviazanosť textovej, grafickej a fotografickej dokumentácie;
 - nedostatočne spracovaná grafická dokumentácia.

Centrálne posudzovanie výskumov v rámci celého územia Slovenska Pamiat-

kovému úradu SR umožňuje garantovať určitú relatívnu jednotnosť a štandardnú kvalitu výskumov a zároveň mať o nich prehľad. Súčasne sa tým investorovi potvrdzuje kvalita spracovaného materiálu a opodstatnenosť vynaložených finančných prostriedkov, keďže v prípade negatívneho stanoviska OMK, resp. rozhodnutia k výskumu, ho nemusí akceptovať bez zapracovania pripomienok.

Problematická je systematická nejednotnosť v spracovávaní rozhodnutí, resp. záväzných stanovísk k výskumom. Architektonicko-historické, umelecko-historické a urbanisticko-historické výskumy sú predkladané OMK na základe vyhlášky a vnútornej inštrukcie. Následne k nim Krajský pamiatkový úrad (KPÚ) vydá rozhodnutie. Odlišne je upravený postup pri archeologických a reštaurátorských výskumoch. K archeologickým výskumom vydávajú rozhodnutia priamo KPÚ bez posúdenia odbornou komisiou. Obdobne vydávajú KPÚ rozhodnutia, resp. záväzné stanoviská ku každému stupňu reštaurátorskej dokumentácie. Len v prípade, ak KPÚ uzná za potrebné, sú tieto dokumentácie predkladané na posúdenie OMK, resp. reštaurátorskej komisii.

Z hľadiska praxe sa ukazuje predkladanie výskumov na posúdenie OMK ako časovo značne náročné a do určitej miery zdržávajúce proces pamiatkovej obnovy. Priebeh výskumu je sledovaný príslušným pracovníkom KPÚ vykonávajúcim štátny pamiatkový dohľad a z tohto pohľadu je možné zväziť do budúcnosti, či by nebolo dostačujúce vydanie príslušného rozhodnutia k výskumnej dokumentácii KPÚ. Zároveň treba posúdiť, nakoľko by bola takouto zmenou zabezpečená záruka dostatočnej kvality a relatívnej jednotnosti úrovne výskumných dokumentácií v rámci celého Slovenska, a či by postupne nedochádzalo k jej znižovaniu podmienenému rozličným tlakom. V prípade náročných, nejednoznačných či sporných materiálov, by mala byť potom vytvorená možnosť, aby boli naďalej na podnet KPÚ predkladané na posúdenie OMK. Rovnako by mal existovať aj systém celoslovenskej evidencie realizovaných archeologických a reštaurátorských výskumov, ako to u architektonicko-historických, umelecko-historických a urbanis-

ticko-historických dokumentácií umožňuje súčasne činnosť OMK.

Previazanie výskumu s obnovou

Pamiatkové výskumy predpisované krajskými pamiatkovými úradmi ako súčasť spracovania podkladov k zámeru obnovy pamiatky, resp. nehnuteľnosti v pamiatkovom území, sú podkladom pre spracovanie projektovej dokumentácie stavebnej obnovy. V zásade predchádzajú samotnému procesu obnovy. V priebehu prác počas obnovy však môže dôjsť k

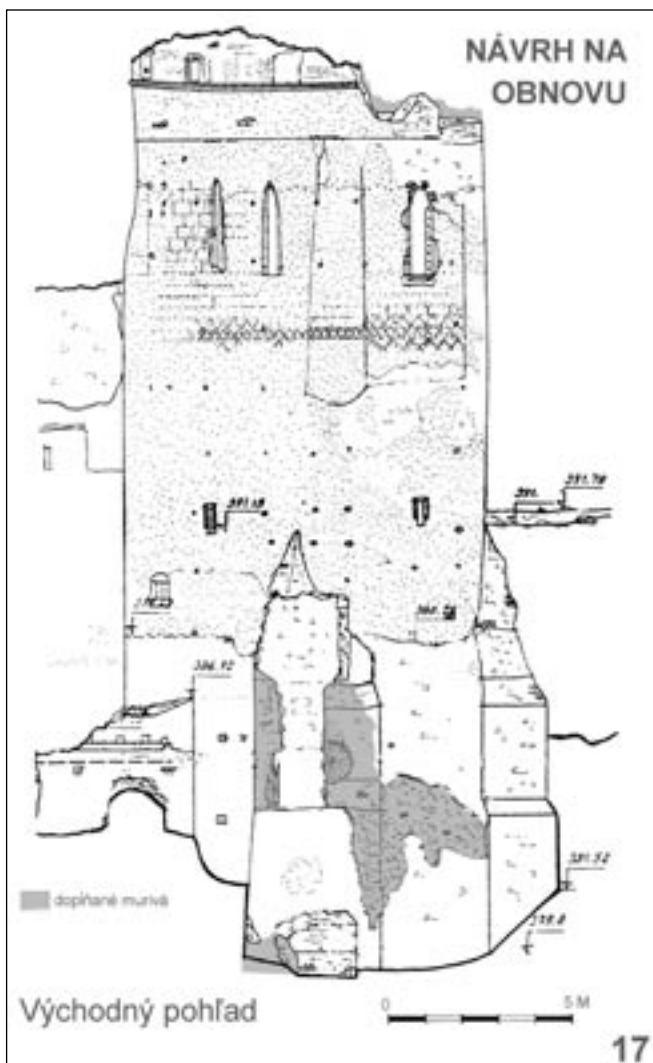
náležitú pozornosť aj z hľadiska prípadnej prezentácie priamo v rámci výkonu štátneho pamiatkového dohľadu.

V praxi sa z časových i rozličných iných dôvodov niekedy realizuje výskum počas prebiehajúcej obnovy. Je to však zväčša na úkor kvality zhodnotenia pamiatkových hodnôt a definovania predmetu ochrany objektu, z čoho potom vyplýva nejednoznačné stanovenie návrhu na obnovu a aj priebeh samotnej obnovy, ktoré sú robené príliš „za horúca“. Táto skutočnosť je podmienená rozličnými faktormi a optimálne by bolo, keby k nej nedochádzalo. Zo samotnej obnovy nehnuteľných pamiatok vyplýva často potreba úzkej previazanosti viacerých druhov výskumov, napríklad architektonicko-historického s archeologickým, či umelecko-historického s reštaurátorskou obnovou výtvarných prvkov, pričom niektoré výskumy sa zároveň aj vzájomne prekrývajú.

Samostatnou problematikou v rámci procesu pamiatkovej obnovy so svojimi špecifikami je reštaurovanie, ktoré prebieha na základe rozhodnutia príslušného KPÚ o zámere na reštaurovanie. V rámci prípravy reštaurovania je spracovaný návrh na reštaurovanie, ktorého súčasťou je aj reštaurátorský výskum realizovaný reštaurátorom. Tento proces sa riadi odlišnými pravidlami ako realizácia vyššie spomínaných pamiatkových výskumov a nie je podmienený stanoviskom OMK, preto nie je bližšie vyhodnocovaný v tomto príspevku. V budúcnosti bude však potrebné venovať bližšiu pozornosť aj komplexnému vyhodnoteniu tejto problematiky.

Nedoriešené sú aj niektoré problémy, napríklad s realizáciou archívneho výskumu, ktorý je v mnohých prípadoch nevyhnutnou súčasťou všetkých vyššie uvedených výskumov, avšak jeho autor nemá možnosť získať príslušnú odbornú spôsobilosť. Obdobne je to v prípade výskumov historickej zelene, ktoré bývajú v prípade potreby požadované rozhodnutím KPÚ ako súčasť prípravnej dokumentácie v zmysle § 4 ods. 3 zákona NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

Michaela Kalinová, Lýdia Kubeková,
Lubica Szerdová
Pamiatkový úrad SR Bratislava

Martin Bóna: Pamiatkový výskum Čachtického hradu. Návrh na obnovu 2, 2008

d ďalším zaujímavým nálezom pamiatkovej hodnoty, ktoré môžu mať podstatný vplyv na jej postup. Tento potom už plne závisí na zvážení príslušného metodika KPÚ, ktorý vykonáva štátny pamiatkový dohľad. Samotný výskumník už v procese prebiehajúcej obnovy nemá dosah na prípadné doplnenie nálezov a prehodnotenie záverov výskumu. Preto by bolo optimálne takéto nálezy pamiatkovej hodnoty zistené až v procese obnovy, najmä v prípade, ak sú obzvlášť dôležité, osobitne zdokumentovať, vyhodnotiť a venovať im

Sprístupňovanie kultúrneho dedičstva v archívoch – aktuálne trendy spracovávania archívnych fondov

Dostalo sa mi tej cti, aby som informoval o priebehu a výsledkoch XII. archívnych dní, ktoré sa konali 27. až 29. mája 2008 v slobodnom kráľovskom meste Skalica. Tohtoročnou témou bolo Sprístupňovanie kultúrneho dedičstva v archívoch – aktuálne trendy spracovávania archívnych fondov.

Hneď na úvod sa musím priznať, že hoci som študent archívnicstva, o archívnych dňoch som počul len zbežne a moje informácie boli veľmi kusé. Preto som sa veľmi potešil, keď ma kolegyne v práci oslovili, či by som spolu s nimi nešiel do Skalice zastupovať Archív Pamiatkového úradu SR. Bol som taktiež zvedavý, na čo som sa nechal nahovoriť. No realita ma milo prekvapila a prevýšila moje skromné očakávania. Touto cestou by som sa chcel poďakovať Pamiatkovému úradu SR, že mi umožnil zúčastniť sa archívnych dní. Získal som tak nový pohľad na slovenské archívnicstvo a kolektív archivárov.

Podujatie bolo slávnostne otvorené v utorok v poobedňajších hodinách v historickom Dome kultúry. Na úvod prvého dňa všetkých zúčastnených privítal a pozdravil primátor Skalice Ing. Stanislav Chovanec. S hrdosťou porozprával o miestnych pozoruhodnostiach a snažil sa ukázať mestečko v tom najlepšom svetle. A veru aj keby tak neurobil, nikomu z prítomných by iste neušlo, že Skalica rozkvitla v krásne, v každom smere prosperujúce a hrdé mesto. Čo sa aj neraz stalo predmetom rozhovoru archivárov. Po privítaní pána primátora nasledovali príhovor riaditeľa odboru archívov a registratúr MV SR PhDr. Petra Kartousa, CSc., predsedníčky Slovenskej spoločnosti archivárov PhDr. Zuzany Kolárovej, a v neposlednom rade pozdravný príhovor riaditeľky Štátneho archívu v Bratislave, pobočky v Skalici Mgr. Heleny Polakovičovej. Krátka kultúrna vložka v podobe miestnej tanečnej skupiny a jej hudobno-tanečným programom, pomohla navodiť príjemnú atmosféru. Následne sa pristúpilo k prvej časti prednášok a referátov.

Prvý blok otvorili PhDr. Júlia Hautová a Mgr. Milan Mišovič z odboru archívov a registratúr MV SR s príspevkom Aktuálny stav a perspektívy sprístupňovania archívnych fondov štátnych ústredných

archívov a archívov s územnou regionálnou pôsobnosťou. Sám názov dostatočne a obsiahlo poukazuje na problematiku, ktorou sa v svojej zaujímavej a na informácie hutnej prednáške venovali. Po jej odznení prišla na rad PhDr. Veronika Nováková zo Štátneho archívu Bratislava, pobočka Šaľa s prácou Provenienčný princíp a jeho úloha pri sprístupňovaní archívnych fondov. Pripomenula dejinný vývin základnej metódy súčasnej archivistiky a poukázala na jej dôležitú úlohu v čase elektronických dokumentov. Zdôraznila funkčnosť a aktuálnosť provenienčného princípu, jeho uplatnenie v archivácii dokumentov v elektronickej podobe, o ktorú by sa mal starať i naďalej archivár a nie informatik. PhDr. Eva Vrabcová zo Slovenského národného archívu predniesla svoj referát Zbierka, či osobný fond? Podelila sa s nami o svoje cenné zistenia a závery pozorovaní, ktoré nadobudla praktickou činnosťou a výskumom v SNA. Poukázala na chybnú prax pri spracovávaní a označovaní osobných fondov a zdôraznila rozdiely medzi zbierkou a osobným fondom. Vzhľadom na to, že sa nemohol doc. PhDr. Ivan Chalupický dostaviť, nastali nutné zmeny v programe, ktoré vyvrcholili zaslúženou prestávkou. Tá nadobudla charakter neformálneho zvitania bývalých spolužiakov, kolegov a priateľov. Po malom občerstvení bol otvorený druhý blok prednášok.

Druhá vyslankyňa SNA Mgr. Božena Slezáková nás poctila svojim vystúpením a prednáškou s názvom Akvizičná komisia v Slovenskom národnom archíve. Referát nás uviedol do situácie, v akej sa nachádza akvizičná činnosť v SNA. Predniesla nám problémy, s ktorými sa pri svojej práci stretáva, a vyzdvihla dôležitosť akvizičnej činnosti ako jednej z aktivít archívu – odborného pracoviska. Na záver sa nám zdôverila, že aj napriek ťažkostiam je práca v akvizičnej komisii pre ňu zaujímavá a veľmi podnetná. Keďže nastali ďalšie

zmeny v programe, bodkou za prednáškovým cyklom prvého dňa sa stala prezentácia Reštaurovanie historického fondu Kapitulskej knižnice doc. Ivana Galamboša zo SNA. Svoje rečnícke schopnosti zatieni len prácou vlastných rúk. Prezentáciu predstavoval výklad s detailnou projekciou a ukázkami reštauračných postupov na knihách z fondu Kapitulskej knižnice. Žiaľ, pre nedostatok času a aj napriek povzbudivým reakciám pléna, musel majster Galamboš svoju prezentáciu urýchliť a zostručniť. Po prednáškovej časti nastal

Foto: L. Svěchota

Zuzana Kollárová a Juraj Roháč uvádzajú spoločenský večer archivárov

čas na krátku diskusiu a potom už priesktor patrilo firmám prezentujúcim vybavenia pre archívy a registratúry. Účastníci archívnych dní spoločne uzavreli prvý deň na večernom posedení pri cimbalovej hudbe v koncertnej sále františkánskeho kláštora.

Aj druhý deň XII. archívnych dní priniesol slnečné počasie, čo pridalo na dobrej nálade všetkých zúčastnených. Sympóziu začalo svoju činnosť v ranných hodinách. Prvý blok príspevkov otvorila PhDr. Milena Ostrolúcka zo Štátneho archívu v Košiciach prednáškou na tému Systematický výskum archívnych dokumentov k dejinám Slovenska a Slovákov v Historickom archíve Kongregácie pre evanjelizáciu národov vo Vatikáne. Doktorka Ostrolúcka poskytla ucelený pohľad na priebeh, výsledky a ciele bádania v Historickom archíve Kongregácie pre evanjelizáciu národov vo Vatikáne, za účelom získania vedomostí o archívnych dokumentoch k dejinám Slovenska a Slovákov. Sprístupňovaniu rodových archívov v Štátnom archíve v Prešove sa vo svojom referáte venovala PhDr. Daniela Pellová zo Štátneho archívu v Prešove. Osvetlila nám zásady a postupy, ktoré sú využíva-

né pri sprístupňovaní rodových archívov so zreteľom na ich osobitosti. Posledný referát v prvej časti prednášok prezentovali PhDr. Jarmila Bátorová a Mgr. Marta Švolíková zo Štátneho archívu v Nitre, pobočka Levice. Ich príspevok niesol názov Pozostalosti riaditeľov štátnych archívov v Štátnom archíve v Nitre, pobočka Levice. Predstavili v ňom bývalých riaditeľov spomínaného archívu - pánov Kupču, Tesáka a Melichera. Prezentácia bola o to pôsobivejšia, že nevychádzala len z faktov obsiahnutých v pozostalostiach, ale aj z poznania a osobnej spolupráce s týmito osobnosťami za ich života.

Nasledovala desiatová prestávka, počas ktorej sme sa posilnili a trochu pookriali. Záverečnú prednáškovú časť XII. archívnych dní zahájila Mgr. Mária Grófová z Archívu Univerzity Komenského v

Archívu Slovenského filmového ústavu. Svojrázne dielko ilustrujúce ťažký život a neľahké poslanie archivára. Poučný bol návod na rýchly kariérny postup, a to doslova cez mýtvy.

Popoludnie sa nieslo v duchu exkurzie, na ktorú sa tešil snáď každý. Pre značnú účasť sme sa rozdelili do troch skupín správaných pracovníkmi Zahorského múzea a ich výkladom. Postupne sme prechádzali pamiatky mesta, navštívili farský Kostol sv. Michala s vyhlídkou na mesto z veže kostola a rotundu sv. Juraja. Vrcholom mala byť výroba trdelníkov vo františkánskom kláštore, na čo sa ne jeden z nás tešil. Žiaľ, boli sme odbavení nahliadnutím do kuchyne a letným „pričuchnutím“. Všetko nám však bohato vynahradiť slávnostná večera. Úvodne formálne náležitosti, s ktorými sa spája príhovor doc. PhDr. Juraja Roháča, pripomenutie si jubilantov s gratuláciou, vystriedalo chutné jedlo a program v podobe brušnej tanečnice. Po programe nastala voľná zábava, ktorú si každý užíval podľa vlastného gusta.

Štvrtok bol dňom zasadnutia valného zhromaždenia Slovenskej spoločnosti archivárov (SSA), na ktorom sa prerokovali opatrenia a zmeny spojené s prestupom

Foto: L. Svěchota

Pohľad na karnier z veže farského kostola v Skalici

Bratislave. Vo svojej práci Príspevok k problematike osobných fondov v Archíve Univerzity Komenského predstavila súčasný stav osobných fondov v špecializovanom archíve a poukázala na fakt, že z písomností akademikov má veľká časť potenciál stať sa zdrojom pre budúci osobný

fond, reálne sa to však stane len s nepatrným množstvom. Keďže v pôvodnom programe nastali opäť nepatrné zmeny, Mgr. Lýdia Kamencová z Ústredného archívu Slovenskej akadémie vied sa stala poslednou prednášajúcou na skalických archívnych dňoch. Odznením jej referátu Prínos osobných fondov pre výskum rozvoja vedy, ktorým sa s nami podelila o svoje bohaté skúsenosti, bol poučnou bodkou za prednáškovým blokom. Aby nedošlo k veľkým časovým posunom, do programu bol zaradený krátky film Jána Zemana z

slovenskej meny na euro. Prednesené boli správy o činnosti SSA a jej výboru, správa o hospodárení SSA a správa revíznej komisie. Po diskusii bolo prijaté uznesenie, na základe ktorého sa zmenili niektoré body stanov SSA.

Tak také boli XII. archívne dni v slobodnom kráľovskom meste Skalica. Program bol pestrý, prednášky poučné a atmosféra navýsost príjemná. Čo viac dodať. Doviđenja na budúci rok.

Lukáš Svěchota
Archív PÚ SR

Open Monumentendag – Dni európskeho kultúrneho dedičstva v Holandsku

Už tradične býva druhý septembrový víkend v Holandsku venovaný pamiatkam. Pamiatkam otvoreným, ako o tom vypovedá tunajší názov Dni európskeho kultúrneho dedičstva. Ten v roku 2007 bol venovaný pamiatkam 20. storočia, predovšetkým architektúre a urbanizmu z obdobia rokov 1900 – 1965.

Od roku 1987, podľa vzoru Francúzska, sa v druhú septembrovú sobotu otvárajú pre verejnosť brány tisícok štátnych, obecných i súkromných objektov. Budovy bývajú prístupné zdarma, aby čo najviac návštevníkov upozornili na prítomné hodnoty a získali ich pre pamiatkovú starostlivosť. Open Monumentendag sa v Holandsku stal dôležitým nástrojom na zoznámenie sa veľkej časti verejnosti s pamiatkami okolo nás. Každá zúčastnená obec (čo je každoročne 80 – 90% všetkých holandských obcí) je zodpovedná za svoj vlastný program. Za výdatnej pomoci miestnych dobrovoľníkov sa konajú prehliadky, výstavy, sú prístupné i súkromné interiéry, vydávajú sa knižní sprievodcovia atď.

Open Monumentendag bol v roku 2007 venovaný pamiatkam 20. storočia. Storočiu Berlageho, Amsterdamskej i Delftskej školy, funkcionalizmu i masovej povojnovej výstavby sídlisk a obytných štvrtí.

Inktpot, Utrecht

Prístupné boli napríklad bývalá budova banky v Amsterdame od de Bazela, Inktpot (najväčšia tehlová budova v Holand-

sku) – administratívna budova železníc v Utrechte, či Radio Kootwijk a budova poisťovne Achmea v Apeldoorne, ale napríklad aj jedny z prvých bytov postavených v rámci povojnovej obnovy začiatkom 50. rokov v Apeldoorne. Každoročne býva odmenená obec s najlepším programom k Open Monumentendag. V roku 2007 cenu získal program obcí Rheden a Rozendaal, ktorý sa zamerával nielen na dospelých, no veľká pozornosť bola venovaná aj detským návštevníkom. V rámci programu sa konali výstavy, pešie i cyklistické prehliadky a fotosúťaže.

Aj tohtoročný druhý septembrový víkend bude teda už po 22- krát venovaný pamiatkam. V rámci témy Stopy bude prístupných niekoľko tisíc pamiatkových objektov v takmer každej holandskej obci.

*Terézia Otter-Volková
Holandsko*

Stredoveké mestá na Morave a v susedných krajinách

V rámci osláv 780. výročia prvej písomnej zmienky o meste Hodonín zorganizovalo Mesto Hodonín v spolupráci s Masarykovým múzeom v Hodoníne, Historickým ústavom Filozofickej fakulty Masarykovej univerzity v Brne a Ústavom archeológie a muzeológie Filozofickej fakulty Masarykovej univerzity v Brne v dňoch 24. – 25. apríla 2008 konferenciu Stredoveké mestá na Morave a v susedných krajinách, s podtitulom Založenie mesta Hodonín v kontexte s počiatkami mestského zriadenia.

Konferenciu zahájil primátor Hodonína MUDr. Lubor Šimeček a riaditeľka Masarykovho múzea Mgr. Irena Chovančíková. Prvý deň vyplnili bloky prednášok. Z východnej strany rieky Moravy sa do programu s aktuálnymi príspevkami zapojili Viera Drahošová a Martin Hoferka zo Záhorského múzea v Skalici, Anton Konečný zo Štátneho archívu v Bratislave, pobočky Skalica a Ján Lukačka z Historického ústavu SAV. Diskusia ukončujúca prednášky neformálne pokračovala v uvoľnenej atmosfére spoločenského večera. Druhý prednáškový deň bol kratší, po obede nasledovala exkurzia po meste s prehliadkou farského kostola, ktorá bola ukončená na vyhládke veže budovy Mestského úradu. Na záver podujatia organizá-

tori zabezpečili exkurziu v archeologickom parku v Mikulčiciach.

Nosnými témami konferencie boli tri okruhy: problematika lokácie a mestských práv stredovekých miest, počiatky Hodonína a Konštancia Uhorská. Z viacerých perspektív bola spomínaná privilegovaná listina Konštancie Uhorskej pre Hodonín z roku 1228. Hoci ide o historické falzum datované do druhej polovice 30. rokov 13. storočia, v pomeroch Českého a Moravského prostredia predstavuje ojedinelú právnu formuláciu s väzbou na obsah obdobných listín raných uhorských miest. Tento prienik je možné hľadať práve v osobe českej kráľovnej Konštancie, vdovy po Otakarovi Přemyslovi I., dcéry uhorského kráľa Bela III. a tety Bela IV.

Početnú skupinu účastníkov zo Slovenska tvorili pracovníci z KPÚ a Mestského úradu v Trnave. Záujem Trnavčanov nebol náhodný, súvisí s územným presahom problematiky do regiónu juhozápadného Slovenska a s predpokladaným podielom Konštancie a priamym podielom Bela IV. na mestotvornom procese Trnavy. Tém a podnetov na diskusiu bolo mnoho, našťastie na nevyslovené či nezodpovedané otázky bude možné nadviazať už začiatkom septembra v Trnave na medzinárodnej konferencii pripravovanej KPÚ Trnava a Mestom Trnava pri príležitosti osláv 770. výročia udelenia privilégii slobodného kráľovského mesta Belom IV.

*Daniela Zacharová
KPÚ Trnava*

Pohraničné betónové opevnenia

Dňa 23. apríla 2008 sa v prednáškovej sále Národného múzea v Prahe uskutočnil odborný seminár Pohraniční betonová opevňení, ktorý zorganizovala Spoločnosť pro technologie ochrany památek (STOP). Počas seminára prednášatelia z rôznych aspektov predstavili problematiku vzniku, vývoja, zničenia, neskoršieho využitia a pamiatkovej ochrany pozostatkov pevnostnej línie, vybudovanej v rokoch 1935 – 1938 proti nacistickému Nemecku.

Účastníkov seminára privítali doc. Ing. Petr Kotlík, predseda STOP-u a Ing. arch. Ondřej Šefců, pracovník ústredného pracoviska Národného památkového ústavu (NPÚ) v Prahe, ktorý bol zároveň aj moderátorom seminára. Prvou prednášajúcou bola Ing. arch. E. Dvořáková, pracovníčka ústredného pracoviska NPÚ v Prahe, ktorá predniesla príspevok o možnostiach a význame pamiatkovej ochrany betónových pevností z čias prvej Československej republiky, ktoré sú významnými hmotnými dokladmi vývoja stavebnej techniky a technológií na území Českej republiky. Zdôraznila, že v súčasnosti sú stavby tohto druhu vyhlásené za zákonom chránené kultúrne pamiatky len v obmedzenej miere a nepostihujú celú škálu opevnení zo spomínaného obdobia, preto by mal byť prebiehajúci seminár prvým krokom na ceste k riešeniu problematiky podávania návrhov na vyhlásenie vybraných betónových pevností za kultúrne pamiatky.

Dr. E. Stehlík z Vojenského historického ústavu podal podrobný výklad o histórii budovania československých opevnení medzi rokmi 1935 – 1938 a načrtol ďalšie smery a možnosti v bádaní o tejto problematike v rôznych archívoch. Dozvedeli sme sa, že najviac materiálov k tejto problematike sa nachádza v Ústrednom vojenskom archíve v Prahe. Fond týkajúci sa týchto opevnení však nie je ešte archívne spracovaný a z tohto dôvodu je len čiastočne prístupný.

Doc. Ing. L. Hobst z Ústavu stavebného zkušebnictví FAST VUT v Brne podal zaujímavý obraz o zložení a vlastnostiach betónu, ktorý bol použitý na výstavbu betónových opevnení. Pre potreby výroby betónu požadovanej kvality, s rovnomernou pevnosťou, mali vtedajší československí odborníci za úlohu vyvinúť vlastnú technológiu výroby a spracovania. Vyvinuli tiež špeciálny druh cementu, ktorý bol označený písmenom „A“. Betón pre potreby armády potom vyrábali súkromné firmy. Pri výstavbe pevnostných objektov na území celej Československej republiky v 30. rokoch 20. storočia bol celkovo použitý približne jeden milión m³ vysoko kvalitného pevnostného betónu.

Mgr. A. Horák, predseda Klubu vojenskej histórie z Náchodu, rozprával o vývoji pevnostného múzejníctva vo svete i v Čechách a bližšie predstavil činnosť spomí-

naného klubu. Zaujímavosťou o problematiku pevnostných stavieb a armádu z čias prvej Československej republiky v období pred novembrom 1989 združovala organizácia SVAZARM. Pod jej záštitou záujemcovia vykonávali bádateľskú a zberateľskú činnosť pod zásterkou iných činností. Z radov zväzarmovcov pochádza aj neskorší Klub vojenskej histórie Náchod, ktorý získal do svojej správy v roku 1990 pechotný zrub N-S 82 „Březinka“. Tento zrub potom dobrovoľníci postupne zrekonštruovali do stavu z roku 1938, dobovo zariadili a sprístupnili verejnosti. V súčasnosti spravujú už aj pechotné zruby N-S 81 Lom,

N-S 84 Voda, kde sú zriadené expozície a dva zrekonštruované ľahké objekty vzoru 37. Do budúcnosti majú v pláne zriadiť Bělovský pevnostný skanzen, ktorý by zahŕňal ucelenú časť pevnostnej línie medzi Dobrošovom a mestom Náchod. V súčasnosti už v Čechách existuje mnoho občianskych združení, ktoré sa v spolupráci s obecnými zastupiteľstvami snažia zrekonštruovať opustené pevnosti, zriadiť v nich expozície a využívať ich pre turistický ruch.

Po krátkej prestávke predniesol R. Švanda za neprítomného J. Faráňa účastníkom seminára príspevok o národnej kultúrnej pamiatke pevnosti Dobrošov. Pevnosť sa nachádza v nadmorskej výške 625 metrov na pahorku medzi mestom Náchod a obcou Dobrošov. Tento pahorok je perforovaný množstvom tunelov, ktoré mali pôvodne spájať sedem objektov. Keďže však výstavba pevnostného systému nebola nikdy dokončená, existujú v týchto miestach len dva pechotné zruby (Můstek a Jeřáb) a jeden delostrelecký zrub (Ze-

lený). Pevnosť Dobrošov mala slúžiť na ochranu časti Kladského priesmyku. Od 1. mája 1969, keď bola sprístupnená verejnosti, slúži ako múzeum československej fortifikácie. V 80. rokoch sa pri pevnosti vybuďoval aj náučný chodník v dĺžke 4 km. Bola prvou odtajnenou a sprístupnenou stavbou tohto druhu v Československu a za národnú kultúrnu pamiatku bola vyhlásená v roku 1995. Pravidelne sa tu koná Fort Expo Forum, tzv. bunkrológický veľtrh, kde sa návštevníkom predstavujú prevádzkovatelia pevnostných múzeí z celej Európy. V septembri 2008 sa uskutoční už tretí ročník tejto výstavy. V súčasnosti je pevnosť Dobrošov vysunutým pracoviskom Regionálneho múzea v Náchode a teší sa veľkému záujmu návštevníkov.

Ing. R. M. Sicha referoval o vzniku a činnosti Múzea československých opevnení, ktoré bolo zriadené v pechotnom zrube K-S 14 „U Cihelny“ v meste Králíky. Tento objekt leží severne od mesta Králíky pri obci Prostřední Lipka. Pechotný zrub K-S 14 bol už v roku 1938 hotový a kompletne vyzbrojený. Posádku tvorilo 43 vojakov z ktorých jeden, A. Hrad, spáchal samovraždu, keď dostal rozkaz opustiť pevnosť v dôsledku Mníchovskej dohody. Potom objekt obsadila nemecká armáda a testovala tu celý sortiment útočných zbraní, pričom bol zrub značne poškodený. Skazu dovŕšil národný podnik Kovošrot, ktorý dal vytrhnúť pancierové zvony pevnosti kvôli získaniu kovového materiálu. Napriek týmto poškodeniam pechotný zrub K-S 14 stále patril medzi lepšie zachované ťažké objekty. Od roku 1998 tu prebiehajú rekonštrukčné práce v súvislosti so sprístupňovaním objektu verejnosti. Objekt spravuje občianske združenie Vojensko-historický klub ERIKA Brno, ktoré tu zriadilo múzeum. Ing. Sicha zdôraznil, že činnosť múzea ako aj postupná oprava pevnosti je možná najmä vďaka dobrovoľníckej práci, finančnej podpore mnohých ľudí a tiež vďaka pozitívnemu prístupu samosprávy.

Príspevok R. Láška z Klubu vojenskej histórie Praha bol venovaný pevnostným objektom vybudovaným hlboko vo vnútrozemí Českej republiky. Tieto boli zriadené pre prípad zlyhania hraničnej obrany a na spomalenie ďalšieho postupu nepriateľskej armády. Obranná línia „Pražská čiará“, prehradzujúca prístupy k hlavnému mestu,

bola zriadená asi 30 km západne od mesta v dĺžke 112 km. V rámci tejto obrannej línie bolo celkovo postavených 77 ľahkých objektov verzie 36 – pre čelné palby a 753 objektov na princípe bočných palieb – verzia 37 (tzv. řopík). Po Mnichovskom diktáte dala nemecká armáda pevnosti tejto línie zničiť detonáciou alebo zabetónovaním. R. Lášek spomenul viaceré snahy dobrovoľníkov o rekonštrukciu rôznych objektov pre múzejné účely a podčiarkol

aj rôzne problémy a prekážky, ktorým boli vystavení. Zatiaľ sú všetky snahy o oživenie a múzejné využitie vnútrozemských pevností výlučne iniciatívou dobrovoľníkov. Najnovším úspechom týchto snažení je rekonštrukcia najzaujímavejšej atypickej pevnosti Pražskej čiary v obci Sazená u Velvar, ktorá bola výzorom upravená do podoby pôvodnej hasičskej kôlne, na mieste ktorej bola vybudovaná. Objekt v roku 1939 nebol kvôli blízkosti obytných

budov zlikvidovaný detonáciou, ale zabetónovaním. Betónovú výplň dobrovoľníci odstránili, objekt opravili, a slávnostné otvorenie tohto múzea bolo naplánované na 31. mája 2008.

Noémi Laczková
PÚ SR Bratislava

Odbor národných kultúrnych pamiatok

Břetislav Štorm – architekt, památkář, grafik

Stýmto názvom bola dňa 15. mája 2008 otvorená výstava v Galérii Sklepení v Brne, ktorú pripravili pracovníci tunajšieho Národného pamiatkového ústavu, územného odborného pracoviska, pod vedením PhDr. Evy Dvořákovéj. Pred vernisážou sa uskutočnilo krátke stretnutie o Břetislavovi Štormovi, jeho známej i neznámej tvorbe a pohnutých životných osudoch.

Břetislav Štorm patrí medzi významné osobnosti českej pamiatkovej starostlivosti v povojnovom období. Jeho život a trinásťročné pôsobenie v ochrane pamiatok zhodnotil Mgr. Petr Štoncner z Národného pamiatkového ústavu, ústredného pracoviska Praha. Zdôraznil najmä myšlienkové východiská a postoje B. Štorma, ktoré ho priviedli k pamiatkam. Mgr. Vladimír Rišlink z rovnakého pracoviska sa venoval málo známemu okruhu tvorby B. Štorma, a síce jeho prácam z oblasti umeleckého remesla. Vo vyše 250 návrhoch, v ktorých tvorivo nadviazal na európske art deco, zaujímajú najdôležitejšie miesto liturgické predmety, šperky, sklo, nábytok a textilie (kazuly, heraldické vlajky).

B. Štorm sa narodil 21. 6. 1907 v Řevničově u Rakovníka. Vyštudoval Vysokú školu architektúry a pozemného stavitelstva pri ČVUT a už ako študent prejavil hlboký záujem o históriu, architektúru a

umenie, pričom bol silne ovplyvnený katolíckou vierou. Podobne ako mnoho ďalších príslušníkov českej inteligencie, aj on začal svoju kariéru na Slovensku. V rokoch 1933 – 1939 pôsobil ako technický úradník na Krajskom úrade v Bratislave a Košiciach. Z tohto obdobia pochádza jeho projekt výstavby Chirurgického pavilónu nemocnice vo Zvolene a projekt rozšírenia kostola v Brezianoch pri Prievidzi, vrátane návrhov mobiliáru a liturgických predmetov. Po rozpade Československa bol nútený vrátiť sa do protektorátu Čiech a Moravy, kde pôsobil na niekoľkých úradoch. Venoval sa projektom rodinných domov, heraldike a návrhom šperkov a úžitkových predmetov. Medzi jeho najobľúbenejšie práce patrila typografia a grafická úprava kníh, exlibrisy a pečate. Po skončení vojny nastúpil na Ministerstvo techniky. Keďže sa nevedel zmieriť s novodobým staviteľstvom, dal svoj um do služieb pamiatkovej starostlivosti. Od roku 1947 pôsobil ako podpredseda Národnej kultúrnej komisie (NKK) pre správu štátneho kultúrneho majetku a zároveň prednosta a spočiatku jediný pracovník jej technickej kancelárie. Jeho práca v NKK je dôležitá aj pre slovenské dejiny ochrany pamiatok, pretože práve B. Štorm vytvoril Smernice pro udržování objektů ve správě NKK, ktoré platili aj pre činnosť slovenskej NKK. Pri navrhovaní zásad obnovy pamiatok vychádzal najmä z vlastných skúseností získaných v teréne. Ako zástupca NKK navštevoval skonfiškované objekty, na mieste písal protokoly o postupe obnovy, usmerňoval prácu dodávateľských firiem a konzervátorov, zadával, predkresľoval, upravoval a schvaľoval projekty pamiatkových úprav. Zaslúžil sa o vytvorenie stavebných hút špecializovaných na obnovu pamiatok. Pritom zdôraz-

ňoval nezastupiteľnú úlohu architekta pre ochranu pamiatky ako umeleckého diela. Po zrušení NKK pracoval na Ministerstve školstva, vied a umení ako referent stavebných pamiatok I. kategórie a od roku 1954 pôsobil v Štátnej pamiatkovej správe, ktorá v roku 1958 zmenila názov na Státní ústav památkové péče a ochrany přírody. Až do svojej smrti dňa 11. 2. 1960 stál pri obnove a záchrane stoviek pamiatkových objektov, prevažne hradov, zámkov, zámockých záhrad a parkov (Švihov, Kost, Koruna, Klášterec nad Ohří, Buchlov, Bechyně, Bučovice). Zároveň bol autorom básnických próz, poviedok a odborných článkov. Jeho Základy péče o stavební památky vyšli v druhom vydaní v roku 2007. Pri príležitosti výstavy vydal NPÚ v Brne výber zo Štormových textov o architektúre, umení a pamiatkovej starostlivosti Mezi žízni budoucnosti a trýzní minulosti. Štormove myšlienky nielen o architektúre a ochrane pamiatok, ale aj o zmysle ľudského konania a ľudskej existencie sú živé a podnetné aj dnes. Za všetky aspoň jeden citát: *Umění nové doby chybí podstatná vlastnost velkého a dobrého umění, skutečnost. Umění není jen sváteční okázalostí, je to denní potřeba všech vrstev společnosti. Není-li denním chlebem, je zbytečností, které bychom se měli zbavit. Nemluví-li umění za celou společnost živých lidí přítomnosti, není-li jeho tvárný řád společně vyznáván a není-li tedy obecně srozumitelné, nemá znaky umění a jeho bytí je pochybné. To je snad jediná bezpečná odpověď na otázku, co jest umění. Objevit takové umění však znamená obnovit jednotu světa. (Výšehrad, 1948).*

Martina Orosová
Archív PÚ SR Bratislava

O tých, ktorí sa starajú o cudzie – zážitky zo seminára v Szegede

Prícestné kaplnky, božie muky, kríže, hraničné kamene, pamätne stromy či kamene – koľko z nich je zapísaných do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu? Dostali sa tam len tie tzv. drobné sakrálne architektúry, ktoré z výtvarného hľadiska predstavujú výnimočné umelecké dielo – a tých je veľmi málo. Málo v porovnaní s dodnes zachovaným množstvom týchto drobných pamiatok, profánnych i sakrálnych, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou našej krajiny, nenahraditeľným identifikačným javom kultúrnej krajiny, slúžia ako orientačné body, pohľadové dominanty vo voľnej krajine či spoluvytvárajú genius loci v zastavanom i prírodnom prostredí.

Vyššie štyridsať rokov „budovania socializmu“ sa mnohí horlivci snažili likvidovať ich, veď súviseli s náboženským životom či obdobím feudálneho útlaku – oboje patrilo medzi prenasledované kategórie. Mnoho objektov bolo zničených, ale ešte viac ich prežilo dodnes. Teraz, keď sú pred nami už len svetlejšie zajtrajšky, blahobyt a výdobytky demokracie, ohrozuje drobné pamiatky už len jediné – ľudská ľahostajnosť. Prícestná božia muka na poľnej ceste sa ešte dá považovať za „majetok“ toho, komu patrí pole, ale komu patrí chátrajúci kríž pri lesnom prameni? Kto a prečo ho postavil, to sa už nikto v okolí nepamätá, farské a obecné kroniky sa stratili v depozitároch archívov, ktože by sa o kríž mal starať a byť za jeho údržbu zodpovedný? Ale ak tento starý kríž zanikne, všetci budeme trochu chudobnejší ...

A pretože v iných krajinách si ešte v 70. rokoch uvedomili tieto ohrozenia, a našli sa horlivci, ktorí nemali dosť vlastného kríža, ale chceli sa starať aj o tie cudzie, v spolkovkej krajine Hessensko na podnet Prof. Friedricha Karla Azzolu (pôvodne rodák z Banátu v Rumunsku) vznikol spolok dobrovoľných záujemcov pre výskum drobných pamiatok (1971), v Hornom Rakúsku zasa Združenie pre drobné pamiatky (1977) pod vedením pani Nelli Kainzbauer (pôvodne rodáčka z Českého Krumlova) a dohodli sa, že na nemecky hovoriacom území si budú navzájom v tejto amatérskej dobrovoľníckej práci pomáhať, vymieňať skúsenosti a pre svoje lepšie poznanie budú organizovať raz za dva roky spoločné odborné semináre s prednáškami odborníkov, ktorí sa výskumom a dokumentáciou týchto drobných pamiatok zaoberajú profesionálne.

Od toho času vzniklo už množstvo podobných spolkov a združení, v Rakúsku dnes väčšinou patria k občianskym spolkom registrovaným v rámci Vlastivedného odboru samosprávy krajiny so sídlom v miestnom múzeu či kultúrnom dome. Členovia si všetko sami platia, vykonávajú dokumentačnú a výskumnú činnosť

(často na vysokej profesionálnej úrovni) drobných sakrálnych i profánnych pamiatok vo voľnom čase a na vlastné náklady, sem-tam sa im podarí vydať publikáciu s podporou obce, združenia obcí alebo s príspevkom krajinského rozpočtu. Okrem spoločného odborného seminára v intervale dvoch rokov si každý spolok organizuje aj vlastné vzdelávacie aktivity: pozýva

Zmierovací kríž v poli

si jednotlivých odborníkov na besedu či poradenstvo v konkrétnom prípade alebo sám poskytuje odbornú pomoc pri údržbe týchto drobných pamiatok. V Rakúsku je dodnes najaktívnejší hornorakúsky spolok v Linzi, ktorý už niekoľko rokov organizuje spoločné semináre.

Po stredoeurópskych zmenách v roku 1989 sa záujem týchto spolkov začal rozširovať aj na územie post-socialistických krajín: aktivisti boli zvedaví, ako to tu vyzerá, no a boli aj ochotní podeliť sa o vlastné skúsenosti, pokiaľ niekto prejavil záujem. V roku 1998 uskutočnili prvý odborný seminár mimo nemecky hovoriaceho územia: v mestečku Teplá v Českej republike. V roku 2000 sa zišli znovu v Rakúsku, no v roku 2002 sa odvážili aj ďalej na východ: do Komárna. (Na komárňanskom stretnutí sme sa zúčastnili viacerí za Slovensko, prevažne etnológovia, ktorí skúmajú a dokumentujú ľudovú duchovnú kultúru v súvislosti s drobnou sakrálnou architektúrou.) 2004 – znovu Nemecko, 2006 – Rakúsko, no a v máji 2008 to bol maďarský Szeged. Tieto odborné semináre,

Kleindenkmaltagung, sú naďalej v nemčine (80% účastníkov z Rakúska a Nemecka ostáva), avšak okrem vlastných referátov majú záujem o odborné príspevky, exkurziu i poznatky z praxe z konkrétnej krajiny a tešia sa na prípadnú spoluprácu. V Szegede bol partnerom pre spoluorganizovanie podujatia prof. Gábor Barna, vedúci katedry etnológie na Szegedskej univerzite,

a seminár sa uskutočnil v priestoroch Móra Ferenc Múzeum. Poslucháči etnológie i doktorandi príbuzných odborov (historici, historici umenia, archivári a pod.) sa podieľali na príspevkoch i odbornom výklade na exkurzii v okolitých obciach. Zároveň mali i konverzačný kurz nemčiny. Pre lepšiu predstavu o obsahu seminára uvedieme aspoň nosné príspevky: Gábor Barna, Szeged: Kulisy theatrum sacrum – dočasné drobné stavby v službách liturgie (jasličky, Boží hrob, stánky na Božie telo); Thomas Schwierz, Rakúsko: Interpretácia drobných pamiatok; Bärbel

Kerkhoff-Hader, univerzita Bamberg: Mestské príbehy. Drobné pamiatky ako lieux de mémoire; András Simon, László Mód, Szeged: Dočasné drobné stavby vo vinohradoch; Erika Vass, skanzen Szentendre, Maďarsko: Búrkové zvony v okolí Szegedu; Tamás Grynaeus, Szeged: Typológia drobných sakrálnych pamiatok na úpätí pohoria Börzsöny; Sára Klamár, Srbsko: Moje, Tvoje, Naše. Drobné sakrálne pamiatky obce a ich funkcia označenia priestoru; Norbert Gleszer, Srbsko: Stán spravodlivých. Priestorové pamätne stavby ortodoxných Židov v Maďarsku; Klaudia Buganová, Košice: Drobná sakrálna architektúra v Košiciach a na okolí; Herbert Schempf: Hagia, Iwo a ostatní. Pomocníci svätí proti nespravodlivému súdu na území Rakúska; Michael Prosser, Freiburg i. Br.: Kamenní strážcovia vinohradov. Nové objavy pamiatok kultu sv. Urbana; Melinda Kulik, Szeged: Cesty a osudy sochy sv. Antona.

V rámci seminára bola štvorhodinová exkurzia autobusom, kde sme navštívili lokality: Szeged, Dolné mesto (Alsóváros),

neskorogotický minoritský kostol a barokové súdošie Immaculaty po reštaurovaní; mestiečko Makó, vršok s Kalváriou; Kiszombor, stredisková obec s viacerými kaštieľmi, kúriami, krížmi, sochami svätých a románskou rotundou po obnove; Apátfalva, kostol, sochy svätých, kaplnka sv. Jána Nepomuckého so zvonom; kamenný kríž v poli medzi obcami, t. č. jediný známy tzv. zmierovací kríž na území Maďarska. Pre nás zvyšovalo osobitný kolorit podujatia aj to, že mnohí z Rakúska boli oblečení netradične tradične: dámy v šatách „dirndl“, páni v „tiroláckych“ sakách a košeliach so stuhou namiesto kravaty. Tie-

to „kroje“ už nehovoria nič o lokálnej či regionálnej príslušnosti, sú skôr vyjadrením osobného postoja – záujmu o ľudové tradície, vyjadrenia identity či dôrazu na slávnosť a výnimočnosť dôležitého podujatia. Čo by sme si u nás pomysleli na odbornej konferencii o vlastivednom aktivistovi v detviaskom opasku a krátkej košuli?

V múzeu sa v čase seminára sprístupnila fotografická výstava – výber z celožitovného diela dokumentátora drobnej sakrálnej architektúry na pomedzí Maďarska, Rumunska a Srbska. V sále, kde sa uskutočnili prednášky, boli počas podujatia

inštalované panely výstavy Pamiatkového úradu SR Kalvárie a krížové cesty na Slovensku. Možno aj táto výstava prispela k tomu, že účastníci seminára na záver vyjadrili pranie uskutočniť stretnutie v roku 2010 znovu na Slovensku, v Košiciach. Ako oficiálneho organizačného partnera oslovili Východoslovenské múzeum v Košiciach, na odbornom programe i exkurzii sa budú podieľať aj pamiatkari. Budeme radi, ak sa prihlásia kolegovia s príspevkami. Samozrejme, po nemecky. Kroj môže byť aj slovenský :-)

*Kristína Markušová
KPÚ Košice*

Pamiatky Trnavy a Trnavského kraja

Už 14. ročník ojedinelého odborného pamiatkového seminára Pamiatky Trnavy a Trnavského kraja usporiadal 5. 12. 2007 Krajský pamiatkový úrad v Trnave pod záštitou mesta Trnava.

Audítórium dychtivo očakávalo hneď úvodnú prednášku Komplex drevozemných stavieb a objektov z neskorého stredoveku v Trnave na Hviezdoslavovej ulici. Jozef Hoško na základe fotografickej dokumentácie a grafických náčrtov informoval o výsledkoch archeologického výskumu uskutočneného v lete 2007 počas výstavby objektu na bývalom parkovisku pri hlavnej pošte neďaleko Trojičného námestia. Vykopávky sa stali známe unikátnymi nálezmi drevozemných stavieb, oplotenia, studní, pričom dendrochronologickou analýzou bolo určené, že drevo použité na ich výstavbu pochádza z roku 1235. Tieto závažné zistenia o stavebnom materiáli používanom v Trnave v 13. storočí a podobe obydľí je teraz potrebné zapracovať do stavebno-historického vývoja mesta a komplexne vyhodnotiť. Netradičný bol referát na tému Dekoračné a stavebné kamene kostolov centra Trnavy z pera Daniela Pivka a Alžbety Hornáčkovej. D. Pivko vecne a stručne informoval o druhu kameňov použitých pri výzdobe sakrálnych stavieb v Trnave, o ich pôvode a mieste ťažby. Podrobne o zlepení z Dobrej Vody referovala A. Hornáčková. Skonštatovala, že z dobrovodskeho zlepenca boli vytesané takmer všetky sochy v Trnavskom okrese.

O výsledkoch archeologického výskumu pred južným vchodom do Dómu sv. Mikuláša v Trnave prednášali Klára Kuzmová a Erik Hrnčiarik. Podrobne sa podelili s poslucháčmi o nálezy z každej vrstvy, ktorú sa im podarilo zistiť počas júnových vykopávk.

Archívnym výskumom boli objavené nové skutočnosti osvetľujúce dejiny záhradného pavilónu „Spiegelsaal“. Pričinili sa o to archivári Zuzana Rábiková a Roman Macura. Pavilón sa po prvýkrát spomína v roku 1791. V súčasnosti je nesprávne označovaný ako Spiegelsaal. Tento názov pôvodne prislúchal dnes už neexistujúcej krčme, ktorá sa nachádzala v nároží ulíc Hospodárskej a Fándlyho mimo hradieb mesta. O aktuálnej obnove objektu hovoril Milan Kazimír.

Archeológovia KPÚ Trnava, Peter Grznár a Ján Čáni vystúpili s príspevkom na tému Dve stredoveké pece v historickom jadre Trnavy – k nálezom archeologického výskumu južne od neologickej synagógy a v suteréne domu na Hviezdoslavovej ulici č. 7. Ako už prezrádza názov, prednášatelia detailne analyzovali nálezy z pecí a na ich základe sa ich pokúsili rekonštruovať.

Posledným príspevkom Gabriely Kvetanovej Obnova hotela Thermia a balneoterapie Irma v Piešťanoch získali účastníci seminára nielen prehľad o najnovšej renovácii menovaných objektov. Autorka referátu prezentovala unikátne, nedávno získané fotografie z interiéru hotela zo začiatku 20. storočia. Porovnávala ich s fotografiami zachytávajúcimi socialistickú prestavbu a poslednú obnovu.

V diskusii hodnotil výsledky archeologického výskumu v Krakovanoch Vladimír Krupa. Po seminári sa účastníci presunuli do výstavných miestností v hoteli

„Spiegelsaal“ po obnove

Inka, kde bola otvorená výstava venovaná dejinám a obnove pavilónu Spiegelsaal, pripravená pracovníčkami KPÚ – Zuzanou Rábikovou a Evou Šabíkovou v spolupráci s majiteľom záhradného pavilónu.

Tento rok pri príležitosti 770. výročia udelenia mestských práv Trnave sa 15. ročník seminára uskutoční 8. a 9. septembra. Nosnou témou konferencie s medzinárodnou účasťou bude Trnava a počiatky stredovekých miest.

*Henrieta Žažová
Archív PÚ SR*

Dějiny staveb 2008

V dňoch 28. 3. – 30. 3. 2008 sa v Nečtinách (okr. Plzeň-sever) konala 9. medzinárodná konferencia Dějiny staveb 2008. Uvedená konferencia slúži k výmene informácií v oblasti realizovania výskumov (stavebno-historických, umeleckohistorických, archívno-historických a archeologických) a obnovy pamiatok. Jednotlivé prednášky boli tematicky zoradené do niekoľkých sekcií.

V sekcii hrady, zámky a tvrdze odznela medzi inými prednáška J. Janála a J. Štětínu o najnovších nálezoch na nádvorí zámku v Kroměříži, F. Kašičku o zachovaných stredovekých konštrukciách mestského hradu v Třeboni, M. Plačeka o troch hradoch v rakúskom Podyji, M. Rykla a P. Horského o tvrdzi v Týnci nad Labem, F. R. Václavíka o nových poznatkoch vývoja hradu Kunětická Hora, R. Vrlu a J. Štětínu o gotickom okne hradu Šaumburku. V sekcii sakrálnych stavieb o vývoji Kostola sv. Jakuba v Starči informovala K. Ferdová, o prestavbe Kostola sv. Jiří v Plzni-Doubravce J. Hajšman, o vidieckych kostoloch sedleckého kláštora na Kutnohorsku K. Kibic, o výsledkoch záchranného archeologického výskumu v Kostole sv. Jozefa v Chrudimi J. Musil, o nových poznatkoch stavebného vývoja dominikánskeho kláštora v Českých Budějoviciach P. Pavelec, o hlavnom krove Kostola sv. Bartolomeja v Plzni J. Anderle a J. Škadra, o kostoloch s chórovou vežou na Kutnohorsku M. Hauserová, ktorá spolu s kolegami P. Koderom, O. Malinom a R. Širokým prezentovala aj výsledky stavebno-historického a archeologického výskumu Kostola sv. Jána Krstiteľa v Starej Plzni. Slovenský príspevok L. Suchého a P. Glosa o architektonicko-historickom výskume Katedrály sv. Martina v Spišskej Kapitule sa venoval analýze deviatich krovov zo 14. – 19. storočia. V sekcii mestá odznela prednáška P. Holuba a P. Borského o stavebno-historickom výskume domu v Olomouci na Denisovej ulici č. 33, M. Hauserovej o prvotnej zástavbe Havelského Města v Prahe, M. Pešku a D. Mertu o stavbách typu kamenate v prostredí vrcholne stredovekého Brna. Druhým slovenským príspevkom na nečtínskej konferencii bola prednáška M. Bónu o výsledkoch výskumu južného úseku opevnenia mesta Trenčín.

V sekcii ľudová architektúra predstavil R. Balý a H. Přerostová dom č. 54 vo Veleňoch na Klatovsku, V. Ouarda neskorostredoveké jadro usadlosti v Mirkovicich,

M. Ebel a J. Škadra tvorcov ľudových stavieb na panstve Malá Skála. Zaujímavým príspevkom v tejto sekcii bola prednáška J. Pokorného o stavebnom vývoji domu č. 34 v Kniniciach u Boskovic. Autor pri datovaní jednotlivých etáp vývoja ľudového domu použil na Slovensku mini-

rem iných odznela aj prednáška H. Hanzlíkovej o Vchynicko-tetovskom plavebnom kanáli a režime vedenia vody pre vodnú elektrárňu Vydra na Čeňkovej pile, J. Rybánskeho, J. Skopca a V. Zemana o vrchnostenskom dvore Harrach-Hof vo Vesele na Dečínsku. V sekcii rôzne stavby o rôznych funkciách záhradných domčekov v zámockých areáloch v Jemništi a Komorním Hrádku informoval J. Pešta, lokalizácii a premenám plzenskej šibenice sa venoval P. Sokol a J. Hajšman a chátrajúcim kúpeľom Kyselka (Mattoni) L. Zeman.

Posledný deň konferencie sa konala exkurzia po lokalitách v Karlovarskom kraji. Najprv si jej účastníci pozreli dedinské stavby v obci Nežichov, kde súčasťou obytného domu sú psie budy z dvora prístupné cez otvor druhotne použitého mlynskeho kameňa. Nasledovala obhliadka bývalého banického mesta Horní Slavkov, ktoré má mestskú pamiatkovú zónu. Opevnený Kostol sv. Jiří postavili nad mestom v rokoch 1520 – 1525. Mesto kvôli svojej rozľahlosti nemohlo byť opevnené, a tak kostol slúžil obyvateľom ako útočisko. V súčasnosti je v obnove. Zaujímavosťou je, že kostol patrí do majetku rímskokatolíckej cirkvi, ale jeho západná veža je majetkom mesta. Zámerom prezentácie pamiatky je západnú vežu zapojiť do prevádzky múzea, ktoré leží pod kostolom. Kostol by mal po obnove slúžiť na účely galérie s občasnou expozíciou, ako koncertná sieň a cirkevným

obradom. Na záver nasledovala individuálna prehliadka hradu Loket a mesta Loket nachádzajúceho sa neďaleko Karlových Varov. Mesto vzniklo okolo roku 1240, vyvinulo sa z podhradja kráľovského hradu rovnakého mena. Leží na strmom skalnatom ostrohu, ktoré z troch strán obteká rieka Ohře. Od roku 1950 je Loket mestskou pamiatkovou rezerváciou.

Rastislav Petrovič
KPÚ Trnava

Pohľad na MPR z hradu Loket

Psia buda v obci Nežichov ako súčasť obytného domu

málne používanú metódu dendrochronológie, ktorá spresnila tri základné etapy z 18. a 19. storočia. V sekcii konštrukcie sa T. Kyncl venoval premene konštrukcie krovu nad loďou Kostola sv. Martina v Buchlovičoch, K. Nováček strešnej krytine románskeho kladrubskeho kláštora, J. Varhaník stredovekým neomietaným interiérom, T. Vitek barokovým a klasicistickým maľovaným fasádam z moravskej časti Sliezska a J. Žiška zhrnul doterajšie terénne poznatky o skružových konštrukciách krovov. V sekcii hospodárske a technické stavby ok-

Organokremičitany v českej pamiatkovej praxi

Organokremičitany patria v súčasnosti vďaka svojim jedinečným vlastnostiam k bežne používaným spevňovacím prostriedkom pri konsolidácii a ochrane anorganických materiálov, ako kameň, tehly, omietky a pod., a to nielen v pamiatkovej starostlivosti. Je to už 50 rokov, čo na území bývalého Československa boli organokremičité zlúčeniny prvýkrát použité v oblasti reštaurovania kameňa.

Práve pri príležitosti tohto výročia usporiadali ICOMOS, pražský Národný pamiatkový ústav a Národné múzeum konferenciu, ktorá sa konala dňa 16. apríla 2008 v Prahe s názvom 50 let používání organokremičitanů na území České republiky. Táto konferencia bola akýmsi pohľadnutím sa za históriou používania organokremičitanov v českej reštaurátorskej praxi, ako aj prezentáciou najnovších poznatkov z oblasti výskumu a technológie organokremičitých konsolidantov. Stretnutie otvoril PhDr. Vratislav Nejedlý, ktorý uviedol historický prehľad spôsobov ochrany kamenosochárskych diel v Čechách. História samotných organokremičitanov na území Českej republiky sa venoval Ing. arch. Jan Bárta spolu RNDr. Jiřím Rathouským, CSc., ktorí so spolu-

pracovníkmi z vtedajšej ČSAV ako prví v roku 1958 uverejnili článok o možnosti využitia organokremičitanov pre reštaurátorské účely. Na chemickú podstatu a chovanie organokremičitanov vo vzťahu k ošetrovaným anorganickým materiálom sa zamerali doc. Ing. Petr Kotlík, CSc. a Ing. Petra Lesniaková. Ing. Karol Bayer vo svojom príspevku poukázal na možnosti hodnotenia účinnosti konsolidácie s využitím viacerých prírodovedných metód, ktoré zároveň umožňujú i odhad prípadných budúcich rizík spojených s prevedením konsolidácie. Ing. Ivana Maxová prezentovala výsledky testovania dvoch odlišných typov spevňovačov – akrylátových disperzií (latexov) a organokremičitanov na pieskovci a opuke z hľadiska ich fyzikálno-chemických vlastností.

Vplyvu organokremičitých spevňovacích prostriedkov na konkrétnych historických stavebných objektoch sa venovali doc. Ing. Miloš Drdácky, DrSc. a Ing. Zuzana Slížková, PhD., ktorí informovali o výsledkoch štúdia vplyvu organokremičitanov na glaukonitický pieskovec katedrály sv. Víta v Prahe. Doc. Jiří Novotný, akad. soch. oboznámil zúčastnených s možnosťami aplikácií organokremičitanov pri reštaurovaní kamenosochárskych diel Letohrádku kráľovnej Anny v Prahe. Súbor prednášok uzavrel akad. mal. Václav Špale svojím príspevkom o konsolidácii omietok a sgrafit pomocou organokremičitých spevňovačov.

*Katarína Pagáčová
PÚ SR Bratislava
Chemicko-technologické oddelenie*

Šumná města Opava a Krnov

Príležitosti jubilej žiakov viedenského architekta Otta Wagnera sa v Opave v dňoch 27. – 28. mája konala konferencia „Mladí mistři“, ktorú zorganizoval Národný pamiatkový ústav, pracovisko v Ostrave a Ústav historických vied Filozoficko-prírodovedeckej fakulty Slezskej univerzity v Opave.

Bohatý program bol rozdelený do dvoch hlavných blokov, prvý deň bol venovaný predneseniu príspevkov a druhý deň exkurzii. Konferenciu otvorili uvítacie prejavy primátora mesta Opavy Zbyňka Stanjuru a prezidenta Českého národného komitétu ICOMOS Josefa Štulca, ktorý zároveň podujatie moderoval.

Úvodný príspevok jedného z najočakávanejších účastníkov Damjana Prelovšeka, ktorý mal priblížiť metódu výučby školy Otta Wagnera, bol žiaľ z technických príčin zrušený, no ostatní prednášajúci priblížili architektúru prelomu 19. a 20. storočia v prostredí Sliezska veľmi fundovane a pútavo. Odbornú časť konferencie teda otvoril príspevkom o Wagnerovom žiakovi Leopoldovi Bauerovi Jindřich Vybíral z VŠUP v Prahe. Nasledoval Pavel Zatloukal z Muzea umění v Olomouci, ktorý načrtol situáciu v umení okolo roku 1900 v Británii a Škótsku a vplyv tohto prostredia na umenie v strednej Európe. Jozefa Mariu Olbricha, spoluzakladateľa viedenskej Secesie ako vizionára architektúry predstavila Nad'a Goryczková z NPÚ v Ostrave. Z iného aspektu sa na architekta Olbricha zamerail aj Pavel Šopák z FPF Slezskej univerzity v Opave. Vo svojej prednáške sa venoval vzťahu mesta Opava k svojmu významnému rodákovi v rôznych obdobiach. Osobnosť architekta Jana Kotěru a

Foto: V. Kapišinská
Leopold Bauer: Vila dr. Schnürcha, Krnov

jeho dobu priblížil Vladimír Šlapeta z FA VUT v Brne. Tematický blok uzavrel Rostislav Švácha z Akadémie vied ČR trochu abstraktnejšou štúdiou na tému predstavy chrámu práce v architektúre okolo roku 1900.

Na záver prvého dňa konferencie nasledovali príspevky venované konkrétnym architektonickým realizáciám žiakov Wagnerovej školy v tamojšom regióne a ich pamiatkovej obnove a ochrane. Osudy vily Theodora Flemmicha v Krnove priblížila Renata Ramazanová, starostka mesta Krnov, o obnove a novom využití Larischovej vily v Krnove pre archívne účely hovoril Branislav Martinek z krajského archívu Bruntál so sídlom v Krno-

ve. Záverečný príspevok Kláry Hodaňovej z NPÚ, pracovisko Kroměříž sa venoval praktickým skúsenostiam z obnovy areálu Psychiatrickej liečebne v Kroměříži.

Odborná exkurzia po pamiatkach moderny v Opave a Krnove začala pred obchodným domom Breda od Leopolda Bauera v Opave, pokračovala ku Kostolu sv. Hedvigi od toho istého autora a opavskú časť uzavrela prehliadka pietne zrekonštruovaného mestského kúpaliska od Otta Reichnera. Po presune do blízkeho Krnova si účastníci in situ prezreli Flemmichovu a Larischovu vilu, o ktorých bola reč predchádzajúci deň, ale aj funkcionalistickú športovú halu od Leopolda Bauera, kubizujúce mestské divadlo od Lea Kammela, letný dom so záhradou Hedvigi Larischovej v americkom štýle opäť od Leopolda Bauera a historizujúcu vilu dr. Schnürcha, príkladne zreštaurovanú terajším súkromným majiteľom.

Konferencia „Mladí mistři“ bola veľmi inšpiratívna po odbornej i organizačnej stránke. Priblížila nielen obdobie prelomu storočí a jeho významné osobnosti na poli architektúry a ich tvorbu mimo hlavných centier monarchie, ale aj súčasnú ochranu ich diela.

*Lucia Porubská
PÚ SR Bratislava
Odbor národných kultúrnych pamiatok*

Jubileum Milana Križana

Autoportrét

Ing. arch. Milan Križan, medzi staršou generáciou pamiatkarov známy ako Maxo, rodák z Banskej Bystrice (*30. 10. 1928), vyštudoval Fakultu architektúry a pozemného staviteľstva SVŠT v Bratislave v rokoch 1949 – 1953. Práve tu získal svoj vynikajúci kresliarsky prejav ako žiak prof. arch. A. Piffľa v spojení so školením v deskriptíve u prof. Čeňka. V roku 1955 začal pracovať v Slovenskom pamiatkovom ústave, kde zapadol do kolektívu odborných pracovníkov, ktorí pracovali na Súpise pamiatok Slovenska. V tomto období až do roku 1964 zdokumentoval a jedinečne zachytil okrem dispozičných schém historických architektonických diel, veľa ich detailov, najmä pre stredoveké kostoly a ľudovú architektúru – okná, portály, klenby, hlavice, tvarovanie drevených trámov, krby, komíny a pod. Dodnes sa v Archíve Pamiatkového úradu SR v Bratislave každý, kto otvorí základný výskum vybraných pamiatok v mestách či dedinách, stretne s Maxovou bravúrnou kresbou pôdorysov, zaujímavých pohľadov a najmä architektonických detailov. V mnohých prípadoch sú už jediným dokumentom neexistujúcich pamiatok či ich častí. Výskum a grafickú dokumentáciu pamiatok spracovával Ing. arch. Milan Križan pri rôznych objektoch a územiach, napr. historické jadro Košíc, Komorský dvor a býv. jezuitské kolégium v Banskej Štiavnici, Kežmarský hrad, kaštieľ v Zolnej, Dolná ulica v Modre a pod. Ďalšie tvorivé obdobie pokračovalo v rokoch 1965 – 1989 na vtedajšom Stavoprojekte v ateliéri pre rekonštrukciu miest, obcí a pamiatok, kde skúsenosti získané na „pamaťáku“ uplatnil pri konkrétnej

projektovej činnosti. Na tomto pracovisku spracovával rôzne druhy štúdií a návrhov, ale aj projektov pre rekonštrukciu historických objektov a kultúrnych pamiatok. Z tejto činnosti sú to najmä rekonštrukcie ev. a. v. lýcea, vybraných častí hradu a reduty s dostavbou krídla v pamiatkovej rezervácii Kežmarok. V pamiatkovej rezervácii Banská Štiavnica sú to zase rekonštrukcie i riešenie interiérov espresa v dome na Trojičnom námestí č. 48 – 50 a Komorského dvora, ale aj interiéry Tuzexu v Michalovciach. Pri rekonštrukcii hradu Smolenice pre účely SAV v podjazde vstupného krídla uplatnil tvaroslovie diamantovej klenby v novom materiáli, bielom betóne. K tomuto patrí aj štúdia dostavby západnej terasy v areáli Bratislavského hradu z roku 1988.

Po odchode do dôchodku v roku 1989 ako autorizovaný architekt pracoval a doteraz pracuje nielen na rekonštrukciách pamiatkových objektov, ale aj rodinných domov. Z oblasti kultúrnych pamiatok sú to najmä rekonštrukcie domov v Bratislave (Klariská 7, Panenská 13, Kapucínska 7 – Staromestská, Michalská 6), ale aj budova Bábkového divadla na Dunajskej či štúdia dostavby a rekonštrukcie severozápadného nárožia v pamiatkovej rezervácii Bratislava – ul. Na vřšku a Klariská. Svoj výtvarný prejav uplatnil aj pri publikovaní grafických tabuliek so znázornením slovenských architektúr podľa jednotlivých slohov od čias Veľkej Moravy po modernu 20. storočia v Krásach Slovenska v roku 1983. S jeho kresbami sa stretávame aj v ďalších odborných časopisoch, hlavne Pamiatky a múzeá a Umenie na Slovensku v historických a kultúrnych súvislostiach, kde v roku 2007 cca 50 kresbami zobrazil renesančné portály na Slovensku. Ako výborný kresliar sa venuje aj výtvarnej činnosti. Jeho obrazy i obrázky s motívmi architektúry a krajiny Slovenska spolu s artprotismi s podobnou tematikou sme mohli obdivovať na viacerých výstavách – každoročne v Bratislave, Banskej Bystrici, Šuranoch, Nových Zámkoch a v roku 1991 aj vo Viedni.

Milý pán architekt, k ďalšiemu obdobiu Vašej práce i života Vám všetci prajeme pevné zdravie, mnoho energie na pokračovanie v budúcich plánoch a veľa tvorivej sily v kreslení i maľovaní.

Ludmila Husovská
Bratislava

Jubilantka Magdaléna Brázdilová

Medzi ľuďmi, ktorí celý svoj život zasvätili umeniu, pamiatkam a kultúre vôbec, patrí aj naša bývalá kolegyňa Magdaléna Brázdilová, ktorej pekné životné jubileum si v týchto dňoch spoločne pripomíname. Rodáčka z Banskej Bystrice (vtedy pod menom M. Johanidesová) začala svoju profesionálnu dráhu historičky výtvarného umenia v roku 1969 na Mestskej správe pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Bratislave. Hneď od začiatku sa výrazne podieľala na formovaní profilu tejto pamiatkovej inštitúcie, na vypracovaní základných materiálov o pamiatkovom fonde mesta a komplexnej koncepcii obnovy historického jadra a mestskej pamiatkovej rezervácie. Vo funkcii vedúcej odboru pamiatkovej starostlivosti a výskumu postupne prehlbovala poznanie o pamiatkových objektoch. Venovala sa najmä obdobiu druhej polovice 19. a začiatku 20. storočia. Objasnila prúdy, ktoré inklinovali k polohám historizujúcich slohov a vykonávala ich dokumentovanie na pamiatkových objektoch mesta. Vypracovala prvý konkrétny návrh na zapísanie týchto objektov do štátneho zoznamu nehnuteľných kultúrnych pamiatok, ktorý publikovala v odbornom časopise *Pamiatky a príroda* (1975) a v profilovej publikácii *Dejiny Bratislavy* (1982). Čoraz častejšie sa dostávala do kontaktu aj s reštaurátorskou profesiou a reštaurátorskými výskumami. Medzi najvýznamnejšie práce tohto obdobia patrí jej publikácia *Stavebný vývoj devínskeho kostola* (1974), v ktorom zosumarizovala výsledky dlhodobého umeleckohistoric-

kého výskumu tejto pamiatky. Získané skúsenosti zúročila v Ústredí umeleckých remesiel, kam nastúpila v roku 1978 ako výkonná historička výtvarného umenia. Založila a sformovala útvar reštaurovania, do ktorého bola delimitovaná aj reštaurátorská činnosť zo Slovenského ústavu pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody. Najskôr pracovala pri príprave a výskume reštaurovaných pamiatok, neskôr sa stala vedúcou celého reštaurátorského úseku.

Zmena organizácie pamiatkovej starostlivosti v roku 1981 priniesla zmenu aj do života M. Brázdilovej. Bohaté znalosti a profesionálna rutina ju predurčili na pozíciu vedúcej oddelenia výskumu a metodiky v novovzniknutých Štátnych reštaurátorských ateliéroch, a neskôr na funkciu vedúcej Oblastného reštaurátorského ateliéru Bratislava. Tu prežila najplodnejšie obdobie svojej kariéry zasvätenej záchrane a reštaurovaniu kultúrnych pamiatok. Spracovala takmer sto umeleckohistorických výskumov k návrhom na reštaurovanie, najmä kamennej figurálnej plastiky a kamenných článkov v architektúre, drevenej polychrómovej plastiky a tabuľovej ikonopisnej maľby. Z tých najvzácnejších spomeňme aspoň ikonostas z Mírole, drevené plastiky Panny Márie a sv. Jána z Lipian, gotickú plastikú Madony s dieťaťom zo Senohradu, gotickú Pietu zo zbierok SNM Bratislava a mnohé ďalšie. Svoje umenovedné závery pravidelne publikovala v odborných časopisoch a zborníkoch, autorsky i organizačne sa podieľala na tvorbe revue pre teóriu a prax reštaurovania *Renovatio*.

Posledné roky jej tridsaťročnej praxe boli relatívne pokojnejšie, oslobodené od nevyhnutných povinností spojených s vedúcou funkciou. Po zlúčení Štátnych reštaurátorských ateliérov s Pamiatkovým ústavom v roku 1994 prešla pracovať ako odborný pracovník-špecialista do Archívu Pamiatkového ústavu, kde sa venovala metodike spracovania a inventarizovania reštaurátorských dokumentácií. Meno M. Brázdilovej je nerozlučne späté s činnosťou Odborno-metodickej komisie, no najmä Reštaurátorskej komisie, ktorej tajomníčkou je aj v súčasnosti. Jednou z jej posledných prác bol projekt seminára K problémom hodnotiacich kritérií reštau-

rátorských prác, ktorý sa uskutočnil v roku 1999 v rámci veľtrhu *Nostalgia Expo*.

Odchod do dôchodku v tom istom roku neznamenal pre M. Brázdilovú zaslúžený odpočinok, naopak, naďalej sa aktívne podieľa na úlohách v oblasti záchrany pamiatkového fondu na Slovensku. Pokračuje aj v umeleckohistorických výskumoch a spracovávaní návrhov na reštaurovanie pamiatok, napr. nástenných malieb v Kostole sv. Matúša v Zolnej, bočných oltárov z Kostola Nanebovzatia Panny Márie v Ľubici, kamenných stĺpov v Novom Meste nad Váhom, stĺpa sv. Antona Paduánskeho v obci Báč, stĺpa sv. Floriána v Bratislave, secesného kamenného mosta v Kráľovej pri Senci, kamenných článkov a štukovej výzdoby Sally tereny vrátane nástenného obrazu s výjavom Paridovho súdu v Pálfiho paláci na Zámockej 47 v Bratislave, hlavného oltára r. k. kostola v Dobrej Nive, bočného oltára Piety a sv. Anny vo františkánskom kostole v Bratislave a mnohých ďalších.

Suchý výpočet kariérnych zlomov a úspechov nepostihuje úplne celú osobnosť Magdalény Brázdilovej. Nevidno za nimi všetku tú námahu, energiu a odriekanie, všetky tie ťažkosti a problémy, s ktorými sa musela boriť aj v osobnom živote. Nikdy ju však nezlomili, vždy dokázala v sebe nájsť silu, aby vydržala nielen sama, ale aby za sebou potiahla aj ďalších ľudí zo svojho okolia. Priala by som každému začínajúcemu pracovníkovi, aby mal pri sebe osobnosť, ktorá ho dokáže zasvätiť do tajov takej náročnej profesie, akou je ochrana pamiatok. Odchodom pani Brázdilovej do dôchodku odišla z môjho života „chodiaca encyklopédia“, žena s úžasnou pamäťou a nemalými skúsenosťami. Prišla však priateľka Magda, ktorá je stále prítomná a vždy ochotná poradiť v odborných veciach, či len tak pomôcť dobrou radou v každodenných osobných trápeniach.

Milej Magdaléne želáme najmä pevné zdravie, šťastie, pokoj a rodinnú pohodu, aby jej život priniesol ešte veľa radosti, potešenia, úspechov i nových objavov.

Martina Orosová
Archív PÚ SR Bratislava

Výročie Normy Urbanovej

Nedávno oslávila svoje životné jubileum ďalšia z dlhoročných pracovníčok predchodcov Pamiatkového úradu SR v Bratislave, ktorá tu pracovala až do roku 2000.

PhDr. Norma Urbanová, rodená Morvayová a neskoršie Gejdošová, absolvovala Filozofickú fakultu Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach v roku 1966, keď začala pracovať ako odborný pracovník metodiky obnovy pamiatkových objektov v Krajskom ústave pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Prešove. Od roku 1970 do roku 1977 pôsobila ako odborná asistentka pre disciplínu dejiny umenia a tajomníčka Katedry výtvarnej výchovy na Filozofickej fakulte UPJŠ v Prešove, kde na Katedre všeobecných dejín v roku 1975 obhájila dizertačnú prácu a zložila rigorózne skúšky z dejín umenia a všeobecných dejín. V tej dobe pôsobila aj v regionálnych a celoslovenských výtvarných komisiách pri SFVÚ. Po zriadení Projektového ústavu kultúry (PÚK), jeho strediska v Prešove, začala tu pracovať po roku 1977 ako vedúca odborná pracovníčka v skupine pamiatkového výskumu. V roku 1986 zamenila pracovisko v Prešove za bratislavské stredisko PÚK, kde

pracovala ako vedúca ateliéru pamiatkového výskumu až do roku 1991. Potom do roku 1992 pokračovala na výskumoch pre kultúrne pamiatky v profesijnom združení pre pamiatkový výskum, v ktorom spracovávala pamiatkové výskumy pre objekty a sídla ako podklady pre obnovu pamiatok a pre územné plány. Najvýznamnejšími výskumami z tejto doby sú okrem kaštieľov (Hertník, Kecerovce, Brezovica) aj objekty meštianskej architektúry v mestách Prešov, Levoča, Košice, Spišská Sobota. Výsledkom dlhoročnej odbornej práce PhDr. Normy Urbanovej je viac ako 130 výskumov jednotlivých kultúrnych pamiatok od meštianskych domov, kanónií i celých blokov historickej zástavby či opevnení v pamiatkových rezerváciách Bardejov, Košice, Levoča, Prešov, Spišská Kapitula či Trenčín po kaštiele, kúrie, kostoly a iné pamiatky vo vybraných obciach najmä v oblasti východného Slovenska. K tejto činnosti patria aj kultúrno-historické prieskumy spracovávané v rôznych odborných kolektívoch pre územné celky Bratislava, Banská Štiavnica, Gelnica, Hlohovec, Považská Bystrica, Trenčín, výskum Karpatského regiónu pre participatívny projekt UNESCO, ale aj výskum pamiatkových hodnôt pre zápis PR Bardejov a židovského suburbia do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. Súčasťou odbornej činnosti je aj množstvo článkov, štúdií, prednášok či recenzií a posudkov. Je spoluautorkou Súpisu výskumných prác realizovaných PÚK Bratislava v rokoch 1975 – 1989. Široké spektrum poznatkov získaných najmä výskumami tvorí súčasť publikácií o pamiatkových rezerváciách Prešov a Košice, ktoré vyšli v Tatrane Bratislava v roku 1986 a 1992. K tomu patrí aj publikácia o bazilike Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne z vydavateľstva Pallas v roku 1991, kde vyšla aj prvá kniha PhDr. Normy Urbanovej o výtvarníkovi Jozefovi Bendíkovi v tom istom vydavateľstve z roku 1976.

Oblasť výskumov kultúrnych pamia-

tok a pamiatkových území neopustila ani po odchode do dôchodku a dodnes spracovávala výskumy s návrhmi obnovy pre národné kultúrne pamiatky – kaštiele v Čečejevciach, Pečovskej Novej Vsi, Trávnici, kúriu v Betlanovciach, r. k. kostol v Žalobíne, pre vybrané meštianske domy v Gelnici, Košiciach, Levoči, Prešove i Spišskom Podhradí. K tomu patrí aj bývalá Ortopedická klinika na Hlbokej ulici v Bratislave a spolupráca pri výskume nádvorí na hrade Červený Kameň. Oblasť výskumov pre sídelné celky reprezentujú v kolektíve spracované Návrhy zásad ochrany pamiatkových rezervácií v Spišskej Kapitule a Banskej Bystrici. Aj túto etapu odbornej činnosti dokumentujú mnohé štúdie a články v odborných časopisoch, prednášky na celoslovenských odborných podujatiach, ale aj recenzie a posudky, najmä oponentské pre FA STU v Bratislave. V roku 2003 sa ako spoluautorka podieľala na troch častiach o stredovekých mestách a meštianskej architektúre v publikácii *Gotika*, vydanej pri príležitosti rovnomennej výstavy v SNG Bratislava. Svoje pedagogické skúsenosti a odborné znalosti z oblasti kultúrneho dedičstva a kultúrnych pamiatok spojila v kolektíve odborníkov pri spracovávaní študijných materiálov pre účely e-learning kurzu *Kultúrne dedičstvo ako študijného projektu pre učiteľov základných a stredných škôl SR z fondov Európskej únie*. Svojou odbornou prácou prispieva doteraz k rozšíreniu poznania základnej hmotnej časti kultúrneho dedičstva v jeho umeleckohistorických a historicko-architektonických diel i historických miest a obcí spolu s ich významom v rámci Slovenska i v európskom kontexte.

Milá Norma, prajeme Ti pevné zdravie, dostatok síl pre splnenie všetkých osobných či profesijných plánov a ako znalejší latinčiny Q.B.F.D.E.I.

*Ludmila Husovská
Bratislava*

Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica

Keďže sa zostavovatelia Informátora Archívu PÚ SR v jeho časti O nás už predtým rozhodli v zmysle obsahovej skladby informovať o činnosti jednotlivých krajských pamiatkových úradov, a zrejme niekoľko nielen o nich (však potom by mohlo byť čísiel len 8), uvediem v preambule O nás... Stredoslovákoch, niekoľko stručných viet.

Krajský pamiatkový úrad v Banskej Bystrici pôsobí miestne a vecne v zmysle správneho konania na území Banskobystrického kraja s 13 okresmi. Jeho činnosť je realizovaná s hlavným pracoviskom v Banskej Bystrici, kde pôsobí 18 z 30 pracovníkov, keď ďalší piati sú súčasťou riešenia ochrany pamiatkového fondu v Banskej Štiavnici, jeden v Kremnici a

záväzných stanovísk (747), odborných vyjadrení (336), stanovísk (747), atď. za rok 2007, keď v tomto polroku je ich viac, hľadám permanentne odpoveď. V spytovaní o našej potrebnosti našťastie nie som sám, veď rovnakú odpoveď hľadá aj práve rozpracovaný audit našej činnosti. Hľadanie optimálneho počtu pracovníkov na najnižšom prvom stupni výkonu štátnej správy je pravdepodobne správny tak, ako nám je to nie raz zo strany klientov a vlastníkov národných kultúrnych pamiatok zdôrazňované: ste platení z daní daňových poplatníkov, teda z našich daní. Núdzou našich počtov a následne aj argumentov sa prehľubuje nasledujúcou otázkou: áno (plnenie rozhodnutí či záväzných stanovísk), ale aký a či vôbec bude štátny príspevok na

Banská Bystrica, Župný dom

šiesti v Lučenci. Z uvedených počtov odborných pracovníkov je 22 v štátnej službe a 8 vykonáva práce vo verejnom záujme. 2 383 nehnuteľných kultúrnych pamiatok Banskobystrického kraja je sústredených okrem solitérov v šiestich pamiatkových rezerváciách, 16 pamiatkových zónach a mesto Banská Štiavnica a technické pamiatky je aj na Zozname svetového kultúrneho dedičstva. Vo všeobecných štatistických číslach by sa dalo pokračovať, ale tie sú pomerne ľahko dostupné v podrobných vyhodnoteniach Pamiatkového úradu SR za príslušný hodnotiaci rok.

Na nasledujúcu otázku, či je nás dost (odborných pracovníkov) na počet huteľných aj nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok a počet rozhodnutí (420),

záchrana, udržiavanie a zveľadenie kultúrneho dedičstva? V našich odpovediach je možno syntetizovať stupeň vzdelania, dobu praxe a skúsenosti, a aj najvyšší stupeň kreativity. Pri axióme správneho konania, že existuje vždy ten, ktorého práva sú dotknuté, je takmer isté, že stupeň ujmy je jasne pomenovateľný. Do tohto rozhodovacieho procesu paradoxne pristupuje čím ďalej tým viac predtým nevidaný fenomén ochrannárskej tematiky a praxe. Ochránárom je zodpovednosť a historická pamäť vlastná v protiklade k pamiatkárom (KPÚ). Tí svojimi rozhodnutiami túto pamäť prispôbujú individuálnym a politickým záujmom, miestnym a lokálnym developerom. Táto dnes už viac-menej reálna situácia spôsobuje neveriteľné škody a

O nás

Informátor Archívu Pamiatkového úradu SR

znamená „plíživé“ oslabovanie zákonosti uplatňovanej v štátnej pamiatkovej starostlivosti a následne aj budovanie nedôvery k našim rozhodnutiam. Pamiatkar je prisluhovač, ochranár s podporou permanentného zviditeľňovania, ten, kto je ochotný a schopný znieť konflikt odstránenia, ak treba, jeho cesta vedie priamo do Paríža či Štrasburgu. A verejnosť je samozrejme na ich strane. Pod týmto dlhodobým tlakom, kto z nás pracovníkov krajských pamiatkových úradov a schopných mladých je ten, ktorý neodíde pri prvej vhodnej príležitosti tam, kde nebude obviňovaný a kde nebude musieť niesť zodpovednosť za svoje rozhodnutia, ale naopak trpezlivo dlhodobo budovať svoje odborné portfólio, aby sa zbavil strachu mať povinnosť rozhodnúť? Ved' aj platové zaradenie a odmeňovanie musí vzbudzovať podozrenie, že bez „príplatku“ to nemôžu vykonávať iní ako tí s diagnózou „patologický optimista“. A predsa..., napriek všetkému ochrana pamiatkového fondu v Banskobystrickom kraji je zabezpečená.

Zatiaľ bez vážnejších úskalí sme zvládli zákonnú prípravu a schvaľovanie projektovej dokumentácie pre obnovu pamiatkových objektov z prostriedkov eurofondov v predpokladanej nákladovej výške cez 2 mld. Sk. Medzi týmito akciami záchrany kultúrneho dedičstva je dlhodobo devastovaný kaštieľ Halič, opustený hrad Vigľaš, hrad Slovenská Ľupča, rekonštrukcia námestia SNP vo Zvolene s nálezom kamera zo 14. storočia a ďalšie. Podnet prokurátora (námetka formálnej stránky konania iných subjektov ako KPÚ) snáď ukončí neurotickú atmosféru vo veci hotela v Banskej Štiavnici na mieste bývalého dominikánskeho kláštora. Aj keby sa tak stalo, jeho výstavba po štyroch rokoch schvaľovacieho procesu je už dnes našim otáznikom. Jeho architektúra splnila všetky požiadavky na jeho umiestnenie a obstaný priestor, avšak voľná architektonická tvorba zostala v nepomenovateľnom priestore v uplynulom čase. Možno by situáciu bol zmenil slovenský architekt porovnateľný s invenciou a autoritou architekta Kaplického. Nestalo sa.

A už v prítomnom čase protestujú ochranári proti výstavbe polyfunkčného domu a hotela pri Pamätníku SNP v priestore určenom v zásadách pamiatkovej starostlivosti ako narušenom s možnosťou jeho využitia. Opäť, v čase územného rozhodnutia pri vopred určených kritériách,

pred spracovaním variantných riešení, sme obviňovaní, a vo vytváranom mediálnom priestore sme zas akoby na strane developerov?! Opäť je verejnosti podsúvaný

Banská Bystrica, barbákn

Banská Bystrica, Nám SNP 22

obraz v zrkadle. V uvedených súvislostiach, kde sú tie miesta, okrem našich rozhodnutí a záväzných stanovísk, kde máme deklarovať svoje odborné vedomosti a pripravenosť spolu s invenčnými architektmi

zvládnuť historický priestor, do ktorého bol Pamätník SNP implantovaný a vďaka prof. Kuzmovi sa stal „nedominujúcou“ architektúrou mestskej pamiatkovej rezervácie Banská Bystrica?! Ako viesť dialóg s niekým, kto pozná odpoveď skôr, ako si položí otázku? Ak bude v našom slovenskom svete architekt hodný tohto zadania, o krátky čas zapíšeme objekt do zoznamu pamiatkového fondu SR. Hodnoty pamätníka pri splnení určitých podmienok zo strany KPÚ zostanú určite zachované.

Napriek vyššie uvedenému v krátkom minulom čase sme spolu s inými prežili aj niekoľko málo pamiatkarských radostí, pre ktoré je väčšina z nás pracovníkmi pamiatkového úradu. Uskutočnila sa rekonštrukcia vstupného barbakánu mestského hradu v Banskej Bystrici, takže zostáva dokončiť jeho predpolie a sprístupnenie veže. Pre obyvateľov Banskej Bystrice sme objavili mestský hrad. Z úplnej materiálnej devastácie sme reštaurovaním zachránili sochárske dielo J. Weinhardta z roku 1636 v prevedení reliéfov arkiera na Námestí SNP č. 22 v Banskej Bystrici. Zreštaurovaná bola Zelená sieň v Thurzovom dome s ocenením Fénix MK SR a ceny časopisu Pamiatky a múzeá za rok 2006. Na radnici v Banskej Štiavnici bola objavená Kaplnka sv. Anny, premiestnením sme zachránili „Kursalón“ v Sklených Tepliciach a v toľkokrát predávanej starej radnici v Banskej Bystrici mesto investuje do reštaurovania interiérov s gotickými nástennými maľbami. Postupným výpočtom obnovovaných kultúrnych pamiatok a detailov vlastne zisťujem, že možno tých pamiatkarských radostí nie je až tak málo.

Na záver mi dovoľte citovať, čo dúfam nie je až tak pravda: *...že, spoločnosť stráca elementárnu citlivosť a čoraz viac rezignuje na stáročia vytvárané hodnoty. Že sa spirituálny priestor čoraz viac vyprázdňuje a namiesto skutočnej demokracie máme mediokraciu, vládu virtuálnych právd a poloprávd. Zrkadlo diktuje, čo si máme myslieť! Neviditeľné práce prášky rozožierajú zvyšky našej sebareflexie...**

PhDr. Miroslav Sura
KPÚ Banská Bystrica

* Citát z rozhovoru s Kamilom Peterajom, denník Pravda, dňa 2. 6. 2008.

Vyhodnotenie činnosti Odborno-metodickej komisie Pamiatkového úradu SR za rok 2007

V roku 2007 sa Odborno-metodická komisia (OMK) zišla na 11 zasadnutiach, na ktorých bolo odborné posúdených 88 pamiatkových výskumov. V rámci interných materiálov bolo posúdených a následne prerokovaných 17 Návrhov zásad ochrany, obnovy a prezentácie hodnôt pamiatkového územia. Súčasťou prerokovaných interných materiálov bolo aj Vyhodnotenie ukončených akcií obnovy nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok za rok 2007. Ďalej bolo, na základe hodnotení odbornej praxe jednotlivých žiadateľov, vydaných šesť kladných posudkov k udeleniu osvedčení o osobitnej odbornej spôsobilosti na výkon pamiatkového výskumu (3 v odbore archeológia a 3 v odbore umeleckohistorického a architektonicko-historického výskumu). Okrem pravidelných zasadnutí sa komisia zišla dvakrát na mimoriadnych rokovaníach, na ktorých boli riešené odborné-metodické otázky zámeru výstavby objektu Diplomat Park na Mudroňovej ulici v Bratislave a zámeru výstavby penziónu s reštauráciou na nároží ulíc Kláštorská a Františkánov v mestskej pamiatkovej rezervácii Bardejov.

Architektonicko-historické, umeleckohistorické a urbanisticko-historické výskumy:

1. **Strážske**, fara, architektonicko-historický výskum fasád, spracovateľ: PhDr. J. Čechová.
2. **Banská Štiavnica**, meštiansky dom na Akademickej ul. č. 14, architektonicko-historický výskum, spracovateľ: PhDr. M. Kvasnicová, PhD.
3. **Spíšské Podhradie**, meštiansky dom na Pálešovom nám. č. 10, architektonicko-historický výskum, spracovateľ: PhDr. N. Urbanová.
4. **Trnava**, Kostol sv. Mikuláša, umeleckohistorický a architektonicko-historický výskum 1. a 2. etapa, spracovateľ: Ing. arch. J. Žuffová, CSc.
5. **Považské Podhradie**, kaštieľ, architektonicko-historický výskum 1. etapa, spracovateľ: Mgr. M. Šimkovic.
6. **Pezinok**, zámok severné krídlo, architektonicko-historický výskum, spracovateľ: Ing. arch. I. Gojdič.
7. **Trenčín**, mestské opevnenie, južná časť hradobného múru, architektonicko-historický výskum, spracovateľ: Ing. arch. M. Bóna.
8. **Považská Bystrica**, Kostol Navštívenia Panny Márie, umeleckohistorický a architektonicko-historický výskum 2. etapa, spracovateľka: Mgr. S. Paulusová.
9. **Trnava**, Kapitulská 1, architektonicko-historický výskum fasády, spracovateľ: Mgr. P. Horanský.
10. **Skalica**, meštiansky dom – stará radnica, umeleckohistorický a architektonicko-historický výskum, spracovateľ: Mgr. E. Sabadošová, Mgr. M. Havlík.
11. **Banská Štiavnica**, meštiansky dom na ul. A. Kmeť'a 18, architektonicko-historický výskum interiérov, spracovateľ: Mgr. M. Šimkovic.
12. **Brezno**, roľnícko-remeselnícky dom na Rázusovej ul. 20, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum, spracovateľ: Mgr. E. Fillová.
13. **Kežmarok**, meštiansky dom č. 25 na Starom trhu, umeleckohistorický a architektonicko-historický výskum, spracovateľ: Mgr. L. Kürthy, Mgr. B. Glocková.
14. **Turčianske Teplice**, kúpeľný dom (Liečebný dom Malá Fatra, Liečebný dom Kollár a Modrý kúpeľ), architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum, spracovateľ: Mgr. L. Kürthy, Mgr. B. Glocková.
15. **Hurbanovo**, kaštieľ Fesztyovcov, architektonicko-historický výskum, spracovateľ: Ing. arch. I. Gojdič.
16. **Slatvina**, Kostol Nanebovzatia Panny Márie, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum, spracovateľ: Ing. arch. I. Gojdič a kol.
17. **Stará Ľubovňa**, Kaplnka sv. Michala archanjela na hrade Stará Ľubovňa, architektonicko-historický výskum fasád, spracovateľ: Ing. arch. I. Gojdič, Mgr. M. Timková.
18. **Stará Ľubovňa**, meštiansky dom č. 21 na Námestí sv. Mikuláša, architektonicko-historický výskum, spracovateľ: Ing. arch. I. Gojdič, Mgr. M. Timková.
19. **Bíňa**, Rotunda dvanástich apoštolov, architektonicko-historický výskum fasády, spracovateľ: Mgr. E. Sabadošová, Mgr. M. Havlík.
20. **Bratislava**, meštiansky dom na Prepoštskej ul. č. 3, architektonicko-historický výskum, spracovateľ: Mgr. E. Sabadošová, Mgr. M. Havlík.

21. **Bratislava**, budova Slovenského národného múzea, architektonicko-historický výskum, spracovateľ: Ing. arch. M. Janovská.
22. **Budatín**, hospodárske krídlo hradu, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum, spracovateľ: Mgr. M. Šimkovic.
23. **Turňa nad Bodvou**, Kostol Nanebovzatia Panny Márie, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum 1. etapa, spracovateľ: dr. Ing. arch. J. Krcho, PhD.
24. **Košice**, mestský palác, časť hospodárska budova, Hlavná ul. 72, doplnujúci architektonicko-historický výskum, spracovateľ: PhDr. N. Urbanová.
25. **Dubnica nad Váhom**, bytový dom, Pod kaštieľom č. 949/49, umeleckohistorický, architektonicko-historický a archívny výskum, spracovatelia: PhDr. Z. Zvarová, Mgr. P. Horanský, PhDr. N. Urbanová.
26. **Svätý Jur**, meštiansky dom na Prostrednej ul. 160, architektonicko-historický výskum, spracovateľ: Mgr. M. Havlík.
27. **Bratislava**, Kaplnka sv. Anny Samotretej, katedrála sv. Martina, architektonicko-historický a umelecko-historický výskum fasád, spracovateľ: Mgr. E. Sabadošová.
28. **Bratislava**, bočná Kaplnka sv. Jána Alžmunika, Katedrála sv. Martina, architektonicko-historický výskum fasád, spracovateľ Mgr. E. Sabadošová.
29. **Šaľa**, kaštieľ, architektonicko-historický výskum dvorových fasád, spracovateľ: Mgr. E. Sabadošová, Mgr. M. Havlík.
30. **Banská Štiavnica**, dom č. 5 na Dolnej ulici, architektonicko-historický výskum, spracovatelia: Mgr. L. Kürthy, Mgr. B. Glocková.
31. **Štítnik**, dom č. 167 na Nám. 1. mája, architektonicko-historický výskum fasád, spracovatelia: Mgr. L. Kürthy, Mgr. B. Glocková.
32. **Košice**, meštiansky dom na Mäsiarskej ul. 14, pamiatkový výskum, spracovateľ: Ing. arch. J. Krcho – dopracovaný výskum z 13. 12. 2006.
33. **Košice**, meštiansky dom na Mäsiarskej ul. 16, pamiatkový výskum, spracovateľ: Ing. arch. J. Krcho – dopracovaný výskum z 13. 12. 2006.
34. **Holíč**, bytový dom na Nám. sv. Martina č. 2 – 3, umeleckohistorický výskum fasád, spracovatelia: PhDr. Z. Zvarová, Mgr. P. Horanský.
35. **Doľany**, mestská veža, architektonicko-historický výskum fasád, spracovatelia: Ing. arch. Mgr. Andrej Botek, Mgr. Elena Sabadošová.
36. **Košice**, kláštor dominikánov, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum, spracovatelia: Ing. arch. I. Gojdič, Mgr. S. Paulusová, Akad. arch. J. Duchoň.
37. **Košeca**, brána bývalého cintorína, umeleckohistorický výskum, spracovateľ: Mgr. M. Šimkovic.
38. **Stará Ľubovňa**, meštiansky dom na Nám. sv. Mikuláša č. 27, architektonicko-historický výskum, spracovatelia: Ing. arch. I. Gojdič, Mgr. M. Timková.
39. **Kežmarok**, meštiansky dom na Hviezdoslavovej ul. č. 7, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum, spracovatelia: Ing. arch. I. Gojdič, Mgr. S. Paulusová, Mgr. M. Timková.
40. **Socovce**, Kostol Narodenia Panny Márie, umeleckohistorický výskum, spracovatelia: Mgr. L. Kürthy, Mgr. B. Glocková.
41. **Bratislava**, domy č. 22 – 26 na Michalskej ul., architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum, spracovateľ: Doc. PhDr. Zuzana Ševčíková.
42. **Prešov**, meštiansky dom na Hlavnej ul. č. 129, architektonicko-historický výskum, spracovateľ: PhDr. N. Urbanová.
43. **Bratislava**, záhrada Kochovho sanatória, umeleckohistorický výskum architektonických prvkov, spracovateľ: PhDr. Z. Zvarová, PhDr. V. Obuchová.
44. **Stará Ľubovňa**, hrad, západný a východný palác, architektonicko-historický výskum, spracovatelia: Ing. arch. I. Gojdič, Mgr. M. Timková, Mgr. K. Zvedelová.
45. **Oponice**, Apponyiovský kaštieľ, architektonicko-historický výskum, spracovatelia: Mgr. M. Havlík, Mgr. E. Sabadošová.
46. **Levoča**, meštiansky dom na Nám. Majstra Pavla č. 19, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum, spracovatelia: PhDr. N. Urbanová.
47. **Kláštor pod Znievom**, Kostol Blahoslavenej Panny Márie s areálom bývalého premonštrátskeho kláštora, architektonicko-historický výskum, spracovatelia: Mgr. L. Kürthy, Mgr. B. Glocková.
48. **Bratislava**, Zámočnicka ul. č. 3, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum, spracovateľka: doc. PhDr. Z. Ševčíková.
49. **Trnava**, dom na Hviezdoslavovej ul. č. 6, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum 2. etapa, spracovateľka: Ing. arch. J. Žuffová, CSc.
50. **Trnava**, dom na Trojičnom nám. č. 5, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum 2. etapa, spracovateľka: Ing. arch. J. Žuffová, CSc.
51. **Dvory nad Žitavou**, Kostol sv. Vojtecha, exteriér, architektonicko-historický a archívny výskum, spracovatelia: PhDr. Z. Zvarová, Mgr. P. Horanský, PhDr. M. Kadlečíková.
52. **Veličná**, kaštieľ (č. ÚZPF 257/0), čiastkový architektonicko-historický výskum dvoch hlavných fasád, spracovateľ: Mgr. M. Šimkovic.
53. **Bratislava – Devín**, meštiansky dom na Hutníckej ul. č. 36, architektonicko-historický výskum, spracovateľka: PhDr. N. Urbanová.
54. **Prešov**, Caraffova väznica, architektonicko-historický výskum (doplnkový), spracovateľka: PhDr. D. Petránská.
55. **Košice**, meštiansky dom na Kováčskej ul. č. 6, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum, spracovatelia: Mgr. L. Kürthy, Mgr. B. Glocková.
56. **Košice**, meštiansky dom na Mäsiarskej ul. č. 26, architektonicko-historický výskum krovu, spracovatelia: Ing. arch. I. Gojdič, Mgr. M. Timková, akad. arch. J. Duchoň.
57. **Brodzany**, letohrádok Babylon, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum, spracovateľ: Mgr. M. Šimkovic.
58. **Beckov**, hrad, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum, spracovateľ: Ing. arch. M. Bóna.
59. **Levoča**, meštiansky dom na Kláštorskej ul. č. 33, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum, spracovateľka: PhDr. N. Urbanová.
60. **Levice**, stredný a horný hrad, architektonicko-historický výskum, spracovateľ: Ing. arch. I. Gojdič.
61. **Stará Ľubovňa**, bývalý soľný úrad, architektonicko-historický výskum, spracovateľ: Ing. arch. I. Gojdič.
62. **Divín**, kaštieľ, architektonicko-historický výskum, spracovateľ: Mgr. M. Šimkovic.
63. **Sokolce**, kostol reformovanej kresťanskej cirkvi, architektonicko-historický výskum, spracovatelia: Mgr. E. Sabadošová, Mgr. M. Havlík.
64. **Bratislava**, meštiansky dom na Panskej ul. č. 18, architektonicko-historický výskum, spracovatelia: Mgr. E. Sabadošová, Mgr. M. Havlík.
65. **Ilava**, pivovar, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum fasád, spracovatelia: PhDr. Z. Zvarová, Mgr. P.

- Horanský, PhDr. N. Urbanová.
66. **Košice**, meštiansky dom na Hlavnej ul. č. 85, architektonicko-historický výskum, spracovatelia: Mgr. B. Glocková, Mgr. L. Kürthy.
67. **Bratislava**, obradný dom ŽNO, Žižkova ul. č. 36, architektonicko-historický výskum, spracovateľka: PhDr. M. Kvasnicová, PhD.
68. **Bratislava**, meštiansky dom na Prepoštskej ul. č. 12, architektonicko-historický výskum interiéru, spracovatelia: PhDr. I. Štassel, Mgr. E. Sabadošová.
69. **Prievidza**, Kostol sv. Bartolomeja, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum, spracovatelia: Mgr. E. Sabadošová, Mgr. M. Havlík.
70. **Nitra**, polyfunkčný dom na Štefánikovej ul. č. 35, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum, spracovatelia: PhDr. Z. Zvarová, Mgr. P. Horanský.
71. **Bohunice**, kaštieľ, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum, spracovatelia: PhDr. Z. Zvarová, Mgr. P. Horanský.
72. **Topoľčianky**, kaštieľ, architektonicko-historický výskum 1. etapa, spracovateľ: Mgr. M. Šimkovic.
73. **Krajné**, kostol, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum, spracovatelia: Mgr. S. Paulusová, Mgr. M. Kalinová.
74. **Prešov**, meštiansky dom na Hlavnej ul. č. 97, architektonicko-historický výskum, spracovatelia: Ing. arch. I. Gojdič, Mgr. M. Timková, Mgr. R. Danák.
75. **Kluknava**, kaštieľ, aktualizácia návrhu na obnovu architektonicko-historického výskumu, spracovateľka: PhDr. N. Urbanová.
76. **Trenčín**, Kostol Narodenia Panny Márie, čiastkový umeleckohistorický výskum (interiér - západná stena lode), spracovateľ: Ing. arch. M. Bóna.
77. **Tomášov**, kaštieľ, architektonicko-historický a umeleckohistorický výskum, spracovatelia: Mgr. M. Havlík, Mgr. E. Sabadošová.
78. **Modra**, meštiansky dom na Dukelskej ul. č. 4, architektonicko-historický výskum, spracovatelia: Ing. arch. I. Gojdič, Mgr. R. Danák, Mgr. K. Zvedelová.
79. **Zemplínske Jastrabie**, reformovaný kostol, umeleckohistorický a architektonicko-historický výskum fasád, spracovateľ: Mgr. M. Šimkovic.
80. **Senné**, kaštieľ, architektonicko-historický výskum, spracovatelia: Mgr. B. Glocková, Mgr. L. Kürthy.
81. **Kláštor pod Znievom**, rímskokatolícka fara, architektonicko-historický výskum, spracovatelia: Ing. arch. I. Gojdič, Mgr. K. Zvedelová.
82. **Skalka nad Váhom**, rehoľný dom jezuitov – bývalý benediktínsky kláštor, čiastkový architektonicko-historický výskum, spracovateľka: Mgr. S. Paulusová.
83. **Komárno**, hotel (č. ÚZPF 2167/0), Dunajské nábrežie č. 16, architektonicko-historický výskum, spracovateľka: PhDr. M. Kvasnicová, PhD.
84. **Považská Bystrica**, kalvária, architektonicko-historický a archívny výskum, spracovateľka: PhDr. Z. Zvarová.
85. **Veľké Uherce**, kaštieľ, doplnkový architektonicko-historický výskum fasád, spracovateľ: Ing. arch. M. Bóna, Ing. M. Matejka, Mgr. M. Šimkovic.
86. **Solčany**, kaštieľ - dom služobníctva, múr ozdobný a hospodárska budova, architektonicko-historický výskum, spracovatelia: Mgr. E. Sabadošová, Mgr. M. Havlík.
87. **Košice**, mestské opevnenie, urbanisticko-historický výskum, spracovateľka: PhDr. N. Urbanová.
88. **Bratislava**, obchodný dom Dunaj, Nám. SNP č. 36, architektonicko-historický výskum, spracovateľka: PhDr. Z. Zvarová.

Zásady ochrany, obnovy a prezentácie hodnôt pamiatkového územia:

1. **Bardejov** – pamiatková rezervácia
2. **Prešov** – pamiatková rezervácia
3. **Levoča** – pamiatková rezervácia
4. **Sobotište** – pamiatková zóna
5. **Sebechleby** – pamiatková rezervácia
6. **Markušovce** – pamiatková zóna
7. **Tatranská Lomnica** – pamiatková zóna
8. **Osturňa** – pamiatková rezervácia
9. **Spišská Nová Ves** – pamiatková zóna
10. **Rožňava** – pamiatková zóna
11. **Zlaté Moravce** – pamiatková zóna
12. **Banská Hodruša** – pamiatková zóna
13. **Lúčka** – pamiatková zóna
14. **Brhlovce** – pamiatková rezervácia LA
15. **Beckov** – pamiatková zóna
16. **Bratislava** – MPR
17. **Bratislava** – CMO

Veronika Kapišinská
tajomníčka OMK

Kópie dokumentov z KÖH a MOL v Budapešti v Archíve PÚ SR

Signatúra	Obec	Názov pamiatky	Dokumentácia	Autor	Vznik	Orig.
V 10353	Bačka	Kaštieľ Szerdahelyi	pôdorys, pohľad, návrh		18st	MOL
V 10132	Bačka	kúria	pôdorys, pohľady		18st	MOL
V 10326	Bánovce nad Bebravou	hrad	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10319	Banská Bystrica-Kráľová	kaštieľ	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10487	Banská Bystrica-Kráľová	kaštieľ	pôdorys, pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10613	Banská Bystrica-Kráľová	kaštieľ	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10614	Banská Bystrica-Radvaň	kostol, r. k. P. M. Narodenie	pôdorys, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10615	Banská Bystrica-Radvaň	kostol, r. k. P. M. Narodenie	pastofórium	Könyöki	19st	KÖH
V 10616	Banská Bystrica-Radvaň	kostol, r. k. P. M. Narodenie	detaily interiéru	Könyöki	19st	KÖH
V 10617	Banská Bystrica-Radvaň	kostol, r. k. P. M. Narodenie	detaily interiéru	Könyöki	19st	KÖH
V 10619	Banská Štiavnica	hrad mestský - Starý zámok	náhrobníky	Könyöki	19st	KÖH
V 10618	Banská Štiavnica	kostol, r. k. P. M. Snežná	pôdorys, rez, portál	Könyöki	19st	KÖH
V 10620	Banská Štiavnica	kostol	krstiteľnica	Könyöki	19st	KÖH
V 10405	Banská Štiavnica	mlyn	pôdorys, rez	Pirker	1790	MOL
V 10930	Bardejov	kostol, r. k. sv. Egídius	organ, kresba			MTA
V 10447	Bardejov-Bardejovské Kúpele	kúpele	situáčny plán budov, pôdorys		1795	MOL
V 10357	Bardejov-Bardejovské Kúpele	obec, kaplnka	situácia, pôdorys, rez, pohľad	Lechner	1817	MOL
V 10382	Bátovce	most	pohľad, návrh	Ritter	1786	MOL
V 10891	Beckov	hrad	pohľady, pôdorys, detaily	Konyoki	19st	KÖH
V 10943	Betlanovce	kaštieľ	pôdorys, pohľad, rez	Sztehlo	1901	KÖH
V 10944	Betlanovce	kaštieľ	dvere, okno	Sztehlo	1901	KÖH
V 10409	Blatné	most	pohľad, návrh	Machenhomm	1787	MOL
V 10494	Blatnica	hrad	pôdorys, pohľad, text	Könyöki	1887	KÖH
V 10890	Bojnice	hrad	pohľady, portál	Könyöki	19st	KÖH
V 10887	Borinka	hrad Pajštún	pôdorys, pohľad, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10327	Bošany	hrad	pôdorys, pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10551	Bratislava	hrad	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10552	Bratislava	hrad	situácia, detaily rebier	Könyöki	19st	KÖH
V 10641	Bratislava	kostol, r. k. sv. Martin	pôdorys, rez	Könyöki	19st	KÖH
V 10642	Bratislava	kostol, r. k. sv. Martin	krstiteľnica, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10647	Bratislava	kostol	hlavice	Könyöki	19st	KÖH
V 10542	Bratislava - Devín	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10543	Bratislava - Devín	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10545	Bratislava - Devín	hrad	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10544	Bratislava - Devín	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10637	Bratislava, Františkánske nám. 2	kostol, r. k. P. M. Zvestovanie	pôdorys, rezy	Könyöki	19st	KÖH
V 10638	Bratislava, Františkánske nám. 2	kostol, r. k. P. M. Zvestovanie	portál	Könyöki	19st	KÖH
V 10639	Bratislava, Františkánske nám. 2	kostol, r. k. P. M. Zvestovanie	stĺpy, konzoly	Könyöki	19st	KÖH
V 10500	Bratislava, Hlavné nám. 1	radnica	skriňa dverová	Könyöki	19st	KÖH
V 10501	Bratislava, Hlavné nám. 1	radnica	skriňa dverová, kovanie	Könyöki	19st	KÖH
V 10502	Bratislava, Hlavné nám. 1	radnica	pôdorys 1. a 2. posch.	Könyöki	19st	KÖH
V 10503	Bratislava, Hlavné nám. 1	radnica	kazetový strop, detail	Könyöki	19st	KÖH
V 10504	Bratislava, Hlavné nám. 1	radnica	arkády	Könyöki	19st	KÖH
V 10521	Bratislava, Hlavné nám. 1	radnica	vstupná brána, okná, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10635	Bratislava, Hlavné nám. 1	radnica	kazetový strop siene	Könyöki	19st	KÖH
V 10550	Bratislava, Klariská ul. 3	kostol, r. k. sv. Kríž	pôdorys, detaily, rez	Könyöki	19st	KÖH
V 10636	Bratislava, Klariská ul. 3	kostol, r. k. sv. Kríž	konzoly	Könyöki	19st	KÖH
V 10155	Bratislava, Klariská ul. 5	kláštor klarisie	plán prest., rezopohľad		1755	MOL
V 10156	Bratislava, Klariská ul. 5	kláštor klarisie	plán prest., pôdorys		1755	MOL
V 10157	Bratislava, Klariská ul. 5	kláštor klarisie	plán prest., pôdorys		1755	MOL
V 10158	Bratislava, Klariská ul. 5	kláštor klarisie	plán prest., pôdorys		1755	MOL
V 10159	Bratislava, Klariská ul. 5	kláštor klarisie	plán prest., pôdorys		1755	MOL
V 10160	Bratislava, Klariská ul. 5	kláštor klarisie	plán prest., pôdorys		1755	MOL
V 10161	Bratislava, Klariská ul. 5	kláštor klarisie	plán prest., pôdorys		1755	MOL
V 10643	Bratislava, Michalská ul.	dom meštiansky	portál	Könyöki	19st	KÖH
V 10644	Bratislava, Michalská ul.	dom meštiansky	portál	Könyöki	19st	KÖH
V 10645	Bratislava, Michalská ul.	dom meštiansky	pôdorys, rez, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10640	Bratislava, Michalská ul. 8	kaplnka, r. k. sv. Katarína	pôdorys, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10374	Bratislava, Palackého ul.	sklad obilný Eszterházyho	rez	Hildebrandt	1773	MOL
V 10376	Bratislava, Palackého ul.	sklad obilný Eszterházyho	pôdorys, pohľad	Hildebrandt	1773	MOL
V 10373	Bratislava, Palackého ul.	sklad obilný Eszterházyho	pohľad	Hildebrandt	1773	MOL
V 10525	Bratislava-Pod. Biskupice	kostol, r. k. sv. Mikuláš	pohľad, pôdorys, okná	Könyöki	19st	KÖH

Signatúra	Obec	Názov pamiatky	Dokumentácia	Autor	Vznik	Orig.
V 10526	Bratislava-Pod. Biskupice	kostol, r. k. sv. Mikuláš	pohľad, portál, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10527	Bratislava-Pod. Biskupice	kostol, r. k. sv. Mikuláš	rez, detaily, arch. články	Könyöki	19st	KÖH
V 10634	Bratislava-Pod. Biskupice	kostol, r. k. sv. Mikuláš	portál	Könyöki	19st	KÖH
V 10375	Bratislava, Špitálska ul. 24	palác Aspremontov	situácia			MOL
V 10151	Bratislava, Ventúrska ul. 9	palác Zichyho	rez		1834	MOL
V 10152	Bratislava, Ventúrska ul. 9	palác Zichyho	pôdorys prizemia		1834	MOL
V 10153	Bratislava, Ventúrska ul. 9	palác Zichyho	pôdorys 1.poschodia		1834	MOL
V 10154	Bratislava, Ventúrska ul. 9	palác Zichyho	pôdorys 2.poschodia		1834	MOL
V 10133	Brezovica nad Torysou	kaštieľ	plán kaštieľa		1788	MOL
V 10651	Buková	hrad Ostrý Kameň	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10652	Buková	hrad Ostrý Kameň	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10491	Bzovík	kláštor premonštrátov	pohľady, detaily, text	Könyöki	1889	KÖH
V 10894	Bzovík	kláštor premonštrátov	pohľady, detaily	Könyöki	1889	KÖH
V 10522	Cerová	hrad Korlátko	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10524	Cerová	hrad Korlátko	pohľady	Könyöki	19st	KÖH
V 10529	Čabradský Vrbovok	hrad	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10547	Čabradský Vrbovok	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10546	Čabradský Vrbovok	hrad	pohľady	Könyöki	19st	KÖH
V 10574	Čachtice	kostol, r. k. sv. Ladislav	pôdorys, portál, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10426	Červený Kláštor	kláštor kartuziánov	situačný plán areálu			MOL
V 10388	Červený Kláštor	kláštor kartuziánov	pôdorys celého areálu		1782	MOL
V 10142	Čičov	kaštieľ Zichyho	plán prestavby	Koppányi	1675	MOL
V 10595	Čierny Brod	kostol, r. k. P. M. Narodenie	pôdorys, rez, detail	Könyöki	19st	KÖH
V 10974	Čierny Brod-Hegy	kostol, r. k.	zameranie	Elefánti	1932	KÖH
V 10975	Čierny Brod-Hegy	kostol, r. k.	pôdorys, pohľady, rezy		1939	KÖH
V 10307	Danišovec	kostol, r. k. sv. M. Magdaléna	pôdorys, detaily	Baran, F.	1912	KÖH
V 10569	Diviacka Nová Ves	kostol, r. k. sv. Trojica	pôdorys, portál, dvere	Könyöki	19st	KÖH
V 10490	Divín	hrad	pohľady, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10557	Divín	hrad	pohľady	Könyöki	19st	KÖH
V 10571	Divín	hrad	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10381	Divín	škola	pôdorys, rez pohľad, návrh	Maristsek	1864	MOL
V 10315	Dobrá Voda	hrad	pohľady, pôdorys, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10589	Dobrá Voda	hrad	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10590	Dobrá Voda	hrad	pohľady	Könyöki	19st	KÖH
V 10347	Dolné Lovčice	dom ľudový - kováčska dielňa	pôdorys, situácia		1788	MOL
V 10389	Dolný Kubín-Bysterec	kaštieľ	pôdorys, pohľad	Kosztka	1836	MOL
V 10302	Dravce	kostol, r. k. sv. Alžbeta	pôdorys, pohľad	Miškovský	19st	KÖH
V 10970	Dravce	kostol, r. k. sv. Alžbeta	pôdorys, pohľad	Miškovský	1876	KÖH
V 10442	Eisenstadt	kasárne	pôdorys	Modlhamer		MOL
V 10579	Filákovovo	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10580	Filákovovo	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10633	Filákovovo	hrad	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10401	Galanta	kaštieľ	pôdorys aj záhrady		18st	MOL
V 10436	Galanta	kaštieľ	náčrt pôdorysu		17st	MOL
A 8920	Galanta	kostol, r. k. sv. Štefan	zameranie	Elefánti	1928	KÖH
V 10972	Galanta	kostol, r. k. sv. Štefan	pôdorys, pohľady	Várnai, D.	1939	KÖH
V 10296	Gelnica	kostol, r. k. P. M. Nanebovzatie	pohľad, detaily	Baran, F.	1912	KÖH
V 10938	Gelnica	kostol, r. k. P. M. Nanebovzatie	okenné kružby, detaily	Baran, F.	1912	KÖH
V 10939	Gelnica	kostol, r. k. P. M. Nanebovzatie	sedilie	Baran, F.	1912	KÖH
V 10297	Gelnica	kostol, r. k. P. M. Nanebovzatie	detaily	Krahuljak, J.		KÖH
V 10940	Gelnica	kostol, r. k. P. M. Nanebovzatie	pastofórium, pohľad, detaily	Krahuljak, J.		KÖH
V 10941	Gelnica	kostol, r. k. P. M. Nanebovzatie	detail kovových dverí z pastofória	Lux, K.	1918	KÖH
V 10530	Halič	kaštieľ	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10531	Halič	kaštieľ	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10520	Haluzice	kostol	pôdorys, pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10356	Herľany	dom kúpeľný	pohľad, rez terénny		18st	MOL
V 10358	Herľany	dom ľudový - kováčska dielňa	pôdorys, pohľady	Lieb	1775	MOL
V 10427	Herľany	kúpele	situačný plán		1800	MOL
V 10360	Herľany	kúpele	situácia, terénne rezy		1878	MOL
V 10355	Herľany	kúpele - gejzír	pôdorys, rez terénny		1787	MOL
V 10318	Hliník nad Hronom	kostol, r. k. sv. Martin	pôdorys, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10573	Hliník nad Hronom	kostol, r. k. sv. Martin	pôdorys, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10586	Hlohovec	kostol, r. k. sv. Michal	pôdorys, rez, portál, detail	Könyöki	19st	KÖH
V 10587	Hlohovec	kostol, r. k. sv. Michal	pohľad, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10588	Hlohovec	kostol, r. k. sv. Michal	portál	Könyöki	19st	KÖH

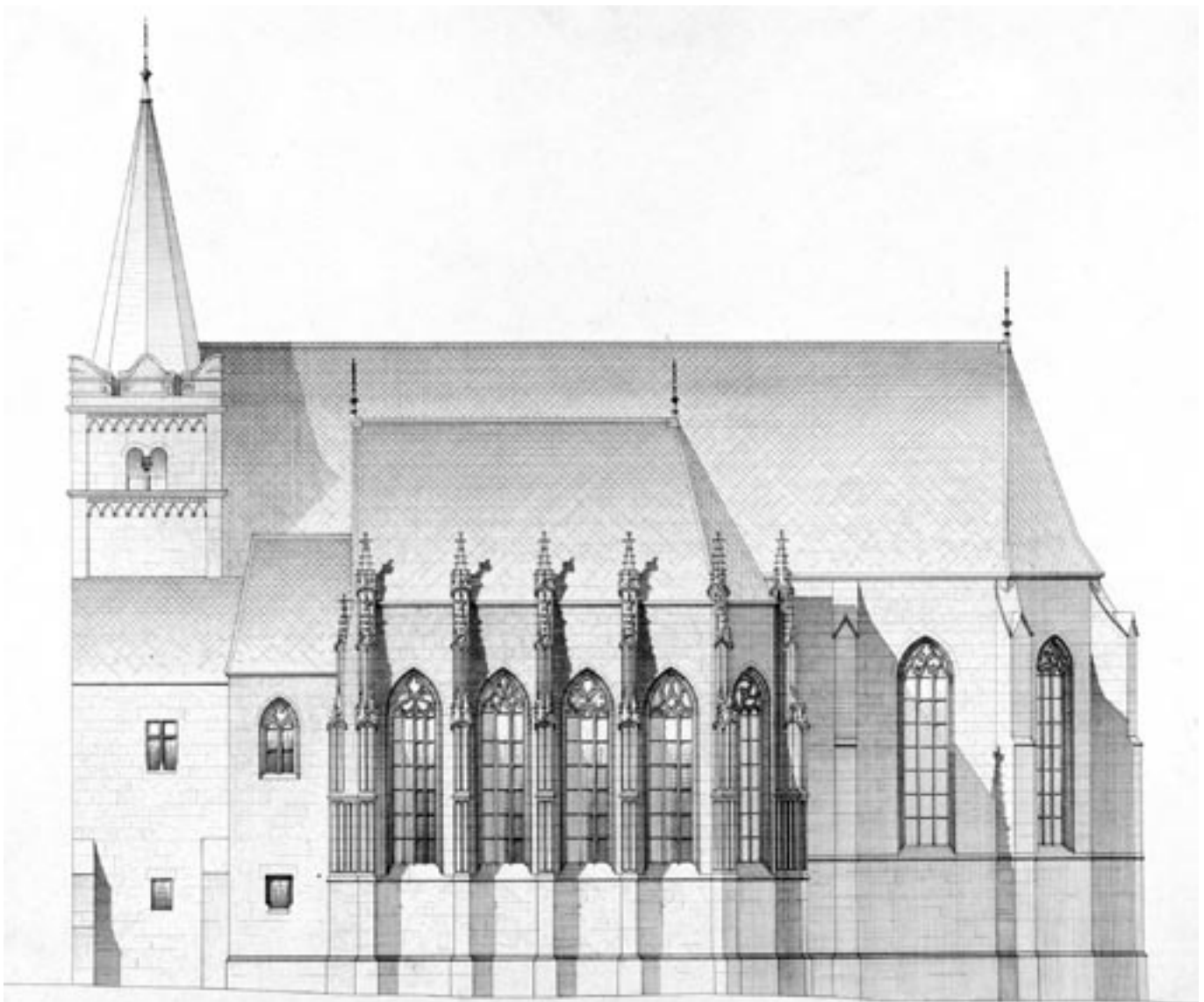
Signatúra	Obec	Názov pamiatky	Dokumentácia	Autor	Vznik	Orig.
V 10594	Hlohovec	kostol, r. k. sv. Michal	portál, okno	Könyöki	19st	KÖH
V 10507	Horná Mičiná	kaštieľ	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10508	Horná Mičiná	kaštieľ	pohľad, portál	Könyöki	19st	KÖH
V 10621	Horné Lefantovce	kaštieľ	epitaf s erbom	Könyöki	19st	KÖH
V 10592	Horné Obdokovce	kaštieľ	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10536	Hostie	hrad Hrušov	pohľady	Könyöki	19st	KÖH
V 10537	Hostie	hrad Hrušov	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10593	Hostie	hrad Hrušov	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10950	Hrabušice	kostol, r. k. sv. Vavrinec	veža kostola, rez, pôdorys	Pataki	1916	KÖH
V 10949	Hrabušice	kostol, r. k. sv. Vavrinec	pohľad čelný		1919	KÖH
V 10605	Hrádok	hrad Tematín	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10606	Hrádok	hrad Tematín	pohľady	Könyöki	19st	KÖH
V 10886	Hričovské Podhradie	hrad	pôdorys, pohľady	Könyöki	19st	KÖH
V 10324	Hrušov	hrad	pohľady	Könyöki	19st	KÖH
V 10937	Chrast' nad Hornádom	kostol, r. k. sv. Trojica	pôdorys, bočný pohľad,			KÖH
V 10338	Chltenica	kaštieľ	pôdorys, pohľad	Trunner	1775	MOL
V 10313	Iliašovce	letohrádok	pohľady			KÖH
V 10495	Ilija	hrad Sitno	situácia	Könyöki	19st	KÖH
V 10572	Ilija	kostol, r. k. sv. Egídus	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10541	Ilija	kostol, r. k. sv. Egídus	portál	Könyöki	19st	KÖH
V 10971	Jaklovce	kostol, r. k. sv. Anton Pustovník	pôdorys, pohľad	Miškovský	1875	KÖH
V 10936	Jaklovce	kostol, r. k. sv. Anton Pustovník	pôdorys, pohľad, rez, detaily		1912	KÖH
V 10303	Jamník	kostol, r. k. sv. Bartolomej	pôdorys, pohľad 1875	Miškovský	19st	KÖH
V 10951	Jamník	kostol, r. k. sv. Bartolomej	pôdorys, pohľad	Miškovský	1875	KÖH
V 10314	Jelenec	hrad Gýmeš	pôdorys, pohľady	Könyöki	1888	KÖH
V 10538	Jelenec	hrad Gýmeš	Pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10539	Jelenec	hrad Gýmeš	pohľad, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10540	Jelenec	hrad Gýmeš	pohľady	Könyöki	19st	KÖH
V 10134	Jelenec	kúria Forgáčovská	pôdorys, návrh		19st	MOL
V 10135	Jelenec	kúria Forgáčovská	plán		k.18.st	MOL
V 10406	Jelenec	kúria Forgáčovská	pôdorys, pohľad, návrh		18st	MOL
V 10407	Jelenec	kúria Forgáčovská	pôdorys, návrh		19st	MOL
V 10383	Kaplňa	most	pohľad, pôdorys, návrh	Machenbomm	1787	MOL
V 10337	Kecerovce-Kec. Pekľany	hostinec	pôdorys, pohľady	Lieb	1775	MOL
V 10404	Kecerovce-Kec. Pekľany	kaštieľ	pôdorys, pohľad	Lieb	1775	MOL
V 10398	Kecerovce-Kec. Pekľany	kaštieľ	pôdorys, pohľady	Lieb	1775	MOL
V 10336	Kecerovce-Kec. Pekľany	majer kráľovský	pôdorys, pohľady	Lieb	1775	MOL
V 10402	Kecerovce-Kec. Pekľany	sklad obilný Eszterházyho	pôdorys, pohľad	Lieb	1775	MOL
V 10403	Kecerovce-Kec. Pekľany	stodola	pôdorys, pohľad, návrh	Lieb	1775	MOL
V 10312	Kežmarok	hrad, brána vstupná	pôdorysy, pohľady		1877	KÖH
V 10443	Kittsee - Rakúsko	kaštieľ	pôdorys			MOL
V 10440	Kittsee - Rakúsko	kaštieľ	pôdorys	Modlhamer		MOL
V 10882	Kláštor pod Znievom	hrad	pohľad, situácia	Könyöki	19st	KÖH
V 10472	Kláštor pod Znievom	hrad	pôdorysy, pohľad, detaily		18st	MOL
V 10510	Klátová Nová Ves-Sádok	kostol, r. k. P. M. Kráľovná pokoja	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10335	Kolárovo	dom	pôdorys príz., sut., rez, pohľad		1860	MOL
V 10411	Kostolná-Záriečie	budova	pôdorys, pohľad, majer	Tallmerr	1785	MOL
V 10514	Koš	kostol, r. k. sv. Ondrej	pôdorys, portál, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10602	Košické Podhradie	hrad	pôdorys, pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10390	Košice	dom meštiansky	pôdorysy, pohľad, návrh	Ippisch	19st	MOL
V 10933	Košice	kostol, r. k. sv. Alžbeta	pohľad na kaplnku Michala	Miškovský	19st	KÖH
V 10932	Košice	kostol, r. k. sv. Alžbeta	pohľad ne vežu	Weber	1875	KÖH
V 10518	Košúty	božia muka	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10519	Košúty	božia muka	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10973	Kráľová pri Senci	kaštieľ	pohľady, pôdorys	Kiss	1943	KÖH
V 10147	Kravany nad Dunajom	kaštieľ	plán kaštieľa, 19.st.		19st	MOL
V 10149	Kravany nad Dunajom	kaštieľ	plán kaštieľa		19st	MOL
V 10148	Kravany nad Dunajom	kaštieľ	pôdorys		19st	MOL
V 10624	Kremnica	dom meštiansky	portál, detail klenieb	Könyöki	19st	KÖH
V 10625	Kremnica	dom meštiansky	kovaná mreža, zábradlie	Könyöki	19st	KÖH
V 10626	Kremnica	dom meštiansky	kazetový strop	Könyöki	19st	KÖH
V 10346	Kremnica	kostol, r. k.	pôdorys, pohľad	Durmer	1777	MOL
V 10345	Kremnica, Dolná ul.	kostol, r. k. sv. Alžbeta	pôdorys, pohľad	Durmer	1777	MOL
V 10493	Lednica	hrad	pohľady, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10532	Lednica	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH

Signatúra	Obec	Názov pamiatky	Dokumentácia	Autor	Vznik	Orig.
V 10533	Lednica	hrad	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10509	Levice	hrad	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10555	Levice	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10556	Levice	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10438	Levice	hrad	pôdorys hradu, okolie, zástavba		1671	MOL
V 10439	Levice	hrad	pôdorys hradu, okolie, zástavba		1672	MOL
V 10469	Levice	hrad	pôdorys, situácia		18st	MOL
V 10304	Levoča	historické jadro	pôdorys HJ			KÖH
V 10904	Levoča	kostol, r. k. sv. Jakub	nástenné maľby	Forberger	1890	KÖH
V 10898	Levoča	kostol, r. k. sv. Jakub	pôdorys	Lux, K.	1923	KÖH
V 10900	Levoča	kostol, r. k. sv. Jakub	škice, detaily, vežičky	Lux, K.	1918	KÖH
V 10912	Levoča	kostol, r. k. sv. Jakub	pohľad, detaily, nástenné maľby	Miškovský	1874	KÖH
V 10929	Levoča	kostol, r. k. sv. Jakub	svätostánok, archit. detaily	Miškovský	1878	KÖH
V 10903	Levoča	kostol, r. k. sv. Jakub	rez, pôdorys, náhrobné texty	Vavrina	1917	KÖH
V 10901	Levoča	opevnenie mestské	škice, poľné náčrty		1908	KÖH
V 10899	Levoča	radnica	pôdorysy, pohľady	Miškovský	1878	KÖH
V 10902	Levoča, Kláštorská ul.	kostol, r. k. sv. Ladislav	pohľady, pôdorys, detaily	Miškovský	1878	KÖH
V 10905	Levoča, Majstra Pavla nám.	dom meštiansky –Thurzov dom	čelný pohľad	Miškovský	1878	KÖH
V 10492	Lietava	hrad	pohľady, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10534	Lietava	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10535	Lietava	hrad	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10416	Likavka	dom kúpeľný	pôdorys, pohľad, návrh	Ullamn, kol.	1805	MOL
V 10489	Likavka	hrad Likava	pôdorys, pohľady, detaily	Miškovský	1876	KÖH
V 10446	Liptovská Osada	kúpele Medokýš	situačný plán		1829	MOL
V 10471	Liptovský Hrádok	hrad	pôdorys, pohľady		1774	MOL
V 10344	Lisková	mlyn	pôdorysy, pohľady	Milecz	1774	MOL
V 10354	Lúčky	dom kúpeľný	pôdorys, rez	Glitschka	18st	MOL
V 10392	Lúčky	dom kúpeľný	pôdorys, pohľad, rez	Pawelka	1797	MOL
V 10387	Malužiná	baňa	pôdorys schematický bani			MOL
V 10575	Marianka	kláštor paulínov	rez, hlavice stĺpov	Könyöki	19st	KÖH
V 10576	Marianka	kláštor paulínov	epitaf	Könyöki	19st	KÖH
V 10591	Marianka	kláštor paulínov	pôdorys, architekt. články	Könyöki	19st	KÖH
V 10599	Marianka	kláštor paulínov	epitaf	Könyöki	19st	KÖH
V 10600	Marianka	kláštor paulínov	epitaf	Könyöki	19st	KÖH
V 10607	Marianka	kláštor paulínov	okná	Könyöki	19st	KÖH
V 10955	Markušovce	dom ľudový	pôdorys, pohľady, rezy	Trenovszky, Németh, Pobeha	1914	KÖH
V 10958	Markušovce	dom ľudový	pôdorys, rez, pohľady		1914	KÖH
V 10959	Markušovce	hrad	pohľady, rezy, pôdorysy, detaily	Trenovszky, Németh, Pobeha	1914	KÖH
V 10960	Markušovce	hrad	pôdorys		1914	KÖH
V 10964	Markušovce	kaštieľ	pohľady, pôdorys, detaily	Siemek, Streit, Stahuljak, Skalet	1914	KÖH
V 10963	Markušovce	kaštieľ Dardanely	pohľady	Stadler	1914	KÖH
A 7133	Markušovce	kostol, r. k. sv. Michal	zameranie	Németh	1914	KÖH
V 10962	Markušovce	kostol, r. k. sv. Michal	pôdorys, rez, pohľady, detaily	Swoboda, Zelenák, Németh	1914	KÖH
V 10966	Markušovce	kostol, r. k. sv. Michal	pôdorys, pohľad	Miškovský	1875	KÖH
V 10961	Markušovce	lavice drevené	pohľady	Zelenák.	1914	KÖH
V 10956	Markušovce	liehovar	pôdorys, pohľady	Trenovszky, Németh, Pobeha	1914	KÖH
V 10957	Markušovce	liehovar	pôdorys, pohľady		1914	KÖH
V 10342	Michalovce	kaštieľ	pôdorys, pohľad	Jacob, Sztáray	1783	MOL
V 10343	Michalovce	kaštieľ Sztáray	pôdorys, pohľad	Sinnéth	1783	MOL
V 10328	Miloslavov-Alžbetin Dvor	sýpka	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10565	Modrý Kameň	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10566	Modrý Kameň	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10567	Modrý Kameň	hrad	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10349	Mog	dom ľudový	pôdorys, pohľad	Szimmel	1785	MOL
V 10564	Most pri Bratislave	kostol, r. k. Božie Srce	pohľad, pôdorys, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10596	Most pri Bratislave	kostol, r. k. Božie Srce	pastofórium	Könyöki	19st	KÖH
V 10316	Nitra	hrad	pôdorys, pohľady	Könyöki	1888	KÖH
V 10548	Nitra	hrad	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10549	Nitra	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10470	Nitra	hrad	pôdorys, situácia		18st	MOL

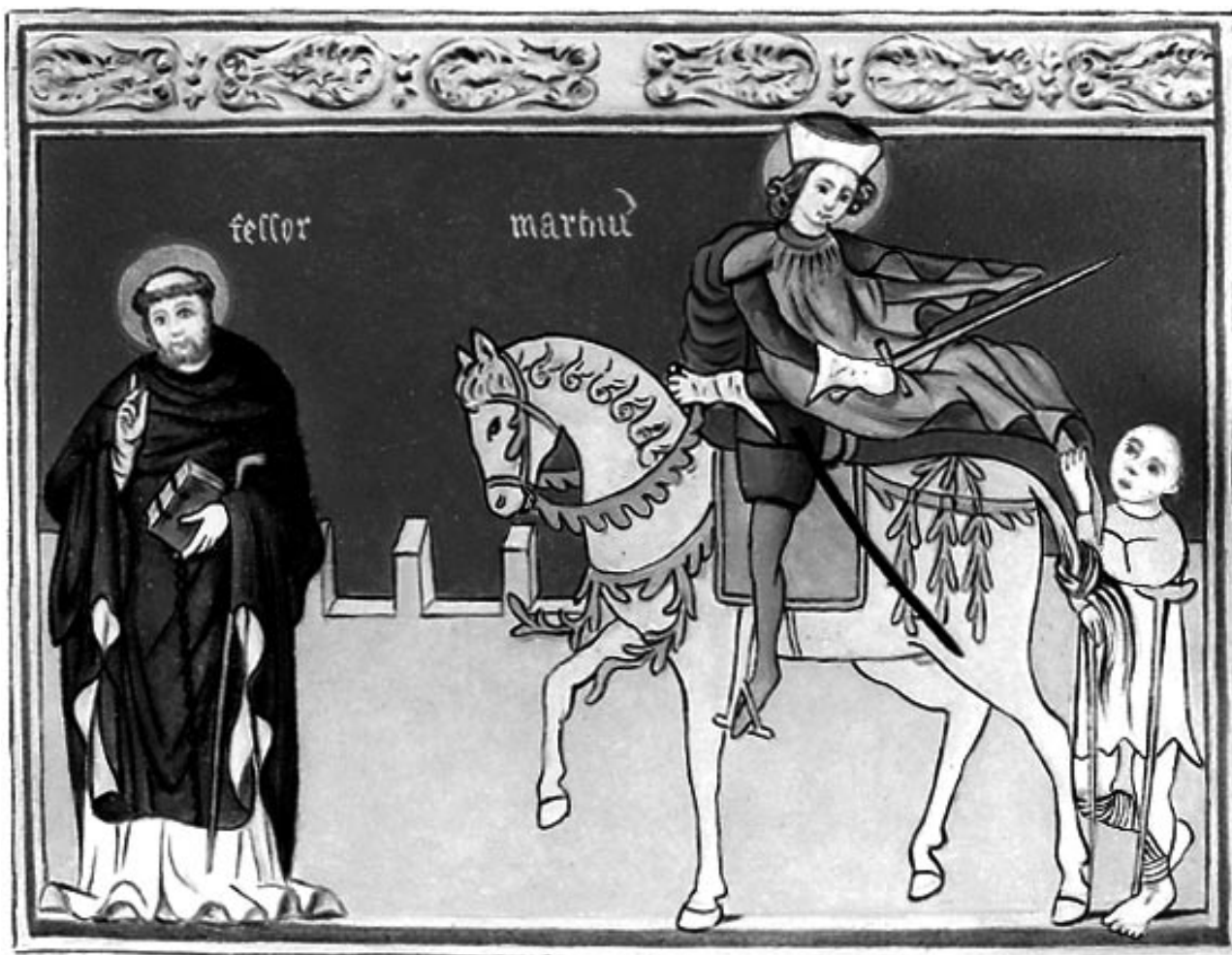
Signatúra	Obec	Názov pamiatky	Dokumentácia	Autor	Vznik	Orig.
V 10379	Nitra	hrad	pôdorys, situácia		1671	MOL
V 10437	Nitra	hrad	pôdorys areálu, situácia			MOL
V 10577	Nitrianske Pravno	dom meštiansky	pôdorys, rez bočný	Könyöki	19st	KÖH
V 10321	Nitrianske Pravno	kaštieľ	pôdorys, pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10445	Nová Lubovňa	kúpele	situačný plán		1800	MOL
V 10150	Nové Zámky	pevnosť	plán			MOL
V 10953	Odorín	kostol, r. k. sv. Mikuláš	pôdorys, pohľad, archit. detaily	Miškovský	1875	KÖH
V 10308	Odorín	kostol, r. k. sv. Mikuláš	pôdorys, detaily	Trenovszky	1914	KÖH
V 10954	Odorín	kostol, r. k. sv. Mikuláš	pôdorys, dvere, detaily	Trenovszky	1914	KÖH
V 10952	Odorín	kostol, r. k. sv. Mikuláš	pôdorys			KÖH
V 10320	Oponice	hrad	pôdorys, pohľad, text	Könyöki	1888	KÖH
V 10144	Palárikovo	park	plán parku pri kaštieli	Bitthouser	1794	MOL
V 10143	Palárikovo	kaštieľ a park	plán kaštieľa a parku	Kopold	1792	MOL
V 10653	Partizánske	kaštieľ - vodný hrad	pohľad, pôdorys, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10570	Plavecké Podhradie	hrad	pohľady	Könyöki	19st	KÖH
V 10578	Plavecké Podhradie	hrad	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10889	Podbranč	hrad Branč	pohľady, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10603	Podhradie	hrad Sivý Kameň	pohľady	Könyöki	19st	KÖH
V 10604	Podhradie	hrad Sivý Kameň	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10511	Podhradie	hrad Topoľčiansky	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10305	Poprad	kostol, r. k. sv. Egídius	pôdorys, pohľad	Scherr		KÖH
V 10560	Poruba	kostol, r. k. sv. Mikuláš	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10561	Poruba	svietnik	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10883	Považská Bystrica-P. Podhradie	hrad	pohľady, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10410	Pozdišovce	kaštieľ	situácia, náčrt	Deissel	1788	MOL
V 10422	Pozdišovce	kaštieľ	pôdorys		18st	MOL
V 10425	Prešov-Solivar	solivar	pôdorys, pohľad			MOL
V 10351	Pribeta	hostinec	pôdorys	Torok	18st	MOL
V 10385	Púchov-Horné Kočkovce	hostinec	pôdorys, pohľad, situácia	Libay	1787	MOL
V 10386	Púchov-Horné Kočkovce	hostinec	pôdorys, pohľad, situácia	Libay	1787	MOL
V 10145	Radvaň nad Dunajom	kaštieľ	plán kaštieľa			MOL
V 10146	Radvaň nad Dunajom	kaštieľ	plán kaštieľa			MOL
V 10298	Richnava	kaplnka, r. k.	pohľad, pôdorys	Miškovský	19st	KÖH
V 10341	Rohovce	budova hospodárska	pôdorys, návrh	Libay	1779	MOL
V 10609	Rohovce	kostol, r. k. sv. Ondrej	pôdorys, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10444	Ružomberok	budova kom. pokladnice	situačný plán		1784	MOL
V 10334	Ružomberok	kaštieľ sv. Žofie	pôdorys		1796	MOL
V 10517	Sedmerovec-Pominovce	kostol, r. k. sv. Ján Krstiteľ	pohľad, pôdorys, rez	Könyöki	19st	KÖH
V 10528	Skalka nad Váhom-Skala	kláštor	pohľad, pôdorys, portál	Könyöki	19st	KÖH
V 10646	Skalka nad Váhom- Skala	kláštor	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10885	Sklabinský Podzámok	hrad	pohľady, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10361	Sliač-Hájniky	kaštieľ, budova hospodárska	situácia, pôdorys	Morwitzer	18st	MOL
V 10497	Slovenská Ľupča	hrad	pohľad, pôdorys, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10423	Slovensko (?)	budova	pôdorys, rez, pohľad			MOL
V 10397	Slovensko (?)	kaštieľ	pôdorys, pohľad			MOL
V 10384	Slovensko (?)	kaštieľ	pôdorys, rez, pohľad		19st	MOL
T 793	Slovensko	osobnosť - Miškovský	dojmy a pamäti z mladosti	Miškovský	19st	KÖH
V 10884	Smolenice	hrad	pohľady, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10597	Sobotište	kaštieľ	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10909	Spiš. Podhradie-Sp. Kapitula	kostol, r. k. sv. Martin	pôdorys	Keszczunski	1884	KÖH
V 10908	Spiš. Podhradie-Sp. Kapitula	kostol, r. k. sv. Martin	bočné pohľady, detaily	Tory		KÖH
V 10907	Spiš. Podhradie-Sp. Kapitula	kostol, r. k. sv. Martin	pohľad celkový, kresba			KÖH
V 10910	Spiš. Podhradie-Sp. Kapitula	kostol, r. k. sv. Martin	pôdorys, bočné rezy			KÖH
V 10395	Spišská Nová Ves	dom meštiansky	pôdorys, pohľad			MOL
V 10942	Spišská Nová Ves	kostol, r. k.	pôdorys, pohľad	Miškovský	1875	KÖH
V 10968	Spišská Nová Ves	kostol, r. k.	zameranie	Miškovský	1875	KÖH
V 10967	Spišské Tomášovce	kostol, r. k. sv. Michal	pohľad, pôdorys	Miškovský	1876	KÖH
V 10969	Spišské Vlchy	kaplnka, r. k.	pohľad, pôdorys	Miškovský	1875	KÖH
V 10300	Spišský Hrhov	kostol, r. k. sv. Šimon a Júda	pôdorys, bočný pohľad	Miškovský	1879	KÖH
V 10311	Spišský Štvrtok	kostol, r. k. sv. Ladislav	pohľady, pôdorys, pôd. kaplnky			KÖH
V 10584	Stará Halič	kostol, r. k. sv. Juraj	pôdorys, rez, portál, detail	Könyöki	19st	KÖH
V 10585	Stará Halič	kostol, r. k. sv. Juraj	portál, text	Könyöki	19st	KÖH
V 10394	Stará Lubovňa	dom kúpeľný	pôdorys, pohľad			MOL
V 10393	Stará Lubovňa	dom kúpeľný	pôdorys, pohľad, rez		1802	MOL
V 10424	Stará Lubovňa	kaštieľ	pôdorys, rez, pohľad			MOL

Signatúra	Obec	Názov pamiatky	Dokumentácia	Autor	Vznik	Orig.
V 10893	Strečno	hrad	pohľad, pôdorys, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10515	Strečno	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10516	Strečno	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10377	Stupava	fara	pôdorys, návrh		1774	MOL
V 10496	Súľov-Hradná	hrad	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10325	Svätý Jur	hrad Biely Kameň	pôdorys, pohľady	Könyöki	19st	KÖH
V 10378	Šaľa	hrad	pôdorys, situácia		1671	MOL
V 10412	Šarišské Dravce	maštal'	pôdorys, rez, návrh		18st	MOL
V 10413	Šarišské Dravce	pivovar	pôdorys, návrh		18st	MOL
V 10498	Šiatorská Bukovinka	hrad Šomoška	pohľady, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10558	Šiatorská Bukovinka	hrad Šomoška	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10559	Šiatorská Bukovinka	hrad Šomoška	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10648	Šintava	kaštieľ	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10649	Šintava	kaštieľ	epitaf	Könyöki	19st	KÖH
V 10601	Teplička nad Váhom	kostol, r. k. sv. Martin	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10888	Topoľčany	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10468	Topoľčianky	kaštieľ	pôdorys, situácia		1671	MOL
V 10400	Topoľčianky	kaštieľ	pôdorys, situácia		1671	MOL
V 10441	Topoľčianky	kaštieľ	pôdorys		1671	MOL
V 10333	Toporec	kaštieľ	pôdorys priz., 1. posch. pohľady		1770	MOL
V 10339	Torysa	kúria - majer	pôdorys, pohľady	Jung	18st	MOL
V 10391	Torysa	kúria - majer	pôdorys	Jung	18st	MOL
V 10399	Torysa	kúria - majer	pôdorys, pohľad	Jung	18st	MOL
V 10513	Trenčín	hrad	portál, okná, detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10622	Trenčín	hrad - veža	detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10512	Trenčín	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10523	Trenčín	hrad	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10562	Trenčín	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10563	Trenčín	hrad	fresky	Könyöki	19st	KÖH
V 10568	Trenčín	hrad	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10623	Trenčín	kostol, r. k. P. M. Narodenie	pôdorys, portál	Könyöki	19st	KÖH
V 10631	Trnava	kostol, r. k. sv. Helena	detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10632	Trnava	kostol	pomník	Könyöki	19st	KÖH
V 10627	Trnava	kostol, r. k. P. M. Nanebovzatie	pôdorys, rez, portál	Könyöki	19st	KÖH
V 10628	Trnava	kostol, r. k. P. M. Nanebovzatie	konzoly	Könyöki	19st	KÖH
V 10486	Trnava	univerzita	pôdorys, text, rezy		18st	MOL
V 10629	Trnava - Sarkantyu ul.	dom meštiansky	pôdorys, rez, pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10630	Trnava - Sarkantyu ul.	dom meštiansky	situácia	Könyöki	19st	KÖH
V 10322	Uhrovske Podhradie	hrad Uhrovec	pohľady, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10892	Uhrovske Podhradie	hrad Uhrovec	detaily	Könyöki	19st	KÖH
V 10608	Uhrovske Podhradie	hrad Uhrovec	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10348	Uzovské Pekl'any	budova uhorskej pokladnice	pôdorys, pohľad, rez	Lieb	1786	MOL
V 10663	Varín	hrad Starhrad	pôdorys, pohľady	Könyöki	1889	KÖH
V 10650	Varín	hrad Starhrad	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10598	Veľké Kostofany	kostol, r. k. sv. Vít	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10414	Vinné	kaštieľ	náčrt, situácia	Galombos	1814	MOL
V 10323	Vršatské Podhradie	hrad Vršatec	pôdorys, pohľady	Könyöki	19st	KÖH
V 10553	Vršatské Podhradie	hrad Vršatec	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10554	Vršatské Podhradie	hrad Vršatec	pohľady	Könyöki	19st	KÖH
V 10350	Vyhne	dom kúpeľný	pôdorys, rez, pohľad	Gosch	1802	MOL
V 10352	Vyhne	dom kúpeľný	pôdorys, pohľad	Gosch	1802	MOL
V 10340	Vyšné Ružbachy	kostol, r. k. P. M. Očisťovanie	pôdorys, pohľady starého kost.	Sevald	1791	MOL
V 10310	Zborov	kostol, r. k.	pôdorys, pohľad krstiteľnice		19st	KÖH
V 10612	Zemianske Sady	kostol	kalich	Könyöki	19st	KÖH
V 10611	Zemianske Sady	kostol	portál	Könyöki	19st	KÖH
V 10610	Zemianske Sady	kostol	pohľad, pôdorys, detail	Könyöki	19st	KÖH
V 10415	Zlaté Klasy	škola	pôdorys, pohľad, rez, návrh	Tallherr	1785	MOL
V 10499	Zvolen	hrad Pustý hrad	pôdorys		1889	KÖH
V 10136	Žalobín	dom ľudový gazdovský	plán		1804	MOL
V 10137	Žalobín	fara	pôdorys		1802	MOL
V 10138	Žalobín	fara	čelný pohľad		1802	MOL
V 10139	Žalobín	kaštieľ	pôdorys	Barkoczy	1802	MOL
V 10140	Žalobín	kaštieľ	pôdorys	Barkoczy	1802	MOL
V 10141	Žalobín	kaštieľ	fasáda, rezopohľad	Barkoczy	1802	MOL
V 10488	Žarnovica-Revišť. Podzámčie	hrad Revište	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH

Signatúra	Obec	Názov pamiatky	Dokumentácia	Autor	Vznik	Orig.
V 10505	Žarnovica-Revišť. Podzámčie	hrad Revište	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10506	Žarnovica-Revišť. Podzámčie	hrad Revište	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10945	Žehra	kostol, r. k. sv. Duch	pôdorys, pohľad bočný	Miškovský	1872	KÖH
V 10897	Žehra	kostol, r. k. sv. Duch	pôdorys, pohľady, nást. maľby	Miškovský, Rohn	1872	KÖH
V 10948	Žehra	kostol, r. k. sv. Duch	nástenné maľby	Rohn, A.	1874	KÖH
V 10946	Žehra	kostol, r. k. sv. Duch	pôdorys		19st	KÖH
V 10947	Žehra	kostol, r. k. sv. Duch	pôdorys, pohľad		19st	KÖH
V 10372	Želovce	dom host'ovský	pôdorys, pohľady, rezy, návrh	Manossy	1879	MOL
V 10359	Želovce	dom host'ovský	pôdorysy, pohľady, rezy, návrh	Manossy	1879	MOL
V 10380	Želovce	kaštieľ	pôdorys, pohľad, návrh	Zimány	1860	MOL
V 10362	Želovce	kaštieľ	rez, návrh		19st	MOL
V 10363	Želovce	kaštieľ	pôdorys, pohľad, návrh		19st	MOL
V 10364	Želovce	kaštieľ	pôdorysy, návrh		19st	MOL
V 10365	Želovce	kaštieľ	pôdorys pravej časti, návrh		19st	MOL
V 10366	Želovce	kaštieľ	pôdorys prízemnia, návrh		19st	MOL
V 10368	Želovce	kaštieľ	pohľad na priečelie, návrh		1866	MOL
V 10369	Želovce	kaštieľ	pôdorys prízemnia, návrh		19st	MOL
V 10370	Želovce	kaštieľ	pôdorys prízemnia, posch. návrh		19st	MOL
V 10371	Želovce	kaštieľ	pôdorys, návrh		19st	MOL
V 10367	Želovce	oplotenie	pohľad		1867	MOL
V 10408	Žemberovce	most	rez, návrh	Machenhomm	1787	MOL
V 10581	Žiar n/Hronom-Šáš. Podhradie	hrad Šášov	pohľady	Könyöki	19st	KÖH
V 10582	Žiar n/Hronom-Šáš. Podhradie	hrad Šášov	pohľad	Könyöki	19st	KÖH
V 10583	Žiar n/Hronom-Šáš. Podhradie	hrad Šášov	pôdorys	Könyöki	19st	KÖH
V 10317	Žilina-Budatín	hrad	pohľad, pôdorys	Könyöki	19st	KÖH

Spišská Kapitula, Archív KÖH Budapešť, sign. K 7516

Nástenné malby v r. k. kostole v Želiezovciach, Archív KÖH Budapešť, sign. 533, 530

Spoznáte ma?

Vo fonde Archívu PÚ SR sa občas nájdu fotografie objektov s nesprávnym alebo žiadnym popisom. Touto cestou by sme chceli našich čitateľov požiadať o pomoc pri ich identifikácii.

Obr. č. 1

Obr. č. 2

Obr. č. 3

Obr. č. 4